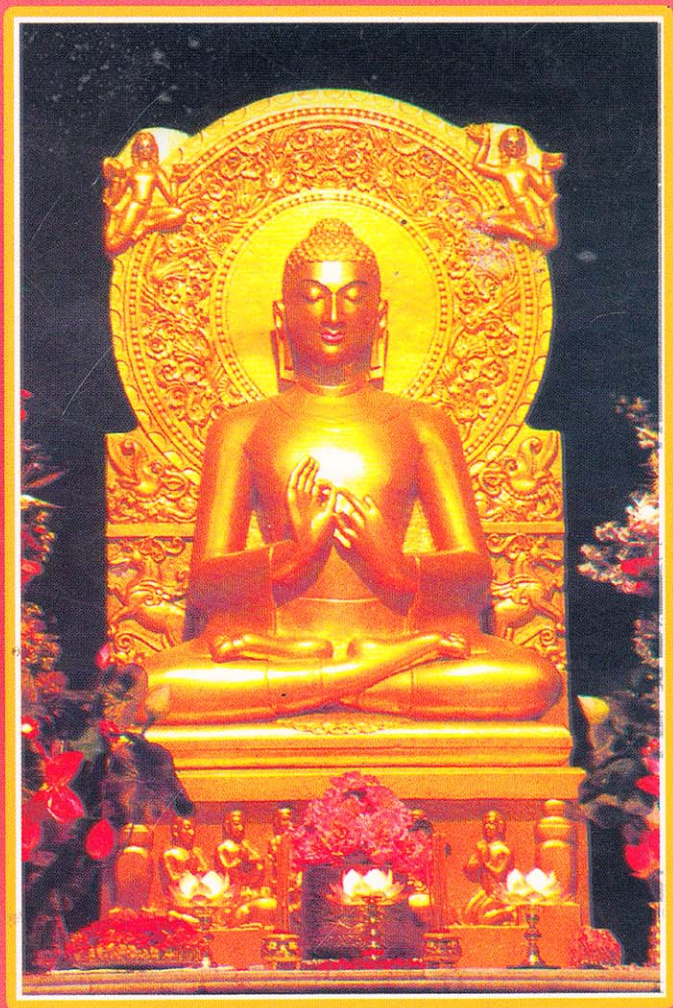

ពន្លឺដង្ហែងព្រះពុទ្ធ

រៀបរៀងដោយ

ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ **ប៊ុត សាវណ្ណ**

ពន្លឺចម្រើនព្រះពុទ្ធ

រៀបរៀងដោយ

ខ្ញុំព្រះករុណា

ខ្ញុំព្រះ ប៊ុត សាវណ្ណ

សម្រាប់ជាធម្មទាន

ពាក្យប្រាសាទ

សៀវភៅ « ពន្លឺធម៌ព្រះពុទ្ធ » នេះ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបានចាប់ផ្តើមសរសេរនៅប្រទេសអាមេរិក បន្តសរសេរ នៅប្រទេសកាណាដា រហូតមកបញ្ចប់នៅប្រទេសខ្មែរ ក្នុង ព.ស.២៥៤៩ ។

មនុស្សយើង ប្រកបឡើងបានជាជីវិត ដោយសារ មានចំណែកសំខាន់ ២ ផ្នែក គឺ កាយ និងចិត្ត បីតនៅជា បច្ច័យដល់គ្នាទៅវិញទៅមក ។ យើងបានឱ្យសេចក្តីសំខាន់ និងអស់ពេលវេលាជាមួយនឹងការទំនុកបម្រុងជីវិត ទៅ លើរូបកាយយ៉ាងច្រើន ប៉ុន្តែខ្វះការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះ ជីវិតផ្នែកខាងចិត្ត ដែលចិត្តនេះអាចឱ្យសុខ ឱ្យទុក្ខដល់ យើងយ៉ាងខ្លាំងក្លា ។

ព្រោះហេតុដូច្នេះ ជីវិតដែលជាចំណែកខាងក្នុង ទើបខ្វះនូវភាពស្រស់បស់ ពោលគឺសភាពនៃចិត្តពេញទៅ

ដោយភាពក្រវល់ក្រវាយ ក្ដៅក្រហាយ និងតក់ស្លុត ព្រម-
ទាំងសោកសៅ សូម្បីមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើនយ៉ាងណា
ក៏ដោយ។

ដំណើរជីវិតពិតជាងងឹតព្រោះអវិជ្ជា ។ មនុស្ស
យើងស្វែងរកសេចក្ដីសុខ ដោយមិនស្គាល់ទុក្ខពិតប្រាកដ
ម្ល៉ោះហើយ វាបែរទៅជាគាំទ្រនូវទុក្ខ ដោយការសាង
ហេតុនៃទុក្ខក្នុងការស្វែងរកនូវសេចក្ដីសុខនោះៗ ។

ដូច្នេះ ក្នុងដំណើរជីវិតដែលឆ្លងកាត់នូវភាពងងឹត
គួរអ្នកដំណើរកាន់នូវប្រទីបគឺធម៌ព្រះពុទ្ធ ដើម្បីបំភ្លឺផ្លូវកុំឱ្យ
វង្វេង ។

ពន្លឺធម៌ព្រះពុទ្ធ ធ្វើឱ្យចិត្តភ្លឺស្វាង កាន់យកនូវ
ប្រយោជន៍ពិត និងធ្វើឱ្យជីវិតមានខ្លឹមសារ ។

ដោយបំណងផ្ដល់ក្រៃលែង

ប៊ុត សាវណ្ណ

ថ្ងៃ១៥កើត ខែមិគសិរ ព.ស.២៥៤៩

សារបណ្ណ

ឈ្មោះអត្ថបទ

ទំព័រ

១.សិរីជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរ.....	១
២.ចំណុចខ្វះខាតនៃជីវិត	៥
៣.ការព្រមព្រៀងគ្នា	៩
៤.ត្រួតត្រាមើលខ្លួនឯង	១៤
៥.ឈ្នះនិងសុខ	១៨
៦.ឈ្នះនិងសុខ (ក)	២៣
៧.វាសនាបារមី	២៨
៨.មុទិតាចិត្ត	៣២
៩.លក្ខណៈមនុស្សពូកែ	៣៦
១០.សុខនិងទុក្ខនៅក្នុងចិត្ត	៤០
១១.សុខនិងទុក្ខនៅក្នុងចិត្ត (ក)	៤៤

១២_សុទ្ធា	៤៨
១៣_សីល	៥២
១៤_សុត្តៈ	៥៦
១៥_ចាតៈ	៦០
១៦_បញ្ញា	៦៤
១៧_សាងមនុស្ស	៦៨
១៨_បញ្ជាក់អត្ថន័យក្នុងពាក្យផ្សេងៗ	៧៣
១៩_អនត្តានិងកម្ម	៧៨
២០_អនត្តាទំនាស់ជាមួយកម្មឬទេ	៨២
២១_គុណសម្បត្តិនៃពុទ្ធបរិស័ទល្អ	៨៦
២២_ទ្រទ្រង់ព្រះពុទ្ធសាសនា	៩០
២៣_បណ្តុះពូជមេត្តា	៩៣
២៤_ទន់ភ្លន់	៩៥
២៥_សម្បត្តិពិត	៩៧
២៦_សម្បត្តិស្តេចចក្រពត្តិ	១០០
២៧_មរកករបស់ម៉ែឪ	១០៤

២៨_មេមាន់និងកូនមាន់	១០៧
២៩_ស្រណោះមេអក	១១០
៣០_ប្រើសជាមួយគុម្ពព្រៃ	១១៤
៣១_ព្រះតេជ-ព្រះគុណ	១១៧
៣២_ឈប់	១២០
៣៣_រូបស្អាតភ្លិនក្រអូប	១២២
៣៤_រាជសីហ៍មិនបរិភោគសាច់ស្អុយ	១២៥
៣៥_បង្អួចបានមាស	១២៦

ពន្លឺធម៌ព្រះពុទ្ធ

១-សិរីជារាត្រព្យាប្បសិរី

សិរីក្នុងទីនេះ គឺជាសេចក្តីល្អ ឬជាបុណ្យកុសល ដែលមនុស្សយើងបានធ្វើទុកមក តាមលំដាប់លំដោយ រហូតបានជាបុព្វនិធិ ជាគំនរបុណ្យ ឬជាបុណ្យបារមីដែល ជាប់តាមបុគ្គលអ្នកធ្វើនោះរហូតមកហ្នឹងឯង ។

សិរី គឺជាទីមកហើយស្ថិតនៅនៃភោគទាំងឡាយ ដោយសេចក្តីថា ភោគសម្បត្តិទាំងឡាយ ហាក់ដូចជា ចូលចិត្តតែមនុស្សណាដែលមានសិរីនៅក្នុងខ្លួនអីចឹង រីឯ មនុស្សណាមិនមានសិរីនៅក្នុងខ្លួន ឬអស់សិរី សម្បត្តិមិន ប្រាថ្នានៅជាមួយឡើយ ។

មនុស្សយើង សូម្បីបានភោគសម្បត្តិមកអំពីគំនរ មរតកក្តី បានមកអំពីអំពើអ្វីៗផ្សេងៗក្តី តែកាលណាខ្វះសិរី

ហើយ ភោគសម្បត្តិទាំងអស់នោះ រមែងសន្សំមៗ
អស់ទៅៗ ពេលខ្លះសម្បត្តិថ្មីដែលបានមកនោះ ត្រឡប់ទៅ
ជាមកនាំយកសម្បត្តិចាស់ឱ្យវិនាសទៅជាមួយក៏មាន ថែម
ទាំងគ្រោះថ្នាក់ដល់ខ្លួនជាម្ចាស់ទៀតផង ។

បុណ្យដែលចាត់ថាជាសិរីនោះ បានដល់បុណ្យគឺ
ការប្រព្រឹត្តធម៌ដែលជាសេចក្តីល្អផ្សេងៗ ដូចជាការមាន
មេត្តាករុណា ការអើពើទំនុកបម្រុង ការមានអាជីព សុចរិត
ការនិយាយពីរោះ ការគោរពឱនលំទោនជាដើម
ដែលធ្វើឱ្យអ្នកដទៃពេញចិត្ត ជិតជិតស្និទ្ធស្នាល និងជា
ឧបការៈជួយឱ្យខ្លួនឯងមានសេចក្តីចម្រើន ឈានឡើង
ដោយលំដាប់ រួមទាំងការរៀនចាកនូវអំពើអាក្រក់ទុច្ចរិត
គ្រប់បែប រៀនចាកអបាយមុខគ្រប់ប្រការ ហើយមាន
ព្យាយាម មិនខ្ជិលច្រអូសក្នុងការងារផ្សេងៗផង ទាំងអស់
នេះឯងគឺជាសិរីរបស់មនុស្ស ។

មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តធម៌ដូចពោលមកនេះ ចាត់ថា
ជាមនុស្សមានសិរី និងសមគួរជាមនុស្សប្រភេទ « ជាទី

មកហើយស្ថិតនៅនៃភោគៈទាំងឡាយ » ។ ចំណែក
បុគ្គលមិនប្រព្រឹត្តធម៌ វៀរចាកទុច្ចរិតមិនបាន ញៀនក្នុង
អបាយមុខសព្វគ្រប់ ដូចនេះ ទោះជាបានទ្រព្យសម្បត្តិ
ពិណាមកក៏ដោយ ក៏នៅមិនយូរឡើយ ត្រឹមតែមួយថ្ងៃ
ពីរថ្ងៃ ក៏នឹងមានហេតុឱ្យទ្រព្យចេញចាក ទៅនៅជាមួយ
មនុស្សមានសិរីវិញដោយពិត ។

សិរីនេះនៅជាមួយអ្នកណា គឺជារបស់អ្នកនោះ
មិនអាចខ្ចីគ្នា ឬសូម ឬលួចបានឡើយ មិនមែនដូចជា
ទ្រព្យខាងក្រៅដែលអាចខ្ចីគ្នាជាដើមបាននោះទេ ។

ម្យ៉ាងទៀត សិរីបានដល់ភាពជាធំ មានឋានៈ
ខ្ពង់ខ្ពស់ មានស័ក្តិមានយស ដោយបុណ្យបារមីចាស់ ឬ
បុណ្យថ្មីក៏ដោយ ដោយការចេះដឹងព្រមដោយសមត្ថភាព
ពិតប្រាកដក៏ដោយ អ្នកនោះ រមែងបានទទួលនូវទ្រព្យ
សម្បត្តិទាំងឡាយដែលមកអំពីគ្រប់ទិសទាំងពួង ព្រោះ
មានភាពជាធំនោះឯង ។

ដោយហេតុនោះ បើត្រូវការឱ្យមានសិរីសួស្តីក្នុង

ខ្លួន ឬនៅជាមួយខ្លួន ត្រូវសាងសិរីសួស្តីនោះ ដោយការ
ប្រព្រឹត្តខ្លួនឱ្យជាមនុស្សល្អ ជាមនុស្សយល់ហេតុយល់ផល
និងមានគុណធម៌ មានទឹកចិត្ត មិនឃើញតែខ្លួនឯង មាន
ព្យាយាមមាំមួន ចេះប្រយ័ត្ន មានកតញ្ញតាធម៌ គ្រប់គ្រង
អាជីពដោយសីល ធ្វើតែការងារប្រាសចាកទោស រៀន
ចាកអបាយមុខដោយដាច់ខាត ។ល។ ពោលគឺចេះរៀបចំ
ជីវិតឱ្យជាទីកើតឡើង និង ជាទីអាស្រ័យនៅនៃសិរីសួស្តី
ហ្នឹងឯង ។

មនុស្សមានសិរី នៅក្នុងទីណា រមែងធ្វើឱ្យទីនោះ
ចម្រើន នៅក្នុងគ្រួសារណា គ្រួសារនោះក៏មានការ
រស់នៅជាសុខ មានលាភមានយស មានទ្រព្យសម្បត្តិ
ស្តុកស្តម្ភគង់វង្ស និងមានភាពត្រជាក់ត្រជុំក្នុងក្រុមគ្រួសារ
នោះៗ ។

សិរីទើបជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរ និងជាទីស្ថិតនៅនៃ
ភោគៈទាំងឡាយដ៏ពិតប្រាកដ ។

២- ចំណុចខ្លះខាតនៃជីវិត

ពេលខ្លះ យើងអាចកើតសេចក្តីសង្ស័យឡើងថា បុគ្គលនោះគេល្អគ្រប់យ៉ាង ការចេះដឹង និងសមត្ថភាព ផ្សេងៗទៀតក៏ល្អ ការប្រព្រឹត្តជាទូទៅក៏ល្អ ឯមុខនានា ការងារក៏ខ្ពង់ខ្ពស់ សេចក្តីព្យាយាម ព្រមទាំងអធ្យាស្រ័យ មេត្រីភាព ក៏គួរឱ្យគោរពរាប់អាន ប៉ុន្តែ ហេតុដូចម្តេច ទើបគេនោះមិនចម្រើនរុងរឿងឱ្យសមនឹងការងារ មានតែ រឿងរ៉ាវមិនចេះចប់ទៅវិញ ពុំនោះសោតទេ គឺមិនមាន អ្នកណាឃើញដល់សេចក្តីល្អរបស់គេទាំងនោះ ម្តេចក៏ សេចក្តីល្អដែលគេធ្វើនោះមិនជួយគេផងឃ្នាំ ។

យើងអាចសង្ស័យយ៉ាងនេះក្នុងអ្នកដទៃ ពេលខ្លះក៏ សង្ស័យចំពោះខ្លួនឯង ។ កាលគិតរកចម្លើយត្រឹមត្រូវ មិនឃើញ ក៏ត្រឡប់ជាគិតយល់ថា « ធ្វើល្អមិនបានល្អ » ទៅវិញ ។

តាមពិតមនុស្សយើងជាទូទៅ រមែងមានល្អ ហើយ
 ក៏មានមិនល្អផងដែរ ប៉ុន្តែកាលដែលមានល្អច្រើនទៅនៅ
 ក្នុងផ្នែកផ្សេងៗ យើងក៏រមែងមើលរំលងនូវអ្វីដែលមិនល្អ
 ទាំងអ្វីដែលមិនល្អនោះមាននៅក្នុងខ្លួនផងដែរ ។ ដូចក្នុង
 ករណីខាងដើមអីចឹង មនុស្សដែលយើងមើលថាល្អនោះ
 យើងសាកសង្កេតរកចំណុចខ្វះខាត ដែលធ្វើឱ្យគេមិនបាន
 ចម្រើនរុងរឿងក្នុងជីវិតទៅមើល យើងនឹងអាចឃើញ បាន
 ទាំងដែលចំណុចខ្វះខាតដែលយើងបានរកឃើញ នោះ
 អាចជាចំណុចខ្វះខាតដ៏សំខាន់ខ្លាំងរបស់គេក៏មាន ដែរ
 គឺគេអាចល្អខាងក្រៅដែលយើងមើលឃើញគ្រប់ យ៉ាង
 តែគេអាចខ្វះសេចក្តីល្អខាងក្នុង ពុំនោះសោតទេ គឺ
 គេខ្វះសេចក្តីល្អពីជាតិមុនមក ។

ការខ្វះខាតសេចក្តីល្អខាងក្នុង ដែលជាចំណុច
 ខ្វះខាតដ៏សំខាន់ខ្លាំងនោះ គឺខ្វះខាតការនឹករលឹកដល់
 សេចក្តីល្អរបស់អ្នកដទៃ ព្រមទាំងទទួលយកថាជាសេចក្តី
 ល្អពិតហើយថារីកទុកក្នុងបេះដូងរបស់ខ្លួន នឹងរកឱកាស

តបស្នងរហូតទៅ ។

កតញ្ញតាធម៌ ចាត់ជាគុណធម៌ដ៏សំខាន់ ជាភូមិឋាន
នៃជីវិត បុគ្គលណាមាននូវកតញ្ញតាធម៌ បុគ្គលនោះគឺជា
អ្នកមានគ្រឹះនៃជីវិតមាំទាំ ជីវិតរបស់គេ រមែងរុងរឿង
ខ្ពង់ខ្ពស់តទៅ ។ បុគ្គលណាខ្វះខាតនូវកតញ្ញតាធម៌
ឈ្មោះថា ខ្វះខាតនូវគ្រឹះដ៏មាំទាំក្នុងជីវិត សូម្បីបុគ្គលនោះ
មានសេចក្តីល្អផ្សេងៗជាខាងក្រៅមួយរយមុខក៏ដោយ បើ
ខ្វះខាតនូវកតញ្ញតាធម៌ហើយ គឺមិនអាចរុងរឿងទៅបាន
យូរប៉ុន្មានឡើយ ។ ដូចអគារធំៗ ដែលគ្រឹះមិនមាំទាំ
ដូច្នោះឯង សូម្បីតាក់តែងលម្អធ្វើឱ្យស្អាតស្រស់យ៉ាងណា
ក៏ដោយ ថ្ងៃណាមួយមិនយូរឡើយនឹងបាក់ស្រុតជាមិនខាន
មានអគារខ្លះសាងមិនទាន់ទាំងរួចផង ក៏ត្រូវស្រុតបាក់
ទៅហើយ យ៉ាងណា មនុស្សដែលខ្វះខាតនូវកតញ្ញតាធម៌
ក៏ឈ្មោះថាខ្វះខាតនូវគ្រឹះមាំនៃជីវិតក៏ដូចគ្នាដែរ ។

ព្រោះដូច្នោះ ក្នុងករណីដែលយើងឃើញថា គេល្អ
គ្រប់យ៉ាង ហេតុដូចម្តេចបានជាមិនចម្រើននោះ គឺគេ

អាចមានការខ្វះខាតនូវអ្វីៗ ដែលយើងមិនអាចដឹង ឬមិន
អាចមើលឃើញបាន ព្រោះថាគ្រប់យ៉ាងមិនអាចកើត
ឡើងបានឡើយ កាលណាបើខ្វះបច្ច័យគ្រប់គ្រាន់ ។

កតញ្ញតាធម៌ ត្រូវឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដល់បុព្វការី
ទាំងអស់ មិនចំពោះតែមាតាបិតានោះទេ គឺយើងមិនត្រូវ
រមិលគុណដល់អ្នកណាៗឡើយ សូម្បីតែអ្នកដទៃដែលធ្លាប់
មានគុណបន្តិចបន្តួចយ៉ាងណាក៏ដោយ ដូចជាត្រឹមតែបាយ
មួយដុំ ទឹកមួយផ្តិលជាដើមដែលគេបានឱ្យដល់យើងដោយ
ទឹកចិត្ត គឺយើងត្រូវចាំទុកថា នោះជាគុណបុណ្យដែល
យើងគួររកឱកាសតបស្មងឱ្យបាន យ៉ាងហោចណាស់ក៏
ម្តងដែរ យ៉ាងនេះ ទើបឈ្មោះថាជាមនុស្សល្អ ។

មនុស្សយើងគ្រប់គ្នា ក៏គួរតែនឹករលឹកមើលថា តើ
ខ្វះខាតនូវចំណុចការដឹងគុណនេះដែរឬទេ កុំចេះតែ
សង្ស័យថាព្រែងធ្វើល្អមិនបានល្អនោះ ធ្វើជាមនុស្សត្រូវតែ
យល់ពីហេតុផល ។

៣-ការព្រមព្រៀងគ្នា

« សុខា សង្ឃសង្ឃ សាមគ្គី ការព្រមព្រៀងគ្នា
នៃពួកក្រុមនាំមកនូវសេចក្តីសុខ » ។

នេះគឺព្រះពុទ្ធតម្រាស់ ដែលព្រះអង្គត្រាស់ជាង
២៥០០ ឆ្នាំហើយ ជាសេចក្តីពិតរហូតមក និងរហូតទៅ ។

ការព្រមព្រៀងគ្នា នាំឱ្យសម្រេចនូវការងារដែល
ធ្វើគ្រប់យ៉ាង មិនថាការងារនោះជាការងារលំបាក ឬក៏
ងាយស្រួលឡើយ ។ ការព្រមព្រៀងនេះត្រូវចាប់ផ្តើមពី
ចិត្តទៅមុន រួចហើយត្រូវព្រមព្រៀងដោយវាចា ទីបំផុត
ត្រូវព្រមព្រៀងដោយកាយ តាមលំដាប់លំដោយដូច្នេះ ឯង
។

ការសាងនូវសេចក្តីព្រមព្រៀងឱ្យកើតឡើងក្នុងពួក
ក្រុមនោះ ជារឿងដែលត្រូវសិក្សា ព្រោះមានរបៀបបែប
បទព្រមទាំងឧបាយ និងវិធីផ្សេងៗច្រើនបែបច្រើនយ៉ាង
ប៉ុន្តែដែលសំខាន់ក្នុងលំដាប់ដំបូង គឺត្រូវឱ្យសេចក្តីសំខាន់

ដល់គ្នានិងគ្នា ។ យើងត្រូវមានការគិតថា មនុស្សយើង
ម្នាក់ៗសុទ្ធតែមាននូវសេចក្តីសំខាន់រៀងៗខ្លួន ទោះបី
សេចក្តីសំខាន់នោះតិចខ្លាំងខុសគ្នាយ៉ាងណាក៏ដោយ ។

ការឱ្យសេចក្តីសំខាន់ដល់គ្នានិងគ្នា ធ្វើឱ្យមនុស្ស
គ្រប់គ្នាសប្បាយចិត្តហើយមានកម្លាំងចិត្ត ព្រោះឃើញ
សេចក្តីសំខាន់របស់ខ្លួនឯងថា ខ្លួនឯងក៏មាននូវយសសិរី
មានសេចក្តីសំខាន់ក្នុងការរួមចំណែកក្នុងពួកក្រុមផងដែរ។
ផ្ទុយមកវិញ បើក្នុងពួកគណៈមានការមើលងាយ មើល
ថោកគ្នា មិនឱ្យសេចក្តីសំខាន់ដល់អ្នកដទៃផង លើក
តម្កើងតែខ្លួនឯង ឬបក្សពួករបស់ខ្លួន សង្កត់សង្កិន បន្តុះ
បង្គាប់ដល់អ្នកដទៃ ឬបក្សពួកអ្នកដទៃ គិតថាមានតែខ្លួន
ឯងប៉ុណ្ណោះដែលសមធ្វើជាអ្នកធំ អ្នកដទៃបានត្រឹមតែជា
បរិវារប៉ុណ្ណោះ យ៉ាងនេះប្រាកដជាក្នុងពួកគណៈនោះៗ
មិនអាចបិតនៅបានយឺនយូរឡើយ នឹងបែកបាក់គ្នាជារំពុំ
ខាន ឯការងារដែលរួមគ្នាធ្វើមកតាំងតែពីដំបូងនោះ ក៏
មិនអាចបានសម្រេចដល់ទិសដៅឡើយ វាជាការដួលរលំ

ព្រោះបែកបាក់គ្នាហ្នឹងឯង ។

ដូច្នេះ យើងត្រូវចេះឱ្យសេចក្តីសំខាន់ដល់អ្នកដទៃ
ផង ក្នុងពេលធ្វើការរួមគ្នា ហើយចាំសង្កេតមើលផលល្អ
ចុះ ព្រោះអ្នកណាៗក៏មិនត្រូវការឱ្យខ្លួនអន់ថយដែរ គ្រប់
គ្នាចង់មានមុខមាត់យសសិរី ចង់បានទទួលការលើក
តម្កើងឱ្យប្រាកដក្នុងពួកគណៈ ជាមួយគ្នាទាំងអស់នោះ ឯង
។

ជាបន្ទាប់មកទៀត គោលធម៌ដែលត្រូវអនុវត្ត
ដើម្បីឱ្យពួកក្រុម និងការងាររបស់ពួកក្រុមនោះមានភាព
បិតថេរ គឺ **សារណីយធម៌ ៦ ប្រការ :**

១-មេត្តាកាយកម្ម : ការសម្តែងចេញតាមផ្លូវ
កាយដោយមេត្តា មានការជួយគ្នាដោយកម្លាំងកាយ និង
ការសម្តែងអាកប្បកិរិយាសុភាពរាបសា គោរពរាប់អាន
គ្នាជាដើម ។

២-មេត្តាវចិត្តកម្ម : ការសម្តែងចេញតាមផ្លូវ
វាចាដោយមេត្តា មានការប្រាប់ ការណែនាំ រំលឹក

ដាស់តឿនដោយបំណងល្អ និងពោលវាចាសុភាពដល់គ្នា
ជាដើម ។

៣-ចេត្តាមនោកម្ម : ការគិតដល់គ្នាដោយមេត្តា
មានការមើលគ្នាក្នុងផ្លូវល្អ គិតល្អដល់គ្នា គិតរកប្រយោជន៍
ឱ្យបានសម្រេចដល់អ្នកដទៃ និងមានទឹកមុខស្រស់បស់
ញញឹមសមរម្យជាដើម ។

៤-សាធារណភោគី : បែងចែកលាភដែលប្រកប
ដោយធម៌ បានមកតាមធម៌ ឱ្យដល់ពួកក្រុមជាទូទៅ ។

៥-សីលសាមញ្ញតា : មានការប្រព្រឹត្តសុចរិត
ស្មើគ្នាជាមួយអ្នកដទៃ មិនធ្វើខ្លួនឱ្យជាទីរង្គៀសដល់ពួក
ក្រុមឡើយ ។

៦-ទិដ្ឋិសាមញ្ញតា : មានការឃើញត្រូវរួមគ្នា
ជាមួយពួកក្រុម ប្រព្រឹត្តទៅរកការកម្ចាត់បង់នូវបញ្ហា
ផ្សេងៗ ។

ធម៌ទាំង ៦ យ៉ាងនេះ នាំឱ្យមានការនឹករលឹករក
គ្នានិងស្រុះស្រួលគ្នា ជាការដើរឆ្ពោះទៅរកសេចក្តីសុខ

របស់ពួកក្រុម ។

ការព្រមព្រៀងគ្នា គឺជាការជួយគ្នាឱ្យសម្រេចនូវ
ការងារ ដែលការងារនោះមិនអាចសម្រេចទៅបានដោយ
កម្លាំងយើងម្នាក់ឯងឡើយ ។ កាលណាបើការងារតូចធំ
បានសម្រេច យើងក្តី ពួកក្រុមក្តី សង្គមជាតិក្តី រមែង
ចម្រើនរុងរឿង ។

ការព្រមព្រៀងគ្នានៃពួកក្រុម	ការងារតូចធំពុំលំបាក
បើបែកបាក់គ្នាទុក្ខឥតស្រាក	ស្រកេកស្រកាកការពុំស្រេច ។
ប្រៀបដូចជាមគ្គុទ្ទហ្ន៎ប្រាំបី	នៅជាលោកីយ៍កាត់មិនដាច់
ព្រោះមិនគ្រប់អង្គទើបមិនស្រេច	លោកុត្តរផ្តាច់ព្រោះព្រមព្រៀង។

៤- ត្រួតត្រាមើលខ្លួនឯង

ប្រក្រតីមនុស្សយើង ច្រើនតែសម្លឹងមើលអ្នកដទៃ ពិចារណាវែកញែកគ្នាពីអ្នកដទៃ និងច្រើនតែមើលឃើញ កំហុសរបស់គេប៉ុណ្ណោះ ។ សភាពបែបនេះ ព្រោះមកអំពី គុណភាពរបស់ចិត្តក្នុងពេលសម្លឹងមើល ។ បើអ្នកសម្លឹង មានចិត្តលំអៀង ទៅក្នុងផ្លូវដែលមិនល្អស្រេចជាមុនហើយ ការសម្លឹង ក៏រមែងរៀងទៅរកតែចំណុចខ្វះខាតរបស់គេ ប៉ុណ្ណោះ គឺ មើលរំលងសេចក្តីល្អប្រសើររបស់គេទៅ ទាំងអស់ ។ ក្នុងការសម្លឹងមើលនេះ ប្រសិនបើមានចិត្ត លំអៀងទៅក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ ដោយមានការនិយម រាប់អានជាគ្នាឯងមកវិញនោះ ការសម្លឹងក៏រមែងរៀងទៅ រកតែចំណុចល្អរបស់គេ សូម្បីចំណុចល្អនោះមានតិចក៏ ឃើញច្រើន ហើយលើកយកមករៀបរាប់ពណ៌នាវែងឆ្ងាយ ឯចំណុចខ្វះខាតវិញសូម្បីមើលឃើញហើយ ក៏រំលង ចោលទៅ មិនយកចិត្តទុកដាក់ឡើយ ។

ទោះជាការសម្លឹងមើលអ្នកដទៃ ដោយមិនលំអៀង
យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មិនប្រសើរដូចជាការសម្លឹងមើលខ្លួន
ឯងដែរ ។

ជាការពិត ដែលថាមានមនុស្សមិនតិចនាក់ មាន
ការសប្បាយចិត្តក្នុងការចាំថាបំភ័យអ្នកដទៃ ឬថាមាន
សេចក្តីសុខក្នុងការប្រជុំគ្នា និយាយនិទ្ទាពីអ្នកនេះ ពីអ្នក
នោះ ព្រមខាតពេលក្នុងការតាមដានរឿងរ៉ាវ ព្រមខូច
ពេលក្នុងការរង់ចាំមើលផលចាញ់ឈ្នះរបស់គេ ព្រមឱ្យ
ពេលវេលាសម្លាប់ជីវិតរបស់ខ្លួន ដោយគ្រាន់តែប្តូរយក
បាននូវការសប្បាយចិត្តបន្តិចបន្តួច ឬដោយគ្រាន់តែបាន
ស្រណុកមាត់ក្នុងការនិយាយពីគេប៉ុណ្ណោះ ។ អ្នកណា
យ៉ាងម៉េច អ្នកណាធ្វើអ្វី នៅឯណា គឺដឹងសព្វដឹងគ្រប់
ល្អិតល្អន់ហួតចត់ ថែមទាំងចេះវែកញែកទៀតផង ថាវាគួរ
តែយ៉ាងនេះ វាគួរតែយ៉ាងនោះ គឺតាំងខ្លួនជាអ្នកជំនាញ
ក្នុងគ្រប់រឿង ។

ក្នុងពេលដែលអង្គុយវែកញែកពីរឿងអ្នកដទៃនោះ

រឿងរបស់ខ្លួនឯងនិងរឿងក្នុងក្រុមគ្រួសាររបស់ខ្លួនក៏កំពុង
តែនៅដោះស្រាយមិនចេញ នៅខ្វះខាតប្រាក់ ណាមួយ
អត់ការធ្វើ ឯប្តីប្រពន្ធខ្លួនឯងមិនសូវត្រូវគ្នា ។ល។ បញ្ហា
ទាំងអស់នេះត្រឡប់ជាមិនគិត មិនពិចារណារកការដោះ
ស្រាយ រវល់តែទៅគិតរឿងអ្នកដទៃ ដែលមិនមែនជារឿង
របស់ខ្លួនឯងសោះ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់សម្តែងឱ្យសម្លឹងមើល
រឿងរ៉ាវរបស់ខ្លួនឯងឱ្យច្រើន តើអ្វីដែលខ្លួនឯងបានធ្វើ
ហើយ និងអ្វីដែលខ្លួនឯងនៅមិនទាន់បានធ្វើ ។ ម្យ៉ាង-
ទៀតត្រូវពិនិត្យមើលទោសកំហុស ឬចំណុចខ្វះខាតរបស់
ខ្លួន ទោះជាលំបាកក្នុងការសម្លឹងមើលយ៉ាងណាក៏ដោយ
ព្រោះជាធម្មតា ចិត្តរបស់យើងមិនងាយព្រមទទួលនូវការ
ភ្លាំងភ្លាត់ ថាជាកំហុសរបស់ខ្លួនឯងឡើយ ។

ដើម្បីសេចក្តីចម្រើននៃខ្លួនឯង យើងត្រូវតែព្យា-
យាមពិចារណា ពេលពិចារណាឃើញទោសកំហុសរបស់
ខ្លួនហើយ ក៏ជាភ័ព្វសំណាង ព្រោះយើងនឹងបានកែតម្រូវ

ឱ្យបានល្អវិញ ។ អ្នកដែលសម្លឹងឃើញការខ្វះខាតរបស់ខ្លួន
ឯងបាន រាប់ថាជាមនុស្សប្រសើរ ហើយបើព្រមទទួលការ
ភ្នាំងភ្នាក់ដែលជាទោសកំហុសនោះ ថែមទាំងអាចកែលម្អ
ខ្លួនឱ្យដល់នូវសេចក្តីសង្រួមតទៅទៀតបាន គឺចាត់ថាជា
កំពូលមនុស្សរកបានដោយកម្រក្នុងលោក ។

មានចោរពីរនាក់ដើរចូលទៅក្នុងវត្ត ចោរម្នាក់ភ្ញាក់
ខ្លួនឃើញកំហុស ខំប្រឹងស្តាប់ធម៌បានទៅជាមនុស្សដ៏ល្អ
ឯចោរម្នាក់ទៀតលួចទ្រព្យគេពីវត្តបានមក ។ ចោរដែល
នៅតែជាចោរនោះ បានបន្ទោសស្តីថាឱ្យដល់ម្នាក់ទៀត
ដែលឈប់ធ្វើជាចោរថាជាមនុស្សល្អខ្លះ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា « បុគ្គលណា ល្ងង់
ហើយដឹងខ្លួនឯងថាល្ងង់ បុគ្គលនោះ អាចនឹងបានជា
បណ្ឌិត ឯបុគ្គលណា ល្ងង់តែសម្គាល់ខ្លួនថាជាបណ្ឌិត
បុគ្គលនោះ ពិតជាបុគ្គលល្ងង់ ព្រោះមិនព្រមរៀនដឹងពី
អ្នកដទៃ ដោយគិតថាខ្លួនឯងឆ្លាតហើយ ដូច្នោះគេទើបជា
បុគ្គលល្ងង់រហូតទៅ » ។

៥- ឈ្នះនិងសុខ

នៅក្នុងសង្គមគ្រួសារនីមួយៗ តែងមានសុខមាន
ទុក្ខឈាមឡឆ្មា ទាំងដែលគ្រប់គ្នាក្នុងក្រុមគ្រួសារមិន
ប្រាថ្នាទុក្ខ ប្រាថ្នាតែសេចក្តីសុខហ្នឹងឯង ។

ចាប់តាំងអំពីមានគំនិតគ្រប់គ្រងផ្ទះមក រហូតដល់
រៀបការមានគ្រួសារប្តីប្រពន្ធកូនចៅ ម្នាក់ៗខំធ្វើការសន្សំ
ទ្រព្យ ដោយបោះបង់ចិត្តខ្លួនឯងចោល ខ្វះការអប់រំទូន្មាន
ធ្វើឱ្យចិត្តមានតែការស្រេកឃ្លាន រហេមរហាម សៅហ្មង
ស្មោកត្រោក មានរោគរូបវិក រឹងរែករាំរៃ កំព្រឹកំព្រា រងា
តែលតោល ។ ដូចពោលមកនេះ ឈ្មោះថា បោះបង់ខ្លួន
ឯងចោលដោយពិត ហើយមិនបានចេះគិតអាណិតខ្លួន
ឡើយ ព្រោះមានសេចក្តីជឿខ្លួនថា ខ្លួនបានប្រឹងប្រែង
ជួយខ្លួនឯងទៅហើយ ដោយការខំស្វែងរកទ្រព្យសម្បត្តិ
តែម្យ៉ាង ។

ការរស់នៅជាមួយអ្នកដទៃ សូម្បីក្នុងក្រុមគ្រួសារ

តើយើងត្រូវការយកឈ្នះគ្នា ឬក៏ត្រូវការសេចក្តីសុខ ?

តាមពិត សេចក្តីសុខជាទិសដៅប្រាថ្នានៃមនុស្ស
យើងគ្រប់គ្នា ពាក្យថា « សុភមង្គល » ក៏ជាឈ្មោះនៃ
សេចក្តីសុខនេះដែរ ឯសេចក្តីសុខដ៏សំខាន់នៃជីវិត គឺ
សុខចិត្ត ។

សេចក្តីសុខមានហេតុច្រើនប្រការ ត្រូវចាំថាមិន
មែនមានទ្រព្យជាមហាសេដ្ឋីហើយ បានសុខគ្រប់យ៉ាង
នោះទេ ហើយក៏មិនមែនទាល់តែជាអ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិ
ច្រើន ទើបអាចរកសេចក្តីសុខឱ្យខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃបាន
នោះដែរ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់សម្តែងថា « សម្លាប់
សេចក្តីក្រោធបានរមែងដេកនៅជាសុខ » នេះជាការពិត
ដែលយើងគ្រប់គ្នាត្រូវចាំកុំភ្លេច ហើយត្រូវបដិបត្តិកម្ចាត់
ការខឹងក្រោធបន្តិចម្តងៗ យើងត្រូវតែយល់ដឹងដូចតទៅ
នេះគឺ :

...ខឹងនឹងគេ គឺដុតចិត្តខ្លួនឯង បើយើងដុតចិត្តខ្លួន

ឯង យើងហ្នឹងឯងល្ងង់ហើយឆ្គួតទៀត ។

...ខឹងនឹងគេ គឺអន់ជាន់គេ គឺអន់ថយជាងអ្នកដែល
យើងខឹងនោះទៅទៀត ដូចជាលុតជង្គង់អង្វរសូមសេចក្តី
សុខពីគេអីចឹង ។

...ខឹងនឹងគេ គឺចាប់ផ្តើមពីការទាស់ចិត្ត ការទាស់
ចិត្តមកពីគិតថា គេហ្នឹងឯងជាអ្នកធ្វើនូវអ្វីៗឱ្យយើងទាស់
ចិត្ត តែការពិត មកពីយើងមិនយល់អំពីធម្មជាតិក្នុងមនុស្ស
ហើយយើងប្រកាន់ខុសទៅក្នុងធម្មជាតិនោះឯង ។

...យើងស្អប់គេ គឺស្អប់ខ្លួនឯង ព្រោះសាងភាព
សៅហ្មងឱ្យប្រឡាក់ចិត្តខ្លួនឯងតែប៉ុណ្ណោះ ដោយមិនបាន
ឱ្យភាពសៅហ្មង គឺការស្អប់នោះចូលទៅក្នុងខ្លួនអ្នកដទៃ
ឡើយ ។ ដូច្នេះ បើយើងពិតជាស្រឡាញ់ខ្លួនឯងមែន ត្រូវ
ព្យាយាមរក្សាចិត្តរបស់ខ្លួនកុំឱ្យសៅហ្មងឡើយ ។

...អ្នកដទៃធ្វើល្អមិនបាន ព្រោះមកអំពីមហាកុសល
មិនបានកើតឡើងក្នុងចិត្តរបស់គេ មិនមែនមកពីគេមិនធ្វើ
ល្អឱ្យយើងទេ ។ អ្វីៗមានហេតុមានបច្ច័យទើបកើតឡើង។

ដូច្នេះ យើងត្រូវយល់ថា អ្នកដទៃធ្វើល្អឱ្យខ្លួនគេមិនបាន ផង
មានរឿងអ្វីដែលគេមកធ្វើល្អឱ្យយើងបាន ។

._អ្នកណាៗ ដែលធ្វើអំពើមិនល្អ និយាយអាក្រក់
គិតអាក្រក់ក្នុងលោកនេះនោះ តាមពិត ដោយធម្មជាតិគឺ
មិនមែនអ្នកនោះធ្វើ និយាយ និងជាអ្នកគិតនោះទេ នេះ
ព្រោះអាស្រ័យហេតុ ៣ ដែលស្ថិតនៅក្នុងសន្តានតែ
ប៉ុណ្ណោះ ។ ហេតុ ៣ គឺ លោភហេតុ ទោសហេតុ និង
មោហហេតុ ។ បើហេតុ ៣ នេះត្រូវបានលះអស់ពីចិត្ត
សន្តានហើយ គឺមិនមានអ្នកណាធ្វើអាក្រក់សោះឡើយ ។
ហេតុទាំង ៣ នេះឯង ដូចជាខ្មោចបិសាចដែលស្ថិតនៅ
ក្នុងខ្លួនមនុស្សយើងអីចឹង ។ ដូច្នេះ យើងមិនត្រូវក្រោធ
ខឹងជាមួយមនុស្សណាម្នាក់ឡើយ ។

._បើយើងមិនក្រោធខឹងហើយ គឺយើងហ្នឹងឯង
មាននូវសេចក្តីសុខ ។ សេចក្តីសុខក្នុងការមិនក្រោធខឹង
នេះ ព្រោះបានយល់ដឹងពីធម្មជាតិ ព្រោះមានអំណត់
អត់ធន់ និងព្រោះមានមេត្តាជាដើម គឺជាបុណ្យបារមីដ៏

ប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ ។ បើសម្លាប់សេចក្តីក្រោធហើយ ក្នុង
លោកនេះមិនមានអ្នកណាសម្រាប់ឱ្យយើងសម្លាប់ ឬ
សូម្បីគ្រាន់តែស្តាប់នោះឡើយ ។ អ្វីៗជុំវិញជីវិតរស់នៅ
មានតែភាពមនោរម្យ ហាក់ដូចជាវិមានក្នុងព្រហ្មលោក ។

រឿងក្នុងគ្រួសារការសុបិន មាននៅមានឆ្លិនគួរជិនណាយ
មានទុក្ខកង្វល់ពុំរសាយ លុះដល់ឃ្លាតឆ្ងាយបែរអាស័យ។
ចិត្តជាប់ជំពាក់ក្នុងកាមគុណ មានទុក្ខទារុណធ្ងន់ពេកក្រៃ
ប្រយោជន៍បាត់បង់តាមយប់ថ្ងៃ កាមគុណឧបមេយ្យបីដូចចោរ។

៦. ឈ្នះនិងសុខ (ត)

ការប្រកួតកីឡា គេបានឈ្នះហើយ គេសប្បាយ ឯ
ការបោះឆ្នោត បើមានអ្នកគាំទ្រភាគច្រើន គឺត្រូវឈ្នះ
ហើយបានធ្វើជាអ្នកធំ ។

នៅក្នុងគ្រួសារ ជារឿងមនោសញ្ចេតនានៃមាតា
បិតា ភរិយាស្វាមី កូនប្រុសស្រី ។ល។ ដូច្នេះ មិនមែនជា
រឿងប្រកួតប្រជែង និងមិនមែនចេះតែប្រកាន់យកមតិ
ភាគច្រើននោះទេ ។ ម្នាក់ៗមានតួនាទីរៀងៗខ្លួន ត្រូវចេះ
គោរពតួនាទីរបស់ខ្លួន មានការអ្វីៗត្រូវពិគ្រោះពិភាក្សា
មេគ្រួសារជាអ្នកសម្រេចក្នុងកិច្ចការងារ ប៉ុន្តែ ការសំខាន់
គឺម្នាក់ៗត្រូវមានធម៌ក្នុងខ្លួន ។

មានធម៌ក្នុងខ្លួន ទើបអាចបណ្តេញអធម៌ឱ្យចេញពី
ខ្លួនបាន នេះជាការយកឈ្នះខ្លួនឯង ហើយគ្រប់គ្រងខ្លួន
ដោយសតិសម្បជញ្ញៈ ។

មានធម៌ក្នុងខ្លួនឈ្មោះថា មានខ្លួនជាទីពឹង និង
មានសុខក្នុងខ្លួនឯង ដោយមិនវង្វេងស្វែងរកសុខក្នុងវត្ថុ
ដទៃ មនុស្សដទៃជាខាងក្រៅឡើយ ។

មានធម៌ក្នុងខ្លួន នាំឱ្យមិនកើតទុក្ខជាមួយនឹងរឿង
គ្រប់យ៉ាង គឺទាន់ពេលភ្លាមៗ ដែលបានទទួលជីវនូវរឿង
នោះឯង ។ ការមិនកើតទុក្ខ គឺជាសុខដ៏វិសេសស្រេចតែ
ម្តង ដោយការស្របគណ្តា ។

មានធម៌ក្នុងខ្លួន ទើបដឹងថាបញ្ហាមិនមែនអ្នកដទៃ
ធ្វើឱ្យខ្លួនឯងទេ គឺបញ្ហានៅក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួន ព្រោះតែ
សេចក្តីប្រកាន់ ។ ការមិនប្រកាន់ជាសុខដ៏ក្រៃលែង ។

មានធម៌ក្នុងខ្លួន នាំឱ្យមិនប្រកាន់ទៅក្នុងរឿង
ទាំងពួង ព្រោះបានដឹងអំពីធម្មជាតិតាមសេចក្តីពិត ។ ក្នុង
ជីវិតមនុស្ស សត្វទាំងអស់គឺជាធម្មជាតិ មានរូបធាតុ មាន
នាមធាតុ ប្រព្រឹត្តទៅតាមហេតុ ។

មានធម៌ក្នុងខ្លួន នាំឱ្យយល់ដឹងអំពីធម្មជាតិគ្រប់
យ៉ាងថា « មិនគួរប្រកាន់មាំឡើយ » ។ ធម្មជាតិរមែង

តែងតែកើតឡើងហើយវិនាសទៅវិញ គឺការវិនាសប្រែ-
ប្រួលជាម្ចាស់លើធម្មជាតិ ។

មានធម៌ក្នុងខ្លួន នាំឱ្យមានចិត្តទំនេរមិនមានកង្វល់
ក្នុងការហ្វូងហែងជីវិត ហ្វូងហែងបញ្ចក្ខន្ធឡើយ ។ ការ
មិនកង្វល់ និងការមិនប្រកាន់ទើបជាទីពឹងពិតក្នុងជីវិតនិង
ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។

មានធម៌ក្នុងខ្លួន ទើបដឹងថា សេចក្តីសុខមិនមែន
នៅលើការយកឈ្នះអ្នកដទៃនោះទេ គឺសេចក្តីសុខរមែង
មានហេតុនៃសេចក្តីសុខដោយឡែកផ្សេង មានដូចនេះ
ជាដើមគឺ :

- ..សុខព្រោះមិនបៀតបៀនអ្នកដទៃ
- ..សុខព្រោះសន្សំសេចក្តីល្អ
- ..សុខព្រោះការព្រមព្រៀងគ្នា
- ..សុខព្រោះមានបញ្ញាយល់ដឹងការពិត
- ..សុខព្រោះការមិនក្រោធខឹង
- ..សុខព្រោះការមិនប្រកាន់

..សុខព្រោះការឱ្យអភ័យ

..សុខព្រោះការមិនយកទុក្ខមកដាក់ខ្លួន

..សុខព្រោះការបានឈ្នះខ្លួនឯង ។

រឿងរ៉ាវនៅក្នុងក្រុមគ្រួសារ ពេលខ្លះគឺមិនអាចនាំ
យកហេតុផលមកដដែកគ្នាបានឡើយ ព្រោះរឿងរ៉ាវវានៅ
ពីលើហេតុផលដែលយើងចង់និយាយទៅទៀត ដូច្នេះមាន
តែការសម្រួល មានតែសម្បទាន និងការយល់ដឹងអំពី
សេចក្តីពិតហើយព្រមទទួលប៉ុណ្ណោះ ទើបវាជាការល្អ ។

មានការបែកបាក់គ្នាច្រើនណាស់ គឺមកអំពីការ
ប្រកាន់ហេតុផលរឿងៗខ្លួន ចង់យកឈ្នះគ្នា ដោយអាង
ហេតុផលដែលខ្លួនមាន ដោយប្រកាន់ថាហេតុផលរបស់
ខ្លួនត្រឹមត្រូវ ឯម្ខាងទៀតមិនមានហេតុផលអ្វីឱ្យត្រឹមត្រូវ
ឡើយ ម្ល៉ោះហើយទីបំផុតចុងក្រោយក៏ត្រូវបែកគ្នា ។
ហេតុផលគឺពិតជារបស់ល្អហើយ តែត្រូវប្រើឱ្យសមជា-
មួយគ្នានឹងករណីព្រមទាំងពេលវេលាផង ។

សរុបសេចក្តីមក បើមានការភ្ញាំងភ្ញាត់អ្វី កុំចេះតែ

មកបន្ទោសគ្នា ប្រកែកគ្នា ត្រូវមានគុណធម៌ប្រចាំចិត្ត
សម្រាប់ដោះស្រាយនូវបញ្ហានោះ ។ ។

រឿងក្នុងគ្រួសារការសម្តែង ដូចឈ្មោះគេតែងលេងប្រឌិត
គួរកុំប្រកាន់ឈ្មោះជីវិត សិក្សាការពិតបរមត្ថធម៌ ។
អ្វីៗបីដូចជាខ្ចីគេ ដូចឆ្អឹងទទេតែបិទជ័រ
កាមគុណបីដូចការតាំងគភ៌ ញាប់ញ័រស្រសូតសោយសោកា។
ទ្រទ្រង់គុណធម៌សាងក្តីស្ងប់ បានអ្វីគ្រប់សព្វចប់តណ្ហា
អស់ទុក្ខកង្វល់អស់ព្រាថ្នា លែងសោយសោកាសុខពិតហោង។

៧. វាសនាបារមី

វាសនាបារមី យើងបានយល់ដឹងជាទូទៅថា បើ អ្នកណាមានហើយ នឹងជាមនុស្សសម្បូណ៌ទៅដោយ សេចក្តីសុខ លាភយស និងឋានៈមុខនាទី ។ មនុស្សដែល មានវាសនាបារមីល្អ រមែងជាទីរាប់អាន គោរពស្រឡាញ់ របស់មនុស្សគ្រប់ជាន់គ្រប់ថ្នាក់ បើមានបុគ្គលណាប៉ង ប្រទូសរ៉ាយ ឬច្រណែនឈ្នានីសគិតផ្តល់រំលំ រមែងប្រព្រឹត្ត ទៅមិនបានឡើយ ត្រឡប់បែរទៅជាចាញ់ខ្លួនឯងវិញ ។

វាសនាបារមីនោះ សំដៅដល់សេចក្តីល្អដែលបាន សន្សំទុកមកយូរហើយ រហូតក្លាយជាបុណ្យបារមីដែល សម្បូណ៌ពេញទី អាចតបស្នងផលឱ្យដល់អ្នកធ្វើ បាន សម្រេចតាមប្រាថ្នា ។

មនុស្សយើងអាចសាងបំពេញនូវវាសនាបារមីនោះ បាន គឺធ្វើឱ្យកើតមានក្នុងខ្លួន ដោយបដិបត្តិចម្រើនគុណ- ធម៌ ៣ ប្រការ ៖

១-បុព្វេកតបុព្វតា ភាពជាអ្នកមានបុណ្យបានធ្វើ

ទុកក្នុងកាលមុន ។ ពាក្យថា « មុន » ក្នុងទីនេះមាន ២ ផ្នែកគឺ ក្នុងជាតិមុនៗ និងក្នុងជាតិនេះឯង ។ បុណ្យដែល បានធ្វើក្នុងជាតិមុនៗ ដូចជា ធ្លាប់ឱ្យទានមកច្រើន ធ្លាប់ រក្សាសីលបានបរិសុទ្ធ ធ្លាប់អប់រំចិត្តបានល្អជាដើម ដូច្នេះ រមែងតបស្នងឱ្យអ្នកធ្វើតាំងតែអំពីបដិសន្ធិ ដូចជាកើតក្នុង ត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បត្តិច្រើន កើតមកមានរូបរាងល្អ មានប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃជាដើម ជាប្រភេទមនុស្សអ្នកមាន បុណ្យបារមីមកកើត ។ ចំណែកបុណ្យដែលបានធ្វើក្នុងថ្ងៃ មុនៗក្នុងជាតិនេះនោះ សំដៅដល់ការដែលបានកើតមក ជាមនុស្សហើយ មិនបានប្រមាទក្នុងជីវិត តាំងចិត្តធ្វើ សេចក្តីល្អផ្សេងៗ ចេះប្រយ័ត្នប្រយែង និងឧស្សាហ៍ ព្យាយាម ។

មនុស្សដែលមានបុណ្យបានធ្វើទុកមកទាំងពីរផ្នែក គឺទាំងសេចក្តីល្អក្នុងជាតិមុន និងសេចក្តីល្អក្នុងជាតិនេះ បុណ្យវាសនាបារមីនោះឯង រមែងធានារ៉ាប់រងជីវិតក្នុង

ការធ្វើឱ្យជីវិតឈានទៅដល់សេចក្តីសម្រេច ។

២-សប្បុរសធម៌សេវ ការបានចូលទៅសេពគប់
ជាមួយនឹងសប្បុរស ។ គុណធម៌ទី ២ នេះ ដោយអាស្រ័យ
បាននៅក្នុងប្រទេសជ័សមគួរ គឺប្រទេស ឬកន្លែងដែល
មានសប្បុរស នេះជាគុណធម៌ដ៏សំខាន់ក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិ
ព្រោះការសេពគប់នឹងសប្បុរសនាំឱ្យបានស្តាប់នូវព្រះធម៌
ដែលជាប្រទីបបំភ្លឺប្រាប់អំពីការពិតនៃជីវិត ។ ការបាន
ស្តាប់ព្រះធម៌នាំមកនូវបញ្ញា ដែលជាការជ្រោមជ្រែងដល់
វាសនាបារមីដ៏សំខាន់បំផុត ។

៣-អត្តសម្រាបណ្ឌិតិ ការកម្កល់ខ្លួនដោយប្រពៃ ។
គុណធម៌ទី ៣ នេះ បានដល់ការប្រព្រឹត្តបដិបត្តិល្អ គឺជា
មនុស្ស ដែលប្រកាន់យកនូវគុណធម៌ជាសម្បត្តិដ៏មានតម្លៃ
បំផុតក្នុងជីវិត ។ មនុស្សយើងពិតមែនតែមានបុណ្យ
វាសនាចាស់បានសាងទុកមក តែបើបច្ចុប្បន្នជាមនុស្ស
ប្រមាទឡេះឡោះ ប្រព្រឹត្តតែអំពើថោកទាបផ្សេងៗ
បុណ្យវាសនាដែលបានសាងពីមុននោះ រមែងកប់បាត់ មិន

បានឱ្យផលសម្រេចឡើយ ។ ផ្ទុយមកវិញ បើវាសនាបារមី
ចាស់ដែលបានសាងមក ពុំសូវសម្បូណ៌យ៉ាងណាក៏ដោយ
តែបច្ចុប្បន្នបានប្រព្រឹត្តល្អ បដិបត្តិដោយប្រពៃ តម្កល់ខ្លួន
ក្នុងសទ្ធា សីល សុត្ថៈ ចាតៈ និងបញ្ញា មិនញាប់ញ័រទៅ
តាមអំណាចនៃវត្ថុញ្ចុះញង់ក្នុងលោក រមែងធ្វើឱ្យមាន
វាសនាបារមីដល់ព្រមដោយសព្វគ្រប់ ។

សរុបសេចក្តីមក គ្រប់គ្នាមានឱកាសបំពេញវាសនា
បារមី ។ ប្រសិនបើគុណធម៌ទី ១ មិនបានបំពេញ ព្រោះ
កាលដែលកន្លងទៅ ត្រូវសេចក្តីប្រមាទគ្របសង្កត់ តែ
មនុស្សយើង អាចបំពេញបាននូវគុណធម៌ទាំងពីរប្រការ
ចុងក្រោយ គឺអាចធ្វើបានក្នុងជាតិនេះ ។

ក្មេងចេញពីស្រុកស្រែមក បានជារដ្ឋមន្ត្រី មនុស្ស
ដែលរត់ពីស្រុកក្រៅមក មានខោអាវតែមួយចង្កេះ អាច
បានជាសេដ្ឋី មនុស្សអ្នកបម្រើគេ អាចបានជាព្រះរាជា
ទាំងអស់នេះមានមកជាហូរហែ ជាការបញ្ជាក់ប្រាប់អំពី
បុណ្យវាសនាបារមីរបស់មនុស្សយើង ។

៨. មុទិតាចិត្ត

មុទិតាចិត្ត បានដល់ចិត្តដែលប្រកបដោយភាពទន់-
ភ្លន់ រីករាយត្រជាក់ក្នុងពេលដែលអ្នកដទៃបានល្អ ឬបាន
ទទួលនូវសេចក្តីសម្រេចយ៉ាងណាមួយ គឺជាអាការនៃ
សភាវៈដែលកើតឡើងក្នុងចិត្ត ព្រោះប្រាសចាកនូវការ
ច្រណែន ។ មុទិតាចិត្ត ជាចិត្តកើតមានក្នុងបុគ្គលដែល
មានប្រក្រតីព្រមទទួលនូវផលសម្រេច ឬសេចក្តីល្អរបស់
អ្នកដទៃ ។

គុណធម៌មួយនេះ មិនមែនកើតឡើងបានដោយ
ងាយៗឬចេះតែកើតបានក្នុងគ្រប់មនុស្សនោះឡើយ ព្រោះ
ជាប្រក្រតីធម្មតានៃមនុស្សទូទៅ ច្រើនតែមិនព្រមទទួល
នូវសេចក្តីល្អរបស់អ្នកដទៃ មិនទន់ភ្លន់ចិត្តនៅពេលដែល
អ្នកដទៃបានទទួលនូវការសរសើរ ឬបានលាភបានយស
ខ្ពស់ជាងខ្លួន ជាពិសេសចំពោះអ្នកដែលខ្លួនមិនពេញចិត្ត
និងកំពុងតែប្រៀបធៀបមគ្គា ។

មនុស្សដែលមានមុទិតាចិត្ត គឺជាមនុស្សពិសេស ខ្ពង់ខ្ពស់ ជាមនុស្សរស់នៅជាមួយនឹងសេចក្តីសុខរបស់ខ្លួន មានចិត្តប្រសើរខ្ពស់ជាងមនុស្សសាមញ្ញធម្មតា មានចិត្ត ទូលាយ ព្រមទទួលយកសេចក្តីល្អរបស់អ្នកដទៃ និងមាន ចិត្តរីករាយស្មើជានិច្ចបីដូចជាព្រះព្រហ្ម ។ មុទិតាជា ព្រហ្មវិហារធម៌ ១ ជាជម្រកដ៏ប្រសើររបស់ចិត្ត មិនងាយ នឹងកើតឡើងឡើយ លុះត្រាតែហ្វឹកហាត់អប់រំដោយការ តាំងចិត្តមាំ ប្រកបដោយបញ្ញាយល់ដឹង ។

ការអប់រំមុទិតាចិត្តឱ្យចម្រើនជាប្រក្រតី ត្រូវកម្ចាត់ នូវសត្រូវដ៏សំខាន់របស់មុទិតា គឺ « អរតិ » ឱ្យបានជា ដាច់ខាត ។ អរតិ បានដល់សេចក្តីមិនត្រេកអរ ព្រោះ ឥស្សាការច្រណែនកើតឡើងហ្នឹងឯង ។ ដើម្បីកម្ចាត់នូវ អរតិនេះ ត្រូវពិចារណាអំពីហេតុផលនៃជីវិត ព្រោះអ្វីៗ ក្នុងជីវិតសុទ្ធតែមានហេតុមានផល ។ អ្នកដទៃបានលាភ បានយស បានការសរសើរការគោរពរាប់អាន គឺសមគួរ នឹងបានពិតហើយ មិនមានភាពអយុត្តិធម៌ក្នុងច្បាប់ហេតុ

ផលនេះឡើយ ។

អរតិជាបាបធម៌ម្យ៉ាងដែលបាំងចិត្តបិទបញ្ជា មិនឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវចំពោះអ្វីដែលល្អពិត និងអ្វីដែលអាក្រក់ពិតនោះឡើយ ធ្វើឱ្យត្រេកអរនឹងគេមិនបាន សរសើរគេមិនកើត សម្លឹងមើលអ្នកដទៃក្នុងផ្នែកល្អក៏មិនបានដែរ មានតែគំនិតទម្លាយសេចក្តីល្អរបស់គេ ដោយការពោលទោស ជុំរឿងមិនល្អ និងចោទប្រកាន់ផ្សេងៗឱ្យដល់អ្នកដទៃនោះៗ ឯសេចក្តីល្អព្រមទាំងគុណរបស់គេប្រៀបបាននឹងភ្នំធំ បែរជាមើលមិនឃើញ នេះគេហៅថា មនុស្សចិត្តខ្វាក់ ។

ដើម្បីសេចក្តីសុខទាំងខ្លួនឯង ទាំងអ្នកដទៃ មនុស្សយើងត្រូវសាងមុទិតាចិត្ត ឱ្យកើតឡើងជំនួសកន្លែងឥស្សរា ដោយការព្យាយាមសម្លឹងរកសេចក្តីល្អរបស់អ្នកដទៃ សូម្បីតែសេចក្តីល្អនោះបន្តិចបន្តួចក៏ដោយ ។ ត្រូវហាត់យកសេចក្តីល្អរបស់គេដែលមាន សូម្បីបន្តិចបន្តួចមកសរសើរទោះបីមុនដំបូងមានការលំបាកនឹងនិយាយ ក៏ត្រូវតែ

ព្យាយាមដែរ យូរៗទៅក្លាយជាទម្លាប់ហើយអាចនិយាយ
បានច្រើនទៀតផង។ កាលជំនាញក្នុងការនិយាយសរសើរ
សេចក្តីល្អរបស់គេហើយ ត្រូវឱ្យចេះសម្តែងនូវសេចក្តី
ត្រេកអរចំពោះទៅរកសេចក្តីសម្រេចខ្លះៗ របស់អ្នកដទៃ
ចាប់ផ្តើមតាំងពីមនុស្សក្នុងគ្រួសារទៅមុន ពង្រីកទៅរក
ញាតិមិត្ត តទៅដល់អ្នករួមការងារជាដើម ។ ដូច្នេះឯង
មិនយូរឡើយមុទិតាក់នឹងកើតឡើងពេញនៅក្នុងចិត្ត ភាព
ក្អកក្អល់រំជើបរំជួល ជំងឺក្នុងចិត្ត ព្រោះការច្រណែនក៍
រមែងស្ទប់រម្ងាប់ទៅ ។

មុទិតាធម៌ ជាថ្នាំជីវិតសេសដែលធ្វើឱ្យមនុស្សយើង
ញញឹមញញែមរកគ្នា គប់រកគ្នាដោយស្ម័គ្រស្មាល ជាសោ
មាសចាក់ចិត្តគ្នាប្រកបដោយសុខ និងចម្រើនអស់កាល
ជានិច្ច ដែលផ្ទុយពីឥស្សាការច្រណែន ជាសស្រ្តាវុធ
សម្រាប់កាត់ចំណងមិត្តភាព និងជាតួទម្លាយនូវប្រយោជន៍
គ្រប់យ៉ាងក្នុងលោក ។

៩-លក្ខណៈមនុស្សពូកែ

មនុស្សយើងពូកែផ្សេងៗគ្នា ខ្លះពូកែខ្លាំង ខ្លះពូកែល្មម ខ្លះពូកែច្រើនមុខ ខ្លះពូកែតែមួយមុខ ។ ភាពខ្លាំងពូកែរបស់មនុស្សយើងនេះឯង ដែលធ្វើឱ្យមនុស្សយើងអាចរស់នៅបាន ព្រោះយកភាពខ្លាំងពូកែរបស់ខ្លួននោះមកប្រើក្នុងការប្រកបអាជីវកម្ម ចិញ្ចឹមជីវិតព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ ។ អ្នកណាពូកែខ្លាំង អ្នកនោះក៏បានផលតបស្នងច្រើន អ្នកណាពូកែល្មម អ្នកនោះក៏បានផលថយចុះទៅតាមភាពពូកែរបស់ខ្លួននោះ ៗ ។

មនុស្សល្អ មានលក្ខណៈសំគាល់នៅត្រង់ការដឹងគុណ និងតបគុណ យ៉ាងណា មនុស្សពូកែក៏មានលក្ខណៈជាគ្រឿងសំគាល់ យ៉ាងនោះដែរ ។ លក្ខណៈរបស់មនុស្សពូកែ ក៏គឺ « ការងារ » ហ្នឹងឯង ។

នៅក្នុងមង្គលសូត្រ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សម្តែងថា « សិប្ប » ជាមង្គលដ៏ឧត្តម ១ ក្នុង

មង្គល ៣៨ ប្រការ ។ សិប្ប គឺជាសិល្បៈ បានដល់ស្នាដៃ
ដែលសម្តែងចេញមកអំពីការចេះដឹង បញ្ជាក់អំពីសមត្ថ-
ភាពដែលខ្លួនមាន ។ មនុស្សដែលមានសិល្បៈ គឺជា
មនុស្សដែលមានស្នាដៃក្នុងការងារ មិនថាការងារនោះ
ត្រូវប្រើដៃប្រើជើង ឬប្រើមាត់ឡើយ សុទ្ធតែអាចហៅ
បានថា ជាមនុស្សមានស្នាដៃទាំងអស់ ។ មនុស្សដែលមាន
ស្នាដៃធ្វើការងារបានល្អ បញ្ចេញនូវសមត្ថភាព និង
ចំណេះដឹងឱ្យប្រាកដ ចាត់ថាជាមនុស្សពូកែក្នុងទីនេះ ។

មនុស្សដែលមានការចេះដឹង និងចងចាំបានច្រើន
លោកហៅថា ពហុស្សូត ប៉ុន្តែ ពហុស្សូតនោះ ប្រសិនបើ
នៅមិនទាន់បញ្ចេញស្នាដៃមកទេ គឺមិនទាន់ធ្វើការងារឱ្យ
ប្រាកដ ក៏នៅមិនទាន់ចាត់ថាជាមនុស្សពូកែក្នុងសិល្បៈដែរ
ព្រោះសិល្បៈនោះ ត្រូវសម្តែងបញ្ចេញមកឱ្យគេដឹងបាន គឺ
សម្រេចបានមកជាកិច្ចការងារ ទាំងដែលជាការងារ
ប្រាសចាកទោសទៀតផង ទើបជាមង្គលជ័ឧត្តម ។

តាមប្រក្រតីនៃមនុស្សភាគច្រើន ដែលមានស្នាដៃ

គឺមនុស្សដែលបានរៀនសូត្រពូកែមកហ្នឹងឯង ព្រោះបាន
ប្រើនូវចំណេះដឹងដែលមាន ឱ្យសម្រេចជាការងារមាន
ស្មារតីល្អ ។ ការងារដែលចាត់ជាសិល្បៈនោះ មានច្រើន
បែប ដូចជាការសរសេរ ការនិយាយ ការសម្តែងដោយ
កាយ និងការងារជាប្រយោជន៍ច្រើនទៀតសម្រាប់សង្គម
ទូទៅ ។ អ្នកណាស្ទាត់ផ្នែកណា និងធ្វើបានល្អជាពិសេស
ក៏ជាមនុស្សពូកែទៅតាមនោះ ។ បើរីងរឹតតែខ្លាំងពូកែ
រហូតដល់អ្នកដទៃធ្វើមិនបាន ឬថាពូកែដាច់ទៅតែម្នាក់ ឯង
ដូច្នេះកេរ្តិ៍ឈ្មោះ កិត្តិយស រួមទាំងលុយកាក់ក៏រមែង
ហូរចូលមក ។ ភាពខ្លាំងពូកែនៃមនុស្សម្នាក់ៗ ទាំងប្រកប
ដោយសីលធម៌ផងនោះ គឺជាអណ្តូងកើតនៃសេចក្តីចម្រើន
ឈានទៅមុខ ។

ដើម្បីឱ្យបានជាមនុស្សពូកែ ត្រូវរៀនផងធ្វើផង
ព្រមដោយកុសលឆន្ទៈ គឺពេញចិត្តនឹងធ្វើនូវការងារដែល
ប្រាសចាកទោស ។ ត្រូវហ្វឹកហាត់ឱ្យរឿយៗដោយសេចក្តី
អត់ធន់ដើម្បីការងារបានល្អ និងមានព្យាយាមទើបការងារ

បានសម្រេច ។ ត្រូវចាំថា « មនុស្សសាងការងារ
ការងារសាងមនុស្ស » ។

ការដែលគ្រាន់តែនិយាយថា ចង់បានយ៉ាងនេះ
ចង់បានយ៉ាងនោះ គឺមិនអាចសម្រេចផលបានឡើយ ត្រូវ
ធ្វើតាមដែលនិយាយផង ឬត្រូវធ្វើឱ្យសម្រេចតាមដែល
ប្រាថ្នា ទើបជាមនុស្សពូកែពិត ។ ត្រូវចាំថា « ការ
និយាយជាការសាងសេចក្តីសង្ឃឹម ឯការធ្វើជាការសាង
នូវការពិត » ។

កើតមកជាមនុស្ស បើមិនពូកែអ្វីច្រើនមុខ ក៏ត្រូវ
ឱ្យពូកែមួយមុខដែរ ហើយត្រូវតែពូកែពិតៗ ដែលអាច
ចិញ្ចឹមជីវិតបានផង ជាកិត្តិយសផង និងជាប្រយោជន៍ដល់
សង្គមផង ។

១០-សុខនិទុក្ខក្នុងក្នុងចិត្ត

ច្រែះ ពេលដែលកើតនឹងដែកណា រមែងស៊ីដែក
នោះ មួយថ្ងៃបន្តិចៗ រហូតដល់ដែកនោះរលេះរលួយអស់
ទៅ យ៉ាងណាមិញ សេចក្តីទុក្ខកាលកើតក្នុងចិត្តនៃបុគ្គល
ណា ក៏រមែងបៀតបៀនចិត្តនៃបុគ្គលនោះជារៀងរាល់ថ្ងៃ
ធ្វើឱ្យចិត្តក្តៅក្រហាយរសាប់រសល់អួលណែន និងឈឺផ្សា
មកដល់រូបកាយរហូតដល់ដាច់ខ្យល់ស្លាប់ក៏យ៉ាងនោះដែរ។

តាមការពិត ទុក្ខសោកនោះមិនមានអ្នកណាចង់
ជួបចង់មានឡើយ ប៉ុន្តែ ទាំងដែលមិនចង់ជួបមិនចង់មាន
នោះឯង សេចក្តីទុក្ខក៏នៅតែជារឿយដែលអត់មារយាទ
សូម្បីមិនបានអញ្ជើញ ក៏នៅតែមករកយើងទៀត ។ មក
ដល់ហើយ ទោះជាយើងបណ្តេញ ក៏មិនព្រមទៅដោយ
ងាយឡើយឬពេលខ្លះទៅហើយមិនជាប៉ុន្មានថ្ងៃ ក៏ត្រឡប់
មកវិញ វិលវល់ដូច្នេះឯងកាន់ខែ កាន់ឆ្នាំ រហូតក្លាយ
ជាសភាវៈប្រចាំថ្ងៃ ប្រចាំជីវិតរបស់មនុស្សយើង ។ នេះ

ពោលចំពោះការដែលមនុស្សយើងខ្លះឧបាយនៃបញ្ញា ។

បើយើងសាកល្បងពិចារណាមើលឱ្យល្អ យើង
រមែងជួបនូវចំណុចនៃការពិតមួយថា សុខទុក្ខនោះឯងវា
កើតឡើងនៅនឹងចិត្ត ហើយចិត្តហ្នឹងឯង ដែលជាធម្មជាតិ
ទទួលយកនូវសុខនិងទុក្ខនោះ ។ កាលបើសុខកើតនឹងចិត្ត
ចិត្តខ្លួនឯងរមែងជាសុខ តែបើទុក្ខកើតវិញ ចិត្តក៏ជាទុក្ខ
ខ្លួនឯងដែរ ។ នេះជាការពិតប្រាកដណាស់ គឺសុខទុក្ខនោះ
ចិត្តរបស់មនុស្សយើងបានទៅនាំយកមក ឱ្យនៅជាមួយ
ពោលគឺធ្វើឱ្យវាកើតឡើងក្នុងចិត្តខ្លួនឯង ។ ដោយចំពោះ
សេចក្តីទុក្ខដែលប្រៀបដូចជាច្រែះស្នឹមនោះ គឺចិត្តរបស់
យើងបាននាំយកមកដោយខ្លួនឯង ស្រេចហើយខ្លួនឯងក៏
រមែងជាទុក្ខ ដូចដែកដែលច្រែះស៊ីដូច្នោះ ។

មនុស្សយើងដោយច្រើន ចូលចិត្តគិតទៅក្នុងរឿង
ផ្សេងៗ ហើយសន្សំទុកនូវរឿងដែលមិនល្អក្នុងចិត្ត។ រឿង
ក្នុងអតីតកាលខ្លះ រឿងខ្លួនឯងខ្លះ រឿងអ្នកដទៃខ្លះ រឿង
ដែលមិនមែនជាសភាវៈពិត គ្រាន់តែជាបញ្ញត្តិ ទាំងដែល

រឿងខ្លះកិលេសក្នុងចិត្តខ្លួនឯង បាននិមិត្តឱ្យកើតឡើង
ទាំងស្រុងទៀតផង ។

បើក្នុងចិត្តប្រាសចាកលោភៈហើយ រឿងក្នុងលោក
ដែលសម្រាប់ឱ្យជាប់ជំពាក់រមែងមិនមាន ។

បើក្នុងចិត្តប្រាសចាកទោសៈហើយ រឿងក្នុងលោក
ដែលសម្រាប់ឱ្យទាស់ចិត្តរមែងមិនមាន ។

បើក្នុងចិត្តប្រាសចាកមោហៈហើយ រឿងក្នុងលោក
ដែលសម្រាប់ឱ្យរង្វេងនិងយល់ខុស រមែងមិនមាន សេចក្តី
ពិតក៏រមែងប្រាកដឱ្យដឹងច្បាស់ ។

ដោយអំណាចកិលេសក្នុងចិត្ត មនុស្សយើងរមែង
ខ្វាយខ្វល់ចូលទៅជំពាក់វាក៏រិនក្នុងរឿងទាំងឡាយ សូម្បី
ដែលកន្លងទៅហើយ រួចទៅហើយ ក៏នៅតែយកមកគិតឱ្យ
ស្តុកចិត្ត តឹងណែនក្នុងក្បាល ។ ប្រសិនបើរឿងកន្លងទៅ
ហើយ វារួចបាត់ទៅហើយ ឱ្យវាហើយទៅចុះ មិនយកមក
ទុកឱ្យស្តុកណែនក្នុងចិត្ត ដូច្នេះ វាក៏មិនមានអ្វីបង្កការ
បៀតបៀនដល់ចិត្តដែរ ។

មនុស្សយើងដែលទន់ខ្សោយដោយបញ្ញា រមែង
គិតដោះស្រាយចំពោះតែអ្វីដែលរួចទៅហើយ មានការ
កើតទុក្ខ មិនសុខចិត្តចំពោះការប្រព្រឹត្តរួចហើយរបស់អ្នក
ដទៃ មានការស្តីបន្ទោសដោយការខឹងក្រោធជាដើម ។
ចិត្តមិនស្ងប់ គឺមិនអាចដោះស្រាយបញ្ហាក្នុងបច្ចុប្បន្នទៅ
បានទេ ព្រោះថាបញ្ហាដែលត្រូវដោះស្រាយគឺបច្ចុប្បន្ន ។

បើយើងសិក្សាឱ្យបានស្គាល់បច្ចុប្បន្នច្បាស់ ថាតើ
បច្ចុប្បន្នគឺជាអ្វី យើងនឹងមិនប្រកាន់មាំឡើយ ព្រោះថា
« ទោះបី បច្ចុប្បន្នវាជាសភាវៈដទៃដែលត្រូវតាមចិត្តរបស់
យើងប្រាថ្នាក៏ដោយ ក៏វាត្រឹមតែជាបច្ចុប្បន្នប៉ុណ្ណោះ វា
រមែងបែកធ្លាយ មិនទៀង សោះសូន្យ » តើយើងចាំបាច់
ចង់បានរបស់ដទៃ គ្រាន់តែតម្រូវតាមចិត្តយើងមកធ្វើអ្វី ។

១១-សុខនិទន្ទក្ខន្ធទៅក្នុងចិត្ត (ត)

បច្ច័យ ៤ សម្រាប់សេចក្តីសុខនៃរូបកាយ ហើយក៏
នាំឱ្យសប្បាយចិត្តទៅជាមួយផងដែរ ប៉ុន្តែបច្ច័យ ៤ មិន
មែនសម្រាប់សេចក្តីសុខនៃចិត្តដោយត្រង់ពិតនោះទេ។ អ្វី
ក៏ដោយ ឱ្យតែមិនបានកម្ចាត់បង់នូវបាបធម៌ក្នុងចិត្ត ដោយ
គ្រាន់តែនាំមកនូវការរីករាយនៃចិត្តប៉ុណ្ណោះ អ្វីនោះៗ គឺ
ជាគ្រឿងស្រវឹងរបស់ចិត្ត ជាគ្រឿងញៀនដោយពិត ។

ចិត្តជាប់ជំពាក់នឹងអធិណា អ្វីនោះជាចំណងចងចិត្ត
ចិត្តជាប់ចំណងរមែងទទួលនូវទារុណកម្ម គឺសេចក្តីទុក្ខ
សោក ។

មនុស្សយើង តែងស្វែងរកការសប្បាយអំពីរបស់
ខាងក្រៅ ត្រូវចំណាយពេលវេលាយ៉ាងច្រើនដើម្បីបាននូវ
របស់នោះ ព្រមទាំងត្រូវចំណាយអ្វីៗផ្សេងទៀតយ៉ាង
ច្រើនផងដែរ ។ ការសប្បាយក៏មិនទៀង របស់ដែលនាំឱ្យ
សប្បាយក៏មិនទៀង ម្ល៉ោះហើយត្រូវខាតបង់នូវពេលវេលា

និងអ្វីៗច្រើនទៀត ដែលត្រូវបានចំណាយទៅនោះឯងឥត
ប្រយោជន៍ ។

តាមពិតបច្ច័យ ៤ គ្រាន់តែជាទីអាស្រ័យ រួចហើយ
មនុស្សយើងត្រូវស្វែងរកសុខពីចិត្តរបស់ខ្លួន ព្រោះថា
មនុស្សយើងបានសុខ ព្រោះចិត្តមាននូវសេចក្តីសុខ ។ ការ
គ្រប់គ្រងថែរក្សាចិត្ត កម្ចាត់បង់រោគគឺកិលេសដែលបៀត-
បៀននូវចិត្តសន្តាន សម្រេចបាននូវសេចក្តីស្ងប់ ចិត្តរមែង
ជាសុខ ។

មនុស្សយើងដែលព្រមសមាទានសីល កាន់សីល
គឺជាការធ្វើឱ្យចិត្តរបស់ខ្លួនមានសីល ។ ចិត្តមានសីល
រមែងមានសុខភាពល្អ ជាចិត្តដែលស្មោះត្រង់ ល្អស្អាត
មាននូវសេចក្តីសុខល្អមសមរម្យដោយខ្លួនឯង មិនត្រូវជាប-
ត្រដូសដូចកាលពីមិនទាន់មានសីលឡើយ ។

សីលជាសម្លៀកបំពាក់ ជាគ្រឿងអលង្ការរបស់ចិត្ត
ជាផ្ទះ ជាជម្រករបស់ចិត្ត ជាអាហារនិងជាថ្នាំកែរោគ
របស់ចិត្ត ។

ដូច្នេះ មនុស្សយើងកាលដែលប្រាថ្នានូវសេចក្តីសុខ
សម្រាប់ខ្លួន ត្រូវតែទទួលបានចិត្តរបស់ខ្លួន អប់រំចិត្តរបស់ខ្លួន
ឱ្យចេះកាន់សីល ។

សមាធិ គឺជាការសម្រាកយកកម្លាំងរបស់ចិត្ត ដូច
ជាការសម្រាក ឬការទទួលទានដំណេកនៃរូបកាយដែរ ។
កម្លាំងរបស់ចិត្តសម្រាប់ច្បាំងជាមួយសត្រូវក្នុងខ្លួនមាន ៥
គឺ :

១-សង្ខារធនៈ កម្លាំងគឺការជឿចំពោះសេចក្តីពិត។

២-វិរិយធនៈ កម្លាំង គឺការព្យាយាមកម្ចាត់បាប
ចម្រើនបុណ្យ ។

៣-សតិធនៈ កម្លាំង គឺស្មារតីភ្ញាក់រលឹកដឹងទាន់
និងយល់អំពីការពិត ។

៤-សមាធិធនៈ កម្លាំង គឺចិត្តស្ងប់ដោយប្រពៃ ។

៥-បញ្ញាធនៈ កម្លាំង គឺការដឹងហេតុផលពិត ។

បញ្ញា គឺជាគោលសំខាន់និងជាកំពូលនៃធម៌បដិបត្តិ
ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ បញ្ញាអាចដោះស្រាយបញ្ហាបាន

គ្រប់យ៉ាង ដែលជាបញ្ហានាំមកនូវទុក្ខកង្វល់ក្នុងចិត្ត ។
បញ្ហានាំមកនូវសេចក្តីសុខ សូម្បីក្នុងរឿងដែលថាគួរឱ្យ
កើតទុក្ខ ។

ព្រោះហេតុគិតខុសថាមានខ្លួន ក៏នាំឱ្យគិតពីខ្លួន ឯង
ខំប្រឹងចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាខ្លួនឯងដោយលំបាកលំបិន
ហ្វូងហែងការពារអ្វីៗគ្រប់យ៉ាងឱ្យខ្លួនឯង។ សូម្បីសប្បាយ
ចិត្តក៏ព្រោះមកពីគិតថាខ្លួនឯងបានផលសម្រេចដែរ ប៉ុន្តែ
បញ្ហាអាចធ្វើឱ្យមិនមានខ្លួនសម្រាប់កើតទុក្ខកង្វល់ ពោល
គឺមិនមានខ្លួនសម្រាប់គិត សម្រាប់ហ្វូងហែងការពារ
បញ្ហាធ្វើឱ្យនៅសល់តែរូបធម៌ និងនាមធម៌តែប៉ុណ្ណោះ ។

អ្នកមានបញ្ហា ប្រើប្រាស់រូបកាយសាងប្រយោជន៍
ទុកដាក់រូបកាយដូចជាឧបករណ៍សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ទោះ
ចាស់ ទោះឈឺ ឬនឹងត្រូវបែកធ្លាយ ក៏ចំពោះតែរូបកាយ
ប៉ុណ្ណោះ អ្នកមានបញ្ហាមិនបានគ្រាំគ្រាផ្លូវចិត្តទេ ផ្ទុយពី
មនុស្សល្ងង់ដែលរវល់តែបម្រើរូបកាយ ព្រោះសំគាល់ថាជា
ខ្លួន ហើយក៏មិនបានបំពេញនូវប្រយោជន៍ពិតឡើយ ។

១២-សន្ទ

សន្ទ គឺការជឿ ការចុះចិត្តស៊ប់ ការដោតជាប់
ដោយចិត្ត ព្រោះបានពិចារណាឃើញហេតុផលដោយ
បញ្ញា ។ មានការចែកជា ៣ ផ្នែក :

១-ការជឿ ការចុះស៊ប់ដោតជាប់ទៅក្នុងព្រះ-
សម្មាសម្ពុទ្ធ ដែលព្រះអង្គជាបុគ្គលគំរូ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បាន
អះអាងចំពោះសមត្ថភាពរបស់មនុស្សថា មនុស្សអាច
ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចធម៌ គឺចូលដល់ការពិត និងសេចក្តីល្អដ៏
ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតបាន ដោយសតិបញ្ញា និងសេចក្តីព្យាយាម
របស់មនុស្សខ្លួនឯង ។

មនុស្សជាសត្វដែលអាចហ្វឹកហាត់បាន អាចមាន
ការចម្រើនឡើងបាន ទាំងផ្នែករបៀបរបបនៃជីវិតដែល
មានទំនាក់ទំនងជាមួយសង្គម ប្រព្រឹត្តទៅដោយកាយ
ដោយវាចា ទាំងក្នុងផ្នែកគុណធម៌ដែលគប្បីអប់រំឱ្យចាស់
ក្លាឡើងក្នុងសន្តានចិត្ត ទាំងក្នុងផ្នែកបញ្ញាចាក់ឆ្លុះយល់ដឹង

នូវហេតុផល រហូតអាចរួចផុតចាកគ្រឿងចងគីកិលេស
និងទារុណកម្មគឺកងទុក្ខ ។

ការដែលធ្វើទុក្ខឱ្យអស់ទៅ ព្រមទាំងបានជួប
ប្រសព្វនូវភាពជាឥស្សរៈក្នុងចិត្ត និងរួចផុតពីទាសភាព
សភាពបែបនេះ រមែងមិនមានសត្វវិសេសណាៗ មាន
ទេវតាមារព្រហ្មជាដើម ដែលអាចមានសមត្ថភាពនិងបាន
ប្រសើរជាងមនុស្សឡើយ ។ មនុស្សដែលបានហ្វឹកហាត់
រហូតដល់បានសម្រេចដល់នូវភាវៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ហើយ រមែង
មានគុណវិសេសដ៏អស្ចារ្យ ដែលសមគួរនឹងដើរតាមនៃ
បុគ្គលទាំងឡាយ ។

កាលបើមនុស្សមានការជឿជាក់មាំមាំក្នុងចិត្ត
ចំពោះសមត្ថភាពដូចដែលពោលមកខាងលើនេះ ក៏គួរតែ
ព្យាយាមបដិបត្តិ សាងគុណវិសេសនោះឱ្យចម្រើនឡើង
ក្នុងខ្លួន ឬគួរបដិបត្តិឱ្យបានចូលដល់ធម៌ ដែលព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធជាអង្គគំរូ បានស្វែងរកជួបប្រទះ និងនាំយកមក
សម្តែងទុកនៅរហូតដល់សព្វថ្ងៃ ។

២.ការជឿ ការចុះចិត្តស៊ប់ដោតជាប់ទៅក្នុងព្រះ-
ធម៌ ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់សម្តែងទុកមកនោះ
ឯង ព្រមទាំងព្រះធម៌ដែលទ្រទ្រង់សត្វឱ្យរួចផុតចាកទុក្ខ ។

ធម៌ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ដឹង និងត្រាស់
សម្តែង គឺជាសភាវៈដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមធម្មតា ពោលគឺ
ជាទំនៀមនៃហេតុផល ដែលយើងតែងហៅថា « ច្បាប់
នៃធម្មជាតិ » ។

ធម្មជាតិដែលជាការពិតនៃហេតុផល មានក្នុងជីវិត
នៃសត្វលោក កាលណាបើបុគ្គលអប់រំនូវបញ្ញាបានចាស់
ក្លាហើយ បានឃើញច្បាស់នូវធម្មជាតិនោះដោយខ្លួនឯង
រមែងដោះស្រាយបាននូវបញ្ហា រំលត់ទុក្ខក្នុងសន្តាន បាន
ដល់នូវទីបំផុតទុក្ខ ។

៣.ការជឿ ការចុះចិត្តស៊ប់ដោតជាប់ទៅក្នុង
ព្រះសង្ឃ ដែលជាសង្គមនៃមនុស្សមានការបិតនៅក្នុងធម៌
វិន័យ ឬថាជាសង្គមនៃមនុស្សដែលប្រាសចាកទុក្ខ ។

ក្នុងលោកមានព្រះសង្ឃ ជាការបញ្ជាក់ឱ្យឃើញ

ថា មនុស្សទូទៅអាចមានសមត្ថភាពធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវ
គុណធម៌ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ បានចូលដល់ការពិត រួចផុតពីទុក្ខ
កង្វល់ ដូចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាអង្គតំរូវដែរ ប៉ុន្តែ ត្រូវតែជា
មនុស្សដែលមានឧបនិស្ស័យល្អ និងព្យាយាមហ្វឹកហាត់
ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។

សង្គមមនុស្សដ៏យ៉ាងល្អបែបនេះ កើតឡើងនិង
ប្រព្រឹត្តទៅបាន ក៏ដោយអាស្រ័យការប្រព្រឹត្តល្អឥតខ្ចោះ
នៃបុគ្គលមានគុណធម៌ជាខ្លីមនៃជីវិត ។ មនុស្សយើងគួរតែ
លើកតម្កើងនូវសង្គមបែបនេះឯង គួរថែរក្សានិងចូលរួម
ដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ ។

បុគ្គលដែលមាននូវសទ្ធាជឿគុណព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌
និងព្រះសង្ឃ ដូចដែលបានពោលមកហើយនេះ រមែងជឿ
ជាក់នៅក្នុងកម្មគឺការធ្វើ និងជឿជាក់ក្នុងផលរបស់កម្ម
ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាទំនៀមនៃហេតុផល ព្រោះថាក្នុងព្រះ-
ពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ សុទ្ធតែមានហេតុផលទាំងអស់ ។

១៣. សីល

សីល គឺជាមារយាទល្អក្នុងការប្រព្រឹត្ត ឬជារបៀប
នៃការរស់នៅ ទាំងជាផ្នែកផ្ទាល់ខ្លួន និងទាំងជាផ្នែក
ទំនាក់ទំនងជាមួយសង្គមជុំវិញដោយកាយវាចា រហូតដល់
ការងារចិញ្ចឹមជីវិត ។

សីល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឱ្យការរស់នៅនោះឯង
មានអំណោយផលដល់ការបដិបត្តិផ្សេងៗ ដែលប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីចូលដល់ទីបំផុតនៃសេចក្តីល្អ គឺជាឧត្តមគតិរបស់
មនុស្សក្នុងសង្គម ។

សីល ដែលជារបៀបនៃការប្រព្រឹត្តនេះ គឺមាន
លក្ខណៈបិទខ្ទប់ ឬរាំងស្ទះនូវឱកាសនៃការប្រព្រឹត្តអាក្រក់
និងជ្រោមជ្រែងនូវឱកាសនៃការប្រព្រឹត្តល្អ ។

សីល បានបង្ខំកបង្គាត់មនុស្សឱ្យចេះសាងសម្ពន្ធ-
ភាពដោយកាយវាចាដែលល្អប្រពៃ ជាមួយនឹងជីវិតដទៃ
ក្នុងសង្គម ជាមួយនឹងបរិស្ថាន ដែលនាំឱ្យផលដល់ការ

តាំងនៅនៃសន្តិសុខសង្គម ភាពថ្លៃថ្នូរសម្បូណ៌សប្បាយ
របស់ខ្លួន និងសង្គមរបស់ខ្លួន ជាពិសេសយ៉ាងក្រៃលែង គឺ
អំណោយផលដល់ការរស់នៅជាមួយគ្នាដោយល្អ ប្រាស-
ចាកការគំរាមកំហែង សម្បត្តិបៀតបៀន រវាងជីវិតដែល
ប្រាថ្នាសុខទាំងអស់គ្នា ។

ក្នុងសភាពនៃការជ្រោមជ្រែងរបស់សីល ដែលធ្វើ
ឱ្យសន្តិសុខសង្គមមានស្ថេរភាព សមាជិកម្នាក់ៗក្រៅអំពី
រស់នៅបានដោយសុខស្រួលហើយ នៅមានឱកាសដែល
នឹងសាងការងារល្អ ដែលជាសេចក្តីចម្រើនរុងរឿង ទាំង
ផ្នែកសង្គម ទាំងផ្នែកចិត្តវិញ្ញាណរបស់ខ្លួន ។

សម្រាប់សង្គមមនុស្សលោកជាទូទៅ របៀបនៃ
ការប្រព្រឹត្តិជាខាងដើម ឬសីលថ្នាក់ដំបូង សីលជាគ្រឹះ
ជាភូមិឋាន ដែលរមែងសាងនូវសេចក្តីចម្រើនឱ្យកើត ឡើង
គឺសីល ៥ ។

សីល ៥ មានសារៈសំខាន់ដ៏ក្រៃលែង មានន័យ
មានតម្លៃសម្រាប់អ្នកប្រព្រឹត្តិណាស់ ដូច្នេះមនុស្សគ្រប់វ័យ

គ្រប់ភេទ គ្រប់ឋានៈ គួរយកចិត្តទុកដាក់ពិចារណាអំពី
ខ្លឹមសារ និងសិក្សាប្រព្រឹត្តឱ្យបានល្អ ទៅតាមសិក្ខាបទ
នីមួយៗ ៖

១-ការមិនប្រព្រឹត្តល្មើសចំពោះជីវិត មនុស្សសត្វ
ដទៃ មិនបៀតបៀន មិនសម្លាប់ គឺជាការដាក់ចុះនូវ
អំណាចអាជ្ញាក្នុងការប្រហារជីវិតសត្វ ។ ជាការសម្តែង
បញ្ជាក់ពីសតិសម្បជញ្ញៈ មានការចម្រើនឡើងក្នុងមនុស្ស
មិនដូចជាគតិធម្មតានៃសត្វតិរច្ឆាន ។ មនុស្សដែលចម្រើន
ដោយសតិសម្បជញ្ញៈ រមែងចេះគិតចេះពិចារណា ចេះ
ប្រៀបធៀប ចេះយកខ្លួនឯងជាឧបមា រួចហើយយល់ដឹង
ដោយបញ្ញាចំពោះជីវិតនៃសត្វលោកមានមនោសញ្ចេតនា
មានការឱ្យអភ័យ និងមានមេត្តាករុណា ។

២-ការមិនប្រព្រឹត្តល្មើសចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិនៃអ្នក
ដទៃ មិនលួច មិនប្លន់ និងមិនកាន់យកនូវការងារចិញ្ចឹម
ជីវិតណាមួយដែលមិនប្រពៃឡើយ ។

៣-ការមិនប្រព្រឹត្តល្មើសចំពោះមេចុំនធម្ម មានការ

សង្រួមក្នុងកាម ព្រោះបានពិចារណាលើញថា កាមទាំង-
ឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តី
ចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ។

៤-ការមិនប្រព្រឹត្តល្មើសចំពោះសច្ចវាចា ការរក្សា
សម្តីឱ្យមានតម្លៃ ការរក្សាសេចក្តីល្អទុកក្នុងខ្លួន មិន
និយាយកុហក មិនឱ្យលាមកចេញពីមាត់ ។ សម្តីដូចជាផ្កា
វាចាដូចទឹកឃ្មុំ មានសារៈសំខាន់សម្រាប់មនុស្សណាស់
ក្នុងសង្គម ។

៥-ការមិនប្រព្រឹត្តល្មើសចំពោះសតិសម្បជញ្ញៈ មិន
ទម្លាយនូវសម្បត្តិវិសេសរបស់ខ្លួនជាមនុស្ស គឺគំនិតដែល
ចេះគិតខុសត្រូវល្អអាក្រក់ ដោយការបរិភោគសេពសោយ
នូវគ្រឿងស្រវឹងនោះឡើយ ។

មនុស្សយើងកើតមកជាមនុស្សដោយរូបកាយ ប៉ុន្តែ
ចិត្តវិញ្ញាណមិនទាន់បានជាមនុស្សឡើយ ដរាបណា
មិនទាន់មាននូវសីល ៥ ទេនោះ ។

១៤~សុត្តៈ

សុត្តៈ គឺជាចំណេះដឹងដែលបានមកអំពីការស្តាប់
ការរៀន ការអាន ។ ការចេះដឹងដែលបានមកអំពីការ
សិក្សាសិល្បវិទ្យាផ្សេងៗ ទាក់ទងនឹងការងារចិញ្ចឹមជីវិត
ព្រមទាំងការប្រកបកិច្ចការផ្សេងៗទៀតក្នុងផ្លូវលោកសូម្បី
ជាសុត្តៈក៏ដោយ ប៉ុន្តែនៅមិនទាន់បានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់
ចូលទៅរកភាពជាអរិយសាវ័កឡើយ ។

បុគ្គលម្នាក់ៗ អាចមាននូវសុត្តៈក្នុងសិល្បវិទ្យាត្រឹម
តែមួយមុខ ក៏ល្មមសម្រាប់ការងារអាជីព ញ៉ាំងជីវិតឱ្យរស់
នៅបាន ។ មនុស្សម្នាក់ៗមានសុត្តៈក្នុងផ្នែកមួយៗ អាច
ផ្សេងៗគ្នាបាន សុត្តៈរបស់មនុស្សម្នាក់ មិនចាំបាច់សម្រាប់
មនុស្សម្នាក់ទៀតក៏បានដែរ ពោលគឺសុត្តៈក្នុងលោកនេះ
មិនសុទ្ធតែចាំបាច់ឱ្យមានដូចៗគ្នានោះឡើយ ។

សុត្តៈដែលនៅប្រកបដោយទោស លាយច្រឡំ
ដោយលោភៈទោសៈមោហៈ សូម្បីទិសដៅប្រព្រឹត្តទៅ

ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាជីវិត ធ្វើឱ្យបានជួបនូវសេចក្តីសុខ
សប្បាយ ប៉ុន្តែជាច្រើនដងវាត្រឡប់ក្លាយមកជាការសាង
បញ្ហា បង្កសេចក្តីទុក្ខសោកដែលលំបាកនឹងដោះស្រាយ ។

សុតៈនៅក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ជាសុតៈប្រាសចាក
ទោស ជាគុណសម្បត្តិរបស់ព្រះអរិយសាវ័ក សំដៅដល់
ការចេះដឹងដែលចាំបាច់ដល់មនុស្សគ្រប់គ្នា ដើម្បីរៀបចំ
ដំណើរជីវិតឱ្យបានល្អបរិសុទ្ធ ធ្វើឱ្យចេះប្រើសុតៈដទៃៗ
មានវិជ្ជាជីវៈជាដើម ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងផ្លូវដែលជាគុណជា
ប្រយោជន៍ទាំងដល់ខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃ ។

សុតៈដែលនៅក្នុងក្រុមអរិយទ្រព្យ មានសទ្ធានិង
សីលជាខាងដើមនេះ ជាជំនួយសម្រាប់រារាំងនូវទោស
ជួយធ្វើឱ្យសុតៈដទៃមានគុណតម្លៃពេញបរិបូណ៌ ជាចំណេះ
ដឹងសម្រាប់ដោះស្រាយនូវបញ្ហា សម្រេចទិសដៅដែលជា
បំណងប្រាថ្នាពិតប្រាកដ ។ សុតៈនេះមានតែគុណម្យ៉ាង
ប៉ុណ្ណោះ យ៉ាងក្រៃលែងនោះ សុតៈនេះឯង គឺជាការចេះ
ដឹង ដែលធ្វើឱ្យបុថុជ្ជន ក្លាយទៅជាព្រះអរិយបុគ្គលបាន

សុត្តន្តនេះក៏គឺការចេះដឹងក្នុងអរិយធម៌ ។

អរិយធម៌ គឺធម៌ពិតព្រមទាំងធម៌ល្អផ្សេងៗដែល
ព្រះអរិយៈបានសម្តែង បានប្រាប់បង្ហាញ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
គ្រប់គ្រងជីវិតបានល្អបានប្រសើរ ក្នុងដំណើរទៅកាន់ភាព
ជាអរិយជន ។

សុត្តៈក្នុងសិល្បវិទ្យាផ្សេងៗ ត្រូវគ្រប់គ្រងដោយ
សុត្តៈក្នុងអរិយធម៌គ្រប់កាលទាំងពួង ទើបល្មមឱ្យទុកចិត្ត
បានថា ជាការដោះស្រាយបញ្ហា មិនមែនជាចំណេះដឹង
សម្រាប់សាងនូវបញ្ហាឡើយ ។

សុត្តៈក្នុងអរិយធម៌ គឺជាឃ្លាំងទុកដាក់នូវឧបករណ៍
សម្រាប់សាងបញ្ហា ពោលគឺបញ្ហាមានការចម្រើន ព្រោះ
សុត្តៈក្នុងអរិយធម៌ ។ ត្រឡប់មកវិញសុត្តៈគ្រប់យ៉ាងក្នុង
លោក កាលបើប្រើប្រាស់ដោយបញ្ហាដែលចម្រើនហើយ
រមែងប្រព្រឹត្តទៅជាប្រយោជន៍ ដូចជាឧបករណ៍ក្នុងលោក
ដែលប្រើប្រាស់ដោយអ្នកជំនាញហើយដូច្នោះឯង ។

សុត្តៈក្នុងអរិយធម៌ គឺជាកំពូលនៃសុត្តៈក្នុងលោក ។

បុគ្គលដែលមានការសិក្សាដោយល្អក្នុងព្រះពុទ្ធវចនៈ គឺជា
ការទទួលយកនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាសាស្តា មានការយល់
ដឹងក្នុងគោលនៃការពិត ច្បាប់ធម្មជាតិ ហេតុផលក្នុង ជីវិត
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីយោធនិសោមនសិការ ក្នុងការញ៉ាំង
សម្មាទិដ្ឋិឱ្យកើតឡើង ។

មនុស្សមួយចំនួន កាន់យកនូវការបដិបត្តិ ដោយ
ការខ្វះខាតនូវសុតៈក្នុងអរិយធម៌ ទាំងគ្រូអ្នកដឹកនាំខ្វះ
ខាត មិនអាចដើរត្រូវផ្លូវបានឡើយ ។ ការបដិបត្តិនូវធម៌
ពិតជាសំខាន់ ប៉ុន្តែការបដិបត្តិប្រៀបដូចជាការដើរផ្លូវ
ត្រូវអាស្រ័យសុតៈក្នុងអរិយធម៌ ដែលដូចជាអ្នកនាំផ្លូវ ត្រូវ
ឱ្យយល់ច្បាស់ប្រាកដថា អ្វីណាត្រូវកំណត់ដឹង ។

១៥. ចាតៈ

ចាតៈ ប្រែថា ការលះ ឬលះឱ្យ សំដៅដល់ការឱ្យ ដែលពិតប្រាកដ ។ ចាតៈ លះទាំងខាងក្រៅ លះទាំងខាង ក្នុង គឺខាងក្រៅលះវត្ថុ ខាងក្នុងលះកិលេស លះលោភៈ មិនមានកំណាញ់ហ្វូងហែង មិនប្រាថ្នាផលតបស្នង ។

ការឱ្យរបស់ព្រះអរិយសាវ័ក លោកឱ្យដោយចិត្តដ៏ ខ្ពង់ខ្ពស់ ផុតស្រឡះពីការសង្ឃឹមផលតបស្នងណាៗទាំងអស់ មិនថាជាលាភ ជាយស ជាសុខ ជាស្នូគឺអ្វីឡើយ ។ លក្ខណៈផ្នែកចាតៈរបស់ព្រះអរិយសាវ័ក គឺពេញចិត្តក្នុង ការឱ្យ ព្រេកអរក្នុងការលះ ជាការសម្តែងឱ្យឃើញនូវ សេចក្តីសុខក្នុងខ្លួន គឺមានការសប្បាយចិត្តក្នុងការធ្វើបែប នោះ ។

ព្រះអរិយសាវ័ក មិនមានបញ្ហាក្នុងរឿងខកចិត្ត ហើយមកដេកកើតទុក្ខក្តៅក្រហាយ សោកសៅឱ្យកខ្វល ពោលរៀបរាប់ថា ធ្វើហើយមិនបានផលយ៉ាងនេះឬយ៉ាង

នោះឡើយ ។

កាលដែលលោកៈមិនគ្របសង្កត់ចិត្ត មិនមានការ
ហ្វូងហែង បិទបាំង នៅខាងក្នុងចិត្តនៃព្រះអរិយសាវ័ក
ហើយ ចិត្តក៏បានបើកជំនួលទូលាយ ហើយការយល់ដឹង
អ្នកដទៃក៏កើតឡើង មើលឃើញដល់សេចក្តីទុក្ខលំបាក
របស់អ្នកដទៃបានដោយងាយ ម្ល៉ោះហើយ ដូចចិត្តក៏
បង្ហាន់ទៅឯក្នុងការឱ្យ សំដៅដល់ការសង្គ្រោះ ឱ្យអ្នក
ដទៃបាននូវប្រយោជន៍ ដោះស្រាយបញ្ហាឱ្យគេ ធ្វើឱ្យគេ
បានសុខ និងត្រេកអរពេញចិត្ត មានសេចក្តីសុខចិត្ត
ព្រោះហេតុតែបានឱ្យ ។

ការលះ ការបែងចែកនោះៗ បើគិតនៅក្នុងផ្នែក
នៃផលតបស្នង ការឱ្យនោះឯងជាការបាននូវផលសម្រេច
ក្នុងខ្លួនឯង ដែលត្រូវឃើញច្បាស់ក្នុងបច្ចុប្បន្នទាន់ភ្នែក
ព្រោះព្រះអរិយសាវ័កមានកុសលឆន្ទៈ គឺពេញចិត្តក្នុង
កុសលធម៌ ត្រូវការធ្វើសេចក្តីល្អ ឬត្រូវការឱ្យមាននូវ
សភាវៈដែលល្អ ដោយការឱ្យនោះជាដើម ម្ល៉ោះហើយ

សភាវៈដែលល្អនោះៗ ក៏បានសម្រេចជាផលក្នុងខ្លួនឯង
ដែលជាទីរីករាយនៃព្រះអរិយសាវ័ក ។

ព្រះអរិយសាវ័ក មានមេត្តា ប្រាថ្នាឱ្យសត្វលោក
មានសេចក្តីសុខ ឯការដែលបានបរិច្ចាគនោះ ក៏ដោយអំ-
ណាចនៃមេត្តាករុណាហ្នឹងឯង ដោយការឱ្យនោះ មនុស្ស
សត្វក្នុងលោកក៏មានសេចក្តីសុខចម្រើនឡើង ។ ក្រៅពី
នេះ ព្រះអរិយសាវ័កនៅមានចិត្តបរិសុទ្ធផ្លូវផង មាន
កិលេសបានកាត់បន្ថយដោយអរិយមគ្គ មានការហ្វឹកហាត់
អប់រំខ្លួន មានការឈានទៅមុខក្នុងកុសលធម៌ ក្នុងសេចក្តី
សុខ និងមានបីកិក្ខុសភាវៈដែលជាបុណ្យជាកុសលទាំង-
អស់នោះ ព្រមទាំងបានចូលជិតទិសដៅនៃព្រះពុទ្ធសាសនា
យ៉ាងកៀកកិតឡើងផង ។

បណ្ឌិតទាំងឡាយ រមែងមិនឱ្យទាន ព្រោះឃើញ
ដល់ឧបធិសុខ (សុខជាអារម្មណ៍នៃកិលេស គឺលោកិយសុខ
ឬសុខក្នុងភពបី) រមែងមិនឱ្យទានដើម្បីភពថ្មី ប៉ុន្តែ
បណ្ឌិតទាំងនោះ រមែងឱ្យទានដើម្បីកម្ចាត់កិលេស ដើម្បី

មិនកកើតនៃភពថ្មីតទៅទៀត ។

ក្រៅអំពីការឱ្យដោយការជួយសង្គ្រោះហើយ ចាតៈ
របស់ព្រះអរិយសាវ័កនៅសម្ដែងចេញមួយផ្នែកទៀត គឺ
ទំនុកបម្រុងដល់អ្នកមានសីល មានកល្យាណធម៌ទាំងឡាយ
ដោយទុកដូចជាថា ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួននោះជាសាធា-
រណៈដល់អ្នកមានសីលមានកល្យាណធម៌ ។

ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងឋានៈដែលព្រះអរិយសាវ័កជា
សប្បុរស រមែងឱ្យទានជាសប្បុរិសទាន ។ លក្ខណៈសំខាន់
ម្យ៉ាងដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសង្កត់ធ្ងន់ក្នុងសប្បុរិសទាន គឺ
ការឱ្យទានដោយគោរព បានដល់ការឱ្យដោយការតាំងចិត្ត
ពិតៗ ឱ្យសេចក្ដីសំខាន់ដល់អ្នកទទួល ដល់ទេយ្យធម៌ និង
ឱ្យសេចក្ដីសំខាន់ដល់ការឱ្យទាននោះឯង ។

១៦~បញ្ញា

បញ្ញា ប្រែថា ការដឹងច្បាស់ បានដល់ការយល់
ការដឹងហេតុផល ដឹងដោយទូទៅ វិនិច្ឆ័យបានថា អ្វីពិត អ្វី
មិនពិត អ្វីល្អ អ្វីអាក្រក់ អ្វីខុស អ្វីត្រូវ អ្វីគួរ អ្វីមិនគួរ អ្វីជា
គុណ អ្វីជាទោស និងអ្វីជាប្រយោជន៍ អ្វីមិនជាប្រយោជន៍
ជាដើម ។

បញ្ញា ដឹងទំនាក់ទំនងរវាងហេតុនិងផល ឬបច្ច័យ
ផ្សេងៗ ដឹងសភាវៈតាមសេចក្តីពិត ដឹងថា ត្រូវបដិបត្តិ
យ៉ាងណាចំពោះសភាវៈពិតនោះ ទើបអាចដោះស្រាយ
បញ្ហា ដោះស្រាយនូវទុក្ខទាំងឡាយក្នុងជីវិត ។

បញ្ញា ចេះដឹងអំពីដំណើរជីវិតព្រមទាំងចេះរៀបចំ
ដំណើរជីវិតឱ្យបានល្អត្រឹមត្រូវទៀតផង គឺមិនឱ្យកើតបញ្ហា
មិនឱ្យជាទីមកនៃទុក្ខ ព្រោះការដើរក្នុងផ្លូវខុសឡើយ ។

បញ្ញា យល់អំពីលោក និងជីវិតក្នុងលោកតាម
សេចក្តីពិត ឃើញបដិច្ចសមុប្បាទធម៌ ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌

មានការគិតពិចារណានូវហេតុផល ដែលមិនត្រូវអកុសល
នីវរណៈគ្របសង្កត់ ។

បញ្ហាសម្បទាដែលជាគុណសម្បត្តិរបស់ព្រះអរិយ-
សាវ័ក គឺដឹងការកើត និងការអស់ទៅសូន្យទៅនៃសង្ខារ-
ធម៌ ដឹងគតិធម្មតារបស់លោកនិងជីវិត ដែលមានការកើត
ចាស់ឈឺស្លាប់ អ្វីៗដែលកើតឡើងរមែងមានការវិនាស
ទៅវិញរលត់ទៅវិញជាធម្មតា ហើយរំលត់នូវសេចក្តី
ប្រកាន់ ដោយបានដឹងច្បាស់ថា សង្ខារទាំងពួងមិនគួរ
ប្រកាន់ថាជារបស់មាំមួន ។

មិនថាអ្នកណា ដែលជាអ្នកមានលោកិយបញ្ញា
ខ្លាំងក្លាពូកែ ទោះជាក្នុងផ្នែកការងាររកទទួលទាន ឬរក
ធ្វើមានធ្វើបាន រុងរឿងខាងសេដ្ឋកិច្ច ពូកែខាងស្រាវជ្រាវ
ក្នុងផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រយ៉ាងណាក៏ដោយ ចំណេះដឹងដែល
មិនអាចខ្វះខាតបាន ឬមានការចាំបាច់ជាទីបំផុតសម្រាប់
គ្រប់គ្នា ក្នុងការដែលត្រូវដោះស្រាយបញ្ហាជីវិតឱ្យប្រាស
ចាកទោស ក៏គឺបញ្ហាដែលជាគុណសម្បត្តិរបស់ព្រះអរិយ-

សាវ័កនោះឯង ។

សុត្តៈជាឧបករណ៍ដ៏សំខាន់របស់បញ្ញា ឯចំណែក
បញ្ញាឱ្យសេចក្តីសម្រេចដល់សុត្តៈ ពោលគឺបញ្ញាជាផល
សម្រេចរបស់សុត្តៈនោះឯង ។ មិនត្រឹមតែឱ្យសេចក្តី
សម្រេចដល់សុត្តៈប៉ុណ្ណោះទេ បញ្ញាបានឱ្យភាពត្រឹមត្រូវ
ដល់គុណសម្បត្តិដទៃទាំងអស់ ។ បញ្ញាធ្វើឱ្យសទ្ធាជា
សទ្ធាដែលត្រឹមត្រូវទៅតាមសេចក្តីពិត មិនភ្ជាំងភ្ជាក់ទៅ
ជារឿងភ្ជាក់ផ្អើលផ្សេងៗ ដោយចេះតែជឿខុសហេតុផល
នោះឡើយ ។ បញ្ញាធ្វើឱ្យសីល ជាសីលដែលជាទីត្រេកអរ
នៃព្រះអរិយៈ មិនក្លាយទៅជាសីលពូកបរាមាស ។ បញ្ញា
ធ្វើឱ្យចាតៈ ជាចាតៈដែលលះបង់ពិតប្រាកដ ។

បើមិនមានបញ្ញាយល់អំពីលោក និងជីវិតតាម
សេចក្តីពិត ពោលគឺមិនបានឃើញសភាវធម៌ដែលមានការ
កើតឡើង និងរលត់ទៅ មិនបានកំណត់ដឹងនូវគតិធម្មតា
របស់សង្ខារទាំងឡាយទេ ព្រមទាំងមិនបានរៀនឱ្យដឹងអំពី
សេចក្តីសុខដែលប្រណីតក្រៃលែងឡើងនោះ គឺជាធម្មតា

រមែងឱ្យតម្លៃដល់វត្ថុកាមដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ម្ល៉ោះហើយវាជា
ការលំបាកណាស់ ដែលថាមិនឱ្យវង្វេងប្រាថ្នាទៅក្នុង
លោកិយសុខ និងជាការលំបាកដោយពិត ដែលថាចាតៈ
លះបង់ហើយដោយមិនប្រាថ្នាផលតបស្នង ជាកាមគុណ
ផ្សេងៗ ឬក្នុងសភាវៈឯណានីមួយនោះ ។

ដូច្នេះ បញ្ហាទើបជាខ្លឹម និងជាតួឯកគ្រងនូវគុណ
សម្បត្តិដទៃៗ ។ បញ្ហាជាគុណសម្បត្តិដ៏សំខាន់បំផុតរបស់
ព្រះអរិយសាវ័ក និងជាចំណុចទិសដៅនៃការហ្វឹកហាត់
អប់រំខ្លួនរបស់ព្រះអរិយសាវ័កជាបន្តទៅ រហូតដល់អស់
អវិជ្ជាមិនមានសល់ ។

១៧-សាងមនុស្ស

បណ្តាការសាងទាំងឡាយ មិនមានការសាងណា ឱ្យលំបាកជាងការសាងមនុស្សឡើយ ព្រោះថាការសាង វត្ថុសម្ភារៈផ្ទះសម្បែងជាដើម ពេលដែលចុះដៃសាងទៅ ហើយ ក៏ឃើញផលសម្រេចជាលំដាប់ៗ មិនយូរប៉ុន្មានក៏ បានរួចស្រេចបាច់តាមគម្រោងការ ទោះជាមានភ្លាំងភ្លាត់ ខ្លះក៏មានតិចដែរ ។

ការសាងមនុស្ស លំបាកតាំងតែពីពេលចាប់ផ្តើម លំបាកទាំងវិធីក្នុងការសាង លំបាកទាំងត្រូវប្រើពេល- វេលាច្រើន និងដែលសំខាន់បំផុតគឺលទ្ធផលដែលបានមក នោះ ស្ថិតនៅក្នុងសភាពមិនប្រាកដថា តើបានល្អតាម ដែលត្រូវការឬអត់ ។ អ្នកដែលតាំងចិត្តសាងមនុស្ស មាន ការចុះទុនចុះកម្លាំងយ៉ាងច្រើន រួចហើយត្រឡប់ជាខកចិត្ត អស់សង្ឃឹមទៅវិញ គឺមានមិនតិចនាក់ឡើយ ។

កាលបើសាងមនុស្សបានសម្រេច សូម្បីតែម្នាក់

រមែងមានតម្លៃដ៏ក្រៃលែង គ្រប់គ្រាន់ដល់ការចុះទុនចុះ
 កម្លាំងស្រេចតែម្តង។ ជាការពិតណាស់ ក្នុងភូមិស្រុកណា
 មានមនុស្សល្អម្នាក់ មនុស្សល្អម្នាក់នោះ អាចធ្វើឱ្យភូមិ
 ស្រុកនោះចម្រើនបាន គ្រួសារណាមានកូនល្អម្នាក់ ឪពុក
 ម្តាយអាចពឹងពាក់អាស្រ័យបាន វត្តណាមានបព្វជិតល្អ
 សូម្បីតែមួយអង្គ វត្តនោះរមែងចម្រើន អាចជាទីពឹងដល់
 មនុស្សទាំងឡាយច្រើន ។ ក្នុងសេចក្តីនេះ ប្រសិនបើមាន
 មនុស្សល្អច្រើននាក់និងច្រើនអង្គ គឺជាការប្រសើរដ៏ក្រៃ-
 លែង ភូមិស្រុកនោះ គ្រួសារនោះ វត្តនោះ រមែងមានតែ
 ការចម្រើនទៅមុខ គ្មានថយក្រោយឡើយ ។

ការថែរក្សាគ្រប់គ្រង ព្រមជាមួយនឹងការចិញ្ចឹម
 មនុស្ស ដើម្បីសាងឱ្យបានទៅជាមនុស្សល្អមាននូវគុណ-
 ភាពនោះ គឺពិតជាមិនងាយដូចសាងវត្ថុឡើយ អ្នកសាង
 ត្រូវចេះអត់ធន់ ចេះលះបង់ ទាំងត្រូវចេះត្រៀមចិត្តក្នុង
 ការទទួលផលមិនល្អ ដើម្បីកុំឱ្យខូចចិត្ត ជាពិសេសគឺ
 មាតាបិតាដែលប្រាថ្នាតែកូនល្អនោះឯង ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការសាងមនុស្សពិតជា
ការងារសំខាន់បំផុត ។ ក្នុងរវាងការត្រាស់ដឹងនៃព្រះ-
សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គបំពេញពុទ្ធកិច្ចក្នុងការសាងមនុស្ស ។
ធម្មទានរបស់ព្រះអង្គឈ្នះអស់ទានទាំងពួង ព្រោះជាទាន
ក្នុងការសាងចិត្ត សាងវិញ្ញាណរបស់មនុស្សនិងទេវតាឱ្យ
បានប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ ធ្វើឱ្យគ្រប់គ្នាមានការយល់ត្រូវ ជាក់-
ច្បាស់ចំពោះការពិត ឈ្នះនូវទុក្ខទាំងពួងបាន ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់សម្តែងថា « លាភ
សក្ការៈតែងតែសម្លាប់នូវបុគ្គលល្ងង់ខ្លៅ » ។ ដូច្នេះក្នុង
រយៈពេលដែលកំពុងស្ថិតនៅក្នុងការសាងមនុស្ស ត្រូវ
ប្រយ័ត្នរឿងលាភសក្ការៈមាសប្រាក់និងសម្ភារៈផ្សេងៗ ។
កាលណាបើមាតាបិតាជាដើម ចេះតែផ្តល់ប្រគល់ឱ្យតាម
ចិត្តកូនចង់ ពុំនោះសោតទេ គឺបង្រៀនកូនឱ្យចេះចាយធំ
ឱ្យចេះហ៊ឺហាដោយអលង្ការ ដោយសំពត់ខោអាវ និង
ដោយសម្ភារៈផ្សេងៗ ដែលលើសហួសពីការចាំបាច់នោះ
ឱកាសដែលនឹងធ្វើឱ្យខូចកូនគឺមានច្រើន ។ មិនមែនថា

បើអីចឹងកូនអ្នកក្រ សុទ្ធតែបានល្អទៅនោះឡើយ ចំណុច
ចាំបាច់សំខាន់បំផុតក្នុងការសាងមនុស្ស គឺសាងគុណធម៌
ជួយអប់រំ ជួយបណ្តុះបណ្តាលនូវអំណត់អត់ធន់ សេចក្តី
ព្យាយាម សេចក្តីសន្តោស មេត្តាករុណាជាដើម ឱ្យមាន
ក្នុងមនុស្សនោះៗ មានកូនចៅជាដើមហ្នឹងឯង ។

គំនិតជាសភាវៈសំខាន់ណាស់ មានឥទ្ធិពលក្នុងការ
ផ្លាស់ប្តូរដំណើរនៃជីវិតរបស់ខ្លួន ផ្លាស់ប្តូរសង្គមឱ្យទៅ
តាមគំនិតបាន ។ ដូចជាគំនិតរបស់មនុស្សសព្វថ្ងៃ សម្លឹង
ឆ្ពោះទៅរកការចម្រើនផ្នែកវត្ថុ ឱ្យជាទិសដៅនៃជីវិត មាន
ការស្វែងរកវត្ថុឱ្យជាចំណុចសំខាន់ យកវត្ថុមកជាគ្រឿង
វាស់សេចក្តីសម្រេចនៃជីវិត ម្ល៉ោះហើយ សង្គមលោក
ទាំងមូលក៏ផ្លាស់ប្តូរ ដោយផ្ទៀងទៅរកខាងវត្ថុ ខ្វាយខ្វល់
ទៅនឹងវត្ថុសម្ភារៈ ទំនងដូចជាដើមចេកដែលចេញត្រយូង
មានផ្លែ ។

ប្រសិនបើការគិតរបស់មនុស្ស ប្រព្រឹត្តទៅរក
សេចក្តីចម្រើនខាងផ្នែកចិត្តវិញ្ញាណវិញ មនុស្សរមែងមាន

គុណធម៌ជាទិសដៅ ស្វែងរកការចម្រើនផ្លូវចិត្តជាការ
សំខាន់ លើកកម្ពស់និងរាប់អានចំពោះអ្នកដែលមានចិត្ត
ប្រសើរខ្ពស់ សង្គមលោកនឹងចម្រើនទៅដោយអរិយធម៌
ឯការខ្វាយខ្វល់ ក្រហល់ក្រហាយក្នុងចិត្តរបស់មនុស្ស ក៏
នឹងថយចុះដែរ ។

ដូច្នេះ អ្នកដែលសាងមនុស្សទាំងឡាយ គប្បីសាង
នូវសម្មាទិដ្ឋិគំនិតយល់ត្រូវ និងគុណធម៌ផ្សេងទៀត ឱ្យ
ចម្រើនក្នុងមនុស្ស ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកសាងលោកពិត
ប្រាកដ ។

— ❦ —

១៨. បញ្ជាក់អត្ថន័យក្នុងពាក្យផ្សេងៗ

ពាក្យថា « ខ្លួនទីពីងខ្លួន » មិនមែនបានសេចក្តីថា មិនជួយគ្នានោះទេ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គទ្រង់សម្តែងអំពីការជួយអ្នកដទៃ ដោយវិធីច្រើនបែប ច្រើនយ៉ាងណាស់ ជាពិសេសគឺព្រះអង្គផ្ទាល់ ដែលមានពុទ្ធកិច្ចជួយសត្វលោក ដោយមិនមានអ្នកណាប្រៀបប្រដូចបាន។

ឯពាក្យថា « ខ្លួនទីពីងខ្លួន » នេះ គឺមានអត្ថន័យថា ត្រូវព្យាយាមកម្ចាត់បង់នូវកិលេសក្នុងសន្តានដោយខ្លួនឯង ព្រោះថា អ្នកដទៃមិនអាចមកធ្វើនូវកិច្ចការនេះ ជំនួសយើងបានឡើយ ។ កិច្ចការនេះអាចនិយាយបានថា ការទូន្មាន ឬការធ្វើឱ្យខ្លួនឯងបរិសុទ្ធ ។ បុគ្គលដែលទូន្មានខ្លួនធ្វើឱ្យខ្លួនឯងបានស្អាតបរិសុទ្ធពិតៗ គឺជាការបាននូវទីពីងក្នុងការរួចចាកទុក្ខទាំងពួង ជាទីពីងដែលគេបានដោយកម្រ ។

ពាក្យថា « ធ្វើល្អបានល្អ » គេច្រើនតែកាន់យក

សេចក្តីថា « ធ្វើល្អបានផលល្អ » (លាភ យស សរសើរ និងកាមសុខ គេចាត់ថាជាផលល្អក្នុងទីនេះ) លុះដល់គេ មិនបានឃើញផលល្អតបស្មង បែរជាទទួលរឿងមិនល្អ ដោយប្រការផ្សេងៗវិញ គេក៏អស់ជំនឿឬក៏គេគិតថាធ្វើល្អ ក្របានផលណាស់... ។ ពាក្យថា « ធ្វើល្អបានល្អ » ពិត មែនថាសំដៅដល់ការបានផលល្អដែរហើយ ប៉ុន្តែអ្វីដែល ល្អជាងផលល្អដែលជាលាភ យស សរសើរ និងកាមសុខ ទៅទៀតនោះ គឺសេចក្តីល្អហ្នឹងឯង ។ សេចក្តីល្អ ល្អជាង ភពភូមិឋានណាៗទាំងអស់ ព្រោះជាសេចក្តីល្អរបស់ចិត្ត ជាគុណសម្បត្តិប្រព្រឹត្តទៅជាបារមី ជាគុណជាតិកម្ចាត់បង់ បាបក្នុងសន្តាន មានតម្លៃកាត់ថ្លៃមិនបាន កាលណាបើ សេចក្តីល្អនោះប្រកបដោយបញ្ញាផង ។ ឯពាក្យថា « ធ្វើ បុណ្យបានបុណ្យ » ក៏មានអត្ថន័យដូចគ្នាដែរ ព្រោះបុណ្យ គឺជាសេចក្តីល្អហ្នឹងឯង ។

ពាក្យថា « ធ្វើបាបបានបាប » មានមនុស្សមួយ ចំនួនយល់ថា « ធ្វើបាបបានល្អ » ។ ពិតមែនហើយ

ធ្វើបាបបានលុយ តែហ្នឹងគឺជាការលក់ខ្លួន លក់បុណ្យ លក់
ឧត្តមគតិ លក់សិរីសួស្តី ឬរយកបាបអពមង្គល និងសេចក្តី
ក្តៅក្រហាយមកដង្ហែជីវិត ។ អ្វីៗដែលបានមកពីការធ្វើ
បាប ដូចជាមាសប្រាក់និងសេចក្តីសប្បាយផ្សេងៗជាដើម
ត្រូវបានអស់ទៅ បិតនៅតែអារម្មណ៍ដែលនាំឱ្យសៅហ្មង
ចិត្ត ជាពិសេសត្រូវបានរស់នៅជាមួយនឹងខ្លួនឯងជាមនុស្ស
អាក្រក់ ។

ពាក្យថា « ទុក្ខសច្ច » មិនមែនព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់
សម្តែងឱ្យមនុស្សយើងកើតទុក្ខទេ ពាក្យនេះបញ្ជាក់ពី
ចំណុចចាប់ផ្តើមក្នុងការរំលត់ទុក្ខ ព្រោះទុក្ខសច្ចត្រូវ
កំណត់ដឹង ។ មនុស្សយើងតែងស្វែងរកការសប្បាយ
ដើម្បីបំភ្លេចទុក្ខ តែនេះគឺយើងភ្លេចទុក្ខដោយខ្លួនឯងតែ
ប៉ុណ្ណោះ ឯចំណែកទុក្ខវិញនោះ មិនបានបំភ្លេចយើងទេ
ពោលគឺទុក្ខមិនបានបាត់បង់ទៅណាឡើយ ។ ដើរក្នុងព្រៃ
បន្ទា ដោយបិទភ្នែកព្រោះខ្លាចបន្ទាមុត វាជារឿងឡប់សតិ
យ៉ាងណា សត្វលោកខ្លាចទុក្ខក្នុងវដ្តសង្សារ តែមិនមើល

ឱ្យឃើញទុក្ខ នេះជាការល្អខ្លះ អង្គធម៌បានដល់អវិជ្ជា ។
ការកំណត់ដឹងនូវទុក្ខ រមែងឃើញទុក្ខព្រមទាំងហេតុ ឯ
ផលសម្រេចគឺជាសុខ ប្រៀបដូចឃើញបន្ទាហើយ មិន
ជាន់បន្ទា ដូច្នោះឯង ។ ជាធម្មតា បន្ទាមិនដែលមកមុត
យើងទេ មានតែយើងទេដែលដើរជាន់បន្ទានោះ ។

ពាក្យថា « និព្វាន » ជាពាក្យដែលគួរនាំយកមក
និយាយគ្នាជាទូទៅពេញពិភពលោក ព្រោះនិព្វានជាទិស
ដៅនៃមនុស្សគ្រប់គ្នា ។ ព្រះនិព្វានគឺជាទីបញ្ចប់នៃបញ្ហា
ជាការអស់ទៅនៃទុក្ខ ដែលមនុស្សគ្រប់គ្នាអាចសម្រេច បាន
ព្រោះការរំលត់នូវតណ្ហា ។ មនុស្សយើងដែលមាន
ការប្រាថ្នា មានការចម្រើននូវតណ្ហា ត្រូវការយ៉ាងនេះ
ត្រូវការយ៉ាងនោះ ក៏ព្រោះតែចង់ដោះស្រាយនូវបញ្ហា
ហ្នឹងឯង ដោយយល់ថា បញ្ហានៅត្រង់ការមិនមានឬខ្វះ
នូវរបស់នោះៗ ប៉ុន្តែតាមពិត បញ្ហាដែលថាមិនមានឬខ្វះ
នោះ ព្រោះតែមានតណ្ហាទេតើ ប្រសិនបើមិនមាន
តណ្ហាទេ សេចក្តីដឹងខ្លួនថាខ្វះខាតក្នុងចិត្ត ឬទុក្ខកង្វល់

ព្រោះការខ្វះខាតរមែងមិនមានដោយពិតប្រាកដ។ មនុស្ស
យើងដែលមិនដឹង តែងតែយកតណ្ហាមកដោះស្រាយបញ្ហា
តែនេះវាជាការចម្រើនកព្វន្ធរូបបញ្ហាទៅវិញទេ ដោយសារ
ការចម្រើននូវតណ្ហាច្រើនឡើងៗ ក្នុងចិត្តមនុស្សខ្លួនឯង
រាល់ថ្ងៃ ។

មនុស្សក្នុងពិភពលោក កំពុងតែធ្លាក់ចូលទៅក្នុង
រណ្តៅនៃតណ្ហា ព្រោះតែមិនរង្សៀសចំពោះតណ្ហាក្នុងខ្លួន
ម្នាក់ៗ ថែមទាំងជ្រោមជ្រែង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រកួត
ប្រជែងគ្នាសព្វបែបសព្វយ៉ាងទៀតផង ។

ដូច្នេះ ពាក្យថា « និព្វាន » ជាពាក្យនិយាយអំពី
ការអស់ទុក្ខ អស់កង្វល់ និយាយអំពីសន្តិភាពក្នុងមនុស្ស
ម្នាក់ៗ និងសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។ ដើម្បីដោះស្រាយ
បញ្ហានៅក្នុងពិភពលោក មនុស្សគួរតែយកចិត្តទុកដាក់
និយាយគ្នាអំពីនិព្វាន ដែលជាអរិយសច្ចៈដ៏សំខាន់ និង
ដែលមានពិតប្រាកដជា ទុក្ខនិរោធ ។

១៩-អនត្តាលិងកម្ម

មានសំនួរសួរថា បើមិនមានខ្លួនទេ តើអ្នកណាធ្វើ
បុណ្យ ? តើអ្នកណាទទួលផលបុណ្យ ? និងតើអ្នកណា
ទៅព្រះនិព្វាន ?

ចម្លើយ

ពុទ្ធបរិស័ទយើងបានស្តាប់ឮពាក្យថា « អនត្តា
ប្រែថា មិនមែនខ្លួន » ប៉ុន្តែដោយមិនបានឃើញនូវខន្ធ ៥
គឺរូបក្ខន្ធ ១ វេទនាខន្ធ ១ សញ្ញាខន្ធ ១ សង្ខារក្ខន្ធ ១ និង
វិញ្ញាណក្ខន្ធ ១ តាមពិត ដែលមិនមែនជាសត្វបុគ្គលក្នុងខ្លួន
មែននោះ ក៏កើតទៅជាមានការឆ្ងល់ក្នុងបញ្ហានេះឡើង ។

ប្រសិនបើបានឃើញនូវខន្ធ ៥ ដែលជាជីវិតនេះ
តាមសេចក្តីពិតហើយ ការឆ្ងល់អំពីអ្នកនេះ អ្នកនោះទៀត
មិនមានឡើយ ។

ដោយបរមត្ថសច្ចៈ បុណ្យក្តី បាបក្តី ជាធម្មជាតិ
អាស្រ័យបច្ច័យកើតឡើង មិនមានអ្នកណាចាំបាច់មកធ្វើ

បុណ្យឬបាបនេះឱ្យកើតឡើងនោះទេ ប្រៀបដូចការកើត
ឡើងនៃផ្នែកបន្ទោរ ឬឥន្ទធន្ទ ដូច្នោះឯង ។ បុណ្យនិង បាប
សុទ្ធតែជាតួកម្ម កាលបើមានឱកាសដ៏សមគួរហើយ
ក៏ជាបច្ច័យញ្ចាំងផលវិបាកឱ្យកើតឡើង ។ ដំណើរជីវិតគឺ
ជាក្រសែនៃសង្ខារធម៌សុទ្ធ ដែលកើតបន្តគ្នាប្រៀបដូចជា
អណ្តាតភ្លើងដែលចេះតែឆេះតៗគ្នា ដរាបណាដែលនៅតែ
មានអុសដាក់សម្រាប់ឱ្យឆេះនោះឯង ។

ដោយសម្មតិសច្ចៈ ក៏មានការសន្មតនូវក្រសែនៃ
សង្ខារធម៌សុទ្ធនោះៗ មួយខ្សែៗ ក្នុងសង្សារវដ្តនេះ ថាជា
បុគ្គលនេះឬបុគ្គលនោះអីចឹងទៅ ។ ទោះជាសន្មតថាអ្នក
នេះធ្វើកម្ម ឬអ្នកនោះទទួលផលកម្ម ក៏មិនមានសភាវធម៌
អ្វីបន្ថែមពីលើបរមតួសច្ចៈទៀតដែរ វានៅត្រឹមតែជាក្រសែ
នៃសង្ខារធម៌សុទ្ធដដែល គឺកិលេសនាំឱ្យកើតកម្ម ឯកម្ម
នាំឱ្យកើតផលវិបាក រួចហើយព្រោះការមិនដឹងគឺអវិជ្ជា
ក៏បង្កនូវកិលេស... សភាពបែបនេះបន្តគ្នាអស់កាលដ៏យូរ
អង្វែងមកហើយ ដែលមិនអាចដឹងទីបំផុតខាងដើម ។

និព្វាន គឺអស់កិលេស អស់កម្ម អស់ផលវិបាក
របស់កម្ម អស់ទុក្ខ អស់បញ្ញា អស់ក្រសែនៃសង្ខារ
អស់ការតាក់តែងដោយហេតុដោយបច្ច័យ ។ ព្រោះការ
អស់ទៅយ៉ាងនេះឯងទើបមានការសន្មតថា បុគ្គលបាន
ដល់នូវព្រះនិព្វាន ។ ដែលថាបុគ្គល គឺសន្មតទៅលើក្រសែ
នៃសង្ខារធម៌ដែលហ្នឹងឯង តែនេះមកអំពីខ្សែនៃសង្ខារ-
ធម៌នោះត្រូវដាច់ កិលេសត្រូវអស់ ទុក្ខត្រូវរលត់ ។

ក្រសែរបស់សង្ខារធម៌ ជាតួបរមត្ថប្រព្រឹត្តទៅតាម
ច្បាប់ធម្មតា តាមហេតុតាមបច្ច័យនៃសង្ខារធម៌នោះឯង
ចំណុចសំខាន់គឺមានការដឹងទាន់ ហើយចែកសម្មតិឱ្យដាច់
ចេញពីបរមត្ថ ។ ពេលណាដែលយើងនិយាយដល់បរមត្ថ
ក៏និយាយទៅតាមបរមត្ថ ពេលណាត្រូវប្រើសម្មតិ ក៏
និយាយទៅតាមសម្មតិ គឺកុំឱ្យច្របូកច្របល់ន័យសេចក្តីគ្នា
និងត្រូវយល់អំពីបរមត្ថ មានស្មារតីរលឹកដឹងនូវសភាវធម៌
ជាគោលជំហរឬជារូមិឋាន ទោះជាពោលអំពីរឿងរ៉ាវ
សត្វបុគ្គល ក៏មិនប្រឡាក់ដោយទិដ្ឋិគឺការយល់ខុសដែរ ។

ទាំងបរមត្ថ ទាំងសម្មតិ សុទ្ធតែចាំបាច់ទាំងអស់ ។
បរមត្ថជាសភាវៈរបស់ធម្មជាតិ ចំណែកសម្មតិជារឿងមាន
ប្រយោជន៍ សម្រាប់ការរស់នៅរបស់មនុស្សទាំងឡាយ
ប៉ុន្តែ បញ្ហាកើតឡើង ព្រោះមនុស្សយើងយកបរមត្ថមក
ច្របូកច្របល់ជាមួយនឹងសម្មតិ គឺចូលទៅប្រកាន់យកតួ
បរមត្ថឱ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមសម្មតិ ទើបកើតភាពរីករវឡើង។

បរមត្ថធម៌មិនរីកឡើយ ព្រោះវាប្រព្រឹត្តទៅ
យ៉ាងនោះឯង តាមប្រក្រតីធម្មតា មិនទាក់ទងនឹងអ្នកណា
ប្រកាន់ឬមិនប្រកាន់ឡើយ មានតែចំណែកខាងមនុស្ស
ប៉ុណ្ណោះ ដែលរីករវក្រវាយក្រវល់ និងម្យ៉ាងទៀត ដោយ
មកអំពីបរមត្ថធម៌មិនបានរីករវឯងហ្នឹងឯង ទើបមនុស្ស
រឹងរិតតែរីករវឡើងៗ ព្រោះប្រឆាំងទាស់នឹងសេចក្តីប្រាថ្នា
ដែលមនុស្សលោកនេះ ចេះតែចង់ឱ្យយ៉ាងនេះ ចង់ឱ្យ
យ៉ាងនោះ ពោលគឺចង់កែប្រែធម្មជាតិ ម្ល៉ោះហើយបញ្ហា
ចេះតែកើតឡើងដល់ខ្លួនឯង ។

២០-អនត្តាធម៌ទាំងមួយកម្មបូរណ៍

អនត្តាធម៌ជាមួយនឹងកម្មមិនទំនាស់គ្នាឡើយ ផ្ទុយមកវិញអនត្តាមានការជ្រោមជ្រែងនូវកម្ម ព្រមទាំងបញ្ជាក់លក្ខណៈរបស់កម្មទៀតផង ។ ព្រោះធម៌ទាំងឡាយជាអនត្តា ទើបមានកម្មកើតឡើង កម្មកើតអំពីបច្ច័យផ្សេងៗ មានហេតុបច្ច័យ អារម្មណបច្ច័យ និងអធិបតិបច្ច័យជាដើម ក្នុងបណ្តាបច្ច័យទាំងអស់ មិនមានបច្ច័យណាជាអត្តាត្ថខ្លួនឡើយ គឺសុទ្ធតែជាអនត្តាទាំងអស់ ។ ចេតនាជាតួកម្ម កើតឡើងព្រោះអាស្រ័យបច្ច័យច្រើន ដូច្នេះ កម្មក៏ជាតួអនត្តាធម៌ផងដែរ ។

កាលបើក្រសែធម៌ប្រព្រឹត្តទៅ អង្គប្រកបគ្រប់យ៉ាងត្រូវកើតរលត់ ហើយមានទំនាក់ទំនងគ្នាជាហេតុ ជាផលបន្តគ្នាមិនដាច់ ។ ក្រសែដែលមានសម្ពន្ធភាពទាក់ទងគ្នាដោយហេតុដោយបច្ច័យ ដូច្នេះទើបប្រព្រឹត្តទៅបានដោយមិនមែនមានអ្វីមកជារបស់បិតថេរ ជាសត្វជាអត្តាទៀង-

ទាត់ក្នុងសង្សារវដ្ត មិនស្លាប់ មិនរលត់នោះឡើយ ។

បើមានអត្តា គឺមិនមានកម្ម និងមិនមានផលវិបាក
របស់កម្មទេ ព្រោះអត្តា មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមហេតុតាម
បច្ច័យ តែក្នុងលោកនេះ ខន្ធលោកក្តី អាយតនលោកក្តី
ធាតុលោកក្តី មានអ្វីដែលមានខ្លួនឯង មិនប្រព្រឹត្តទៅតាម
ហេតុតាមបច្ច័យនោះ ។ ការគិតយល់ប្រកបដោយសេចក្តី
ប្រកាន់ថា អត្តាមាន ជាតូសោយសុខ សោយទុក្ខ ជាអ្នក
ធ្វើកម្មនិងជាអ្នកទទួលផលកម្ម រហូតដល់អត្តាចូលដល់
ព្រះនិព្វាន នេះគ្រាន់តែជាកូនាមធម៌មួយបែប មានផស្សៈ
ជាបទដ្ឋាន និងមានអវិជ្ជាជាឧបនិស្ស្សយប្បច្ច័យផង ជា
ហេតុប្បច្ច័យផង កើតឡើងប៉ុណ្ណោះ ជាសភាវៈមិនទៀង
ជាទុក្ខនិងជាអនត្តាផងដែរ ។ អ្វីដែលជាអត្តាពិត
ប្រាកដរមែងមិនមាន ដូចជាការមិនមាននៃស្នែងទន្សាយ
អីចឹងឯង ។

ដែលយើងគ្រប់គ្នាធ្វើកម្ម និងទទួលផលកម្មរាល់ថ្ងៃ
នេះ រមែងធ្វើកម្ម និងទទួលផលកម្ម ដោយមិនត្រូវមាន

មនុស្សអ្នកធ្វើ និងមិនត្រូវមានមនុស្សអ្នកទទួលឡើយ ។
ក្នុងសភាវធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រជុំរួមគ្នា និងប្រព្រឹត្តទៅ
ជាក្រសែធម៌នោះ ត្រូវពិចារណាក្នុងផ្នែកដែលថា មានអ្វី
ខ្លះត្រូវចូលទៅជាបច្ច័យ អ្វីទាក់ទងជាមួយអ្វី ហើយមាន
ផលអ្វីកើតឡើងក្នុងក្រសែនៃធម៌ទាំងនោះ និងហេតុដូច
ម្តេចបានជាក្រសែនៃធម៌មានការប្រែប្រួល ព្រមទាំងផ្លាស់
ប្តូរភពភូមិកំណើតផ្សេងៗ ។

កាលមានហេតុ ដែលហៅថាកម្ម គឺការធ្វើកើត
ឡើងជាបច្ច័យ ក៏រមែងមានផលវិបាកកើតឡើងក្នុងក្រសែ
ធម៌នោះឯង ។ ក្រសែធម៌នេះ វាដោយឡែកផ្សេងអំពី
សម្មតិដែលយើងយកទៅបំពាក់ឱ្យនោះ។ យើងបានសន្មត
ហៅក្រសែធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅនោះឯង ថាជាបុគ្គលនេះ
បុគ្គលនោះ រួចហើយយើងសន្មតគ្នាថា បុគ្គលនេះ
បុគ្គលនោះជាម្ចាស់នៃកម្ម ជាអ្នកធ្វើកម្មនិងទទួលផលកម្ម
ប៉ុន្តែក្រសែធម៌ដែលជាតួសភាវៈ ជាបរមត្ថធម៌ រមែង
ប្រព្រឹត្តទៅតាមប្រក្រតីរបស់ខ្លួន ជាហេតុ ជាផលទៅព្រម

ស្រេចក្នុងខ្លួនឯង ដោយបរិបូណ៌គ្រប់គ្រាន់ហើយ មិន
ចាំបាច់អាស្រ័យបុគ្គលនេះ បុគ្គលនោះ ទើបមានហេតុ
មានផលកើតឡើងឡើយ ។

កាលបើត្រូវនិយាយក្នុងផ្នែក ក្រសែធម៌ ថាប្រព្រឹត្ត
ទៅយ៉ាងណា ដោយហេតុអ្វី និងជាផលយ៉ាងណា ក៏
និយាយទៅ ឬក៏ត្រូវនិយាយក្នុងផ្នែកបុគ្គលនេះ បុគ្គល នោះ
ជាអ្នកធ្វើកម្មនោះហើយ ត្រូវទទួលផលកម្មយ៉ាង នេះ
ក៏និយាយទៅ ។ បើនិយាយក្នុងផ្នែកសម្មតិ ក៏ឱ្យដឹង ថា
កំពុងនិយាយក្នុងផ្នែកសម្មតិ បើនិយាយអំពីបរមត្ថក៏ឱ្យ
ដឹងថា កំពុងនិយាយក្នុងផ្នែកបរមត្ថ កាលបើដឹងតាម
សេចក្តីពិត ដឹងទិសដៅនៃការនិយាយបែបនោះៗ មិន
ប្រកាន់ដោយទិដ្ឋិ មិនច្របូកច្របល់ ដូច្នេះរមែងសម្រេច
ជាប្រយោជន៍ ទាំងអ្នកនិយាយទាំងអ្នកស្តាប់ ។

ដោយបរមត្ថ អ្នកធ្វើកម្មមិនមាន អ្នកសោយផល
កម្មក៏មិនមាន គឺមានតែធម៌សុទ្ធៗ ដែលប្រព្រឹត្តទៅជា
សង្សារវដ្ត ការឃើញយ៉ាងនេះ ទើបជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

២១-គុណសម្បត្តិទៃពុទ្ធបរិស័ទល្អ

ពុទ្ធបរិស័ទល្អ គឺជាអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវរាវរក សេចក្តីពិត ត្រួតត្រាពិនិត្យនូវសេចក្តីនៃព្រះពុទ្ធភាសិត ជា អ្នកយល់ដឹងនូវហេតុផលបានច្បាស់លាស់ រមែងមាននូវ គុណសម្បត្តិដូចតទៅ ៖

១- ជួនក្នុងហេតុផល ចេះមើលឃើញកម្ម និង ផលវិបាករបស់កម្មទៅតាមទំនងនៃហេតុនៃបច្ច័យ មិន ចេះតែជឿងាយៗ ហើយភ្ញាក់ផ្អើលទៅតាមពាក្យដែលគេ ឃោសនានោះឡើយ ។

២- យល់ត្រូវថា ផលសម្រេចដែលខ្លួនត្រូវការ ទិសដៅដែលខ្លួនប្រាថ្នានឹងទៅឱ្យដល់ រមែងសម្រេចបាន ដោយការចុះដៃធ្វើខ្លួនឯង ត្រូវពីងលើខ្លួនឯង ពីងលើការ ព្យាយាមព្រមដោយប្រាជ្ញាស្មារតី មិនរង់ចាំជោគជតារាសី ឬសង្ឃឹមផលដោយការអង្វរករ ឬងស្តង់សែនព្រេនចំពោះ អ្វីៗជាបច្ច័យខាងក្រៅឡើយ ។

៣. មានការទទួលខុសត្រូវចំពោះខ្លួនឯង ដោយ
ការរៀបចំកន្លែងអំពើអាក្រក់ រក្សាខ្លួនដោយការមិនធ្វើបាប
មិនមែនធ្វើអាក្រក់ហើយ ស្វែងរកវត្ថុខាងក្រៅឱ្យជួយ
លាងជម្រះ ឬរកអ្នកដទៃមកទទួលទោសជំនួសនោះទេ ។
ម្យ៉ាងទៀតមានការទទួលខុសត្រូវចំពោះអ្នកដទៃ ដោយ
ការធ្វើនូវអំពើល្អដល់គេ ព្រោះថាសត្វលោកគ្រប់គ្នាធ្វើ
អ្វីៗគ្រប់យ៉ាងមកពីចង់បានសុខ ចង់បានប្រសើរ ដូច្នេះ
ទើបត្រូវមានមេត្តាចំពោះសត្វលោកទាំងអស់ មិនត្រឹមតែ
ប៉ុណ្ណោះ ក្នុងបណ្តាសត្វលោកទាំងនោះ មានអ្នកមាន
គុណដោយប្រការផ្សេងៗ រាប់មិនអស់ផងដែរ ទើបត្រូវ
មាននូវកតញ្ញតាធម៌ ដែលជាផ្នែកទទួលខុសត្រូវចំពោះ
អ្នកដទៃយ៉ាងពិសេស ។

៤. យល់ត្រូវថា មនុស្សមានសិទ្ធិដោយធម្មជាតិ
ដើម្បីនឹងធ្វើការផ្សេងៗក្នុងការសាងខ្លួនឯងឱ្យបានល្អឡើង
រហូតដល់ថ្នាក់ប្រសើរជាងទេវតាឥន្ទព្រហ្មទៅទៀត ។

៥. យល់ត្រូវថា គុណធម៌ក្តី សមត្ថភាពក្តី ការ

បដិបត្តិក្តី គឺជាគ្រឿងវាស់នូវភាពប្រសើរ ឬភាពអន់ថយ
របស់មនុស្ស មិនមែនបែងចែកទៅតាមការប្រកាន់វណ្ណៈ
នោះឡើយ ។

៦. មិនចេះតែសម្លឹងមើលទៅទោសអ្នកដទៃនោះ
ទេ គឺមានការសិក្សាចំពោះជីវិត ឃើញច្បាស់នូវកម្មចាស់
ដែលឱ្យផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន កំណត់យកជាការរៀនសូត្រ
ពោលគឺចេះពិចារណា យល់ខ្លួនឯងតាមហេតុផល ។

៧. មានការសម្លឹងមើលភូមិឋាន គឺចិត្តសន្តាន
របស់ខ្លួនដែលមាននៅក្នុងបច្ចុប្បន្ន ផ្នែកណាដែលមិនល្អ
ក៏ហ្វឹកហាត់កែប្រែបន្តិចម្តងៗ រៀបចំដាក់ផែនការកម្ចាត់
បាបអកុសលឱ្យអស់ពីសន្តាន បើផ្នែកណាដែលល្អ ក៏ចេះ
តែសន្សំចម្រើន កព្វនន្ទវគុណធម៌ យកគុណធម៌ជាខ្លឹម-
សារនៃជីវិត ។

៨. មានការដឹងច្បាស់ថា វាមិនមានអនាគតជាតិ
ណា ក្រៅអំពីការបន្តទៅនៃចិត្តមួយខណៈៗនេះឡើយ
ដូច្នេះហើយ អំពើល្អទាំងប៉ុន្មានដែលចិត្តបានសន្សំ គឺជា

ការសាងនូវគុណភាពរបស់ចិត្ត ឬគុណភាពនៃជីវិត ធ្វើឱ្យ
ជីវិតដែលបន្តរហូតទៅមុខដល់ជាតិក្រោយ ជាជីវិតដែល
ល្អក្រៃលែងឡើងៗ ។ តាមពិតមិនមានការរីករាយណាក្នុង
ដំណើរជីវិតឱ្យដូចការរួមដំណើរជាមួយនឹងខ្លួនឯង ដែល
ជាមនុស្សល្អនោះទេ ។

៩. មានការថែរក្សានូវគុណធម៌ផ្សេងៗ ដូចជាគេ
រក្សានូវទ្រព្យដ៏មានតម្លៃ ពុំនោះសោត គឺដូចជាការរក្សា
កូនចៅ អរយវៈនិងអាយុជីវិតរបស់ខ្លួនជាដើម ។ តាមពិត
កិលេសដែលនៅមិនទាន់បានលះ វាអាចឱ្យយើងទៅជា
មនុស្សអាក្រក់បាន ប៉ុន្តែដោយសារយើងរក្សាធម៌ ទើប
ធម៌រក្សាមិនឱ្យយើងទៅជាមនុស្សអាក្រក់ហ្នឹងឯង ។

១០. ឧស្សាហ៍ព្យាយាម ទទួលយកនូវព្រះពុទ្ធវចនៈ
មកដាក់ខ្លួន ព្រោះបានដឹងថា មិនមានសម្បត្តិអ្វីដែលមាន
តម្លៃឱ្យដូចជា ការត្រាស់ដឹងនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធឡើយ ។

២២- ទ្រង់ព្រះពុទ្ធសាសនា

នៅក្នុងអដ្ឋកថា ធម្មិកាវគ្គនិទ្ទេស ខុទ្ទកវគ្គវិភង្គ
គម្ពីរព្រះអភិធម្ម បានសម្តែងថា : បុគ្គលដែលមានបញ្ញា
អន់ថយ មានការអង្គុយនៅកណ្តាលបរិស័ទជាឧបដ្ឋាក
ទាំងឡាយ ហើយបានពោលថា « យើងរមែងលះបង់នូវ
បរិយត្តិ » ដូច្នេះជាដើម ។ (ចំពោះពាក្យទាំងស្រុង ដូចជា
ពោលថា) កាលដែលយើងត្រួតមើលពួក ៣ នៃធម៌ដែល
ញ៉ាំងសត្វឱ្យយឺតយូរ (តណ្ហា មានៈ ទិដ្ឋិ) មគ្គនោះឯងមក
ហើយព្រមដោយបូទី។ ឈ្មោះថាបរិយត្តិ មិនជារបស់ដែល
ធ្វើបានដោយលំបាកសម្រាប់ពួកយើងទេ តែការចូលចិត្ត
ធ្ងន់ចិត្តទៅក្នុងបរិយត្តិ រមែងមិនរួចផុតចាកទុក្ខឡើយ ។

ការពោលដូចនេះ គឺមានសេចក្តីប្រាថ្នាសម្តែងខ្លួន
ឱ្យស្តែងថាខ្លួនជាមនុស្សមានបញ្ញាច្រើន ។ ការដែលភិក្ខុ
នោះពោលដូចនេះ ឈ្មោះថា ទម្លាយព្រះពុទ្ធសាសនា ។
ម្យ៉ាងទៀត ឈ្មោះថា មហាចោរដូចជាបុគ្គលនេះ រមែង

មិនមានទៀតឡើយ ព្រោះថា អ្នកទ្រទ្រង់នូវព្រះបរិយត្តិ-
ធម៌ រមែងមិនរួចផុតចាកទុក្ខនោះ គឺរកមិនមានទេ ។

សេចក្តីនៅក្នុងគម្ពីរ ដែលបានដកស្រង់យកមកនេះ
យើងគួរយល់ដូចតទៅ ៖

១-ទ្រទ្រង់នូវបរិយត្តិធម៌ គឺទ្រទ្រង់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ព្រោះព្រះធម៌ដែលព្រះអង្គសម្តែងហើយ វិន័យដែលព្រះ-
អង្គបញ្ញត្តិហើយ ជាព្រះសាស្តាបន្ទាប់ពីព្រះអង្គទ្រង់
បរិនិព្វានទៅ ។

២-ទ្រទ្រង់នូវព្រះបរិយត្តិធម៌ គឺទ្រទ្រង់នូវព្រះ-
ធម្មរតនៈ ដែលជារតនៈដ៏ឧត្តមក្នុងលោក ធ្វើឱ្យគង់វង្ស
នូវព្រះពុទ្ធសាសនា ។

៣-ទ្រទ្រង់នូវព្រះបរិយត្តិធម៌ គឺទ្រទ្រង់នូវព្រះ-
សង្ឃរតនៈ ព្រោះបើមិនមាននូវព្រះបរិយត្តិធម៌ទេ ព្រះ-
សង្ឃក៏មិនមានដែរ ។

៤-ទ្រទ្រង់នូវព្រះបរិយត្តិធម៌ គឺទ្រទ្រង់នូវការងារ
របស់សង្ឃគ្រប់សង្គាយនាទាំងអស់ មានបឋមសង្គាយនា

ជាដើម ជាការងារដ៏ធំធេងក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។

៥-ទ្រទ្រង់នូវព្រះបរិយត្តិធម៌ គឺទ្រទ្រង់នូវគុណ-
សម្បត្តិរបស់ពុទ្ធបរិស័ទ ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទុកដាក់នូវ
ព្រះសាសនាឱ្យ ហើយទើបដាក់នូវព្រះជន្មាយុសង្ខារ ។

៦-ទ្រទ្រង់នូវព្រះបរិយត្តិធម៌ គឺទ្រទ្រង់នូវព្រះធម្ម-
ចេតិយដ៏ជាទីគោរពក្រៃលែង ។

៧-ទ្រទ្រង់នូវព្រះបរិយត្តិធម៌ គឺទ្រទ្រង់នូវព្រះ-
សទ្ធម្មទាំង ៣ គឺបរិយត្តិសទ្ធម្ម បដិបត្តិសទ្ធម្ម និងបដិវេធ
សទ្ធម្ម ព្រោះបើមិនមានបរិយត្តិទេ បដិបត្តិមិនមានឡើយ
ឯអរិយមគ្គអង្គ ៨ សម្រាប់អរិយសាវ័កក៏មិនមានដែរ ។

៨-ទ្រទ្រង់នូវព្រះបរិយត្តិធម៌ គឺទ្រទ្រង់នូវសីល
សមាធិ បញ្ញា ព្រោះជាការទ្រទ្រង់នូវព្រះវិន័យបិដក
សុត្តន្តបិដក និងអភិធម្មបិដក ។

សូមពុទ្ធបរិស័ទជ្រាបថា បើមិនមានព្រះបរិយត្តិធម៌
គឺព្រះត្រៃបិដកទេ គឺមិនមានព្រះពុទ្ធសាសនាស្ថិតនៅក្នុង
លោកឡើយ ។

២៣~បណ្តុះពូជមេត្តា

នៅពេលភ្ញៀវធ្លាក់ជាបន្តបន្ទាប់ ផែនដីទទួលទឹក ជ្រូតជ្រាបសព្វ បណ្តាគ្រាប់ពូជទាំងឡាយក៏បានដុះ រុក្ខ-
ជាតិដែលស្ថិតស្រពោន និងដែលជ្រុះស្លឹកអស់ ក៏ប្រែជា
ស្រស់ និងលាស់ស្លឹកខៀវខ្ចី មានលំពង់មានត្រួយ គួរឱ្យ
គយគន់ហើយសប្បាយចិត្ត ។ ពូជដុះព្រោះទឹក រុក្ខជាតិល្អ
ស្លឹក ព្រោះមានភ្ញៀវ ។

មានពូជមួយបែបទៀត ដែលត្រូវអាស្រ័យទឹកដូច
គ្នាដែរ ប៉ុន្តែជា « ទឹកចិត្ត » មិនមែនជាទឹកភ្ញៀវទេ
ព្រោះថាពូជនោះគឺពូជមេត្តា ។

មេត្តា ក៏ដូចជាពូជដទៃៗទៀតដែរ ព្រោះត្រូវដាំ
ត្រូវបណ្តុះក្នុងផែនដី គឺចិត្តសន្តានហ្នឹងឯង ដូចពាក្យថា :

បណ្តុះពូជឈើនៅលើដី បណ្តុះមេត្តិនៅក្នុងចិត្ត
ស្រោចទឹកមេត្តាកុំឱ្យស្ងួត ថែកុសលពិតកុំឱ្យរោយ ។

ការបណ្តុះបណ្តាលនូវមេត្តិភាព ក្នុងចិត្តសន្តាន

បានដល់ បំណងល្អ គិតល្អ ប្រាថ្នាល្អ ដើម្បីអ្នកដទៃរស់នៅ
ជាសុខ គឺជាការប្រាសចាកនូវការបៀតបៀន និងបំណង
អាក្រក់ផ្សេងៗទៅរកអ្នកដទៃនោះៗ ។

បុគ្គលដែលមានចិត្តពេញទៅដោយមេត្តា រមែង
សាងតែមិត្តនៅជុំវិញខ្លួន ឬនៅគ្រប់ទិស គ្រប់ស្ថាន
ម្ល៉ោះហើយ បុគ្គលនោះទើបមានតែអ្នកដែលស្រឡាញ់
រាប់អានដោយទូទៅ ហើយមិនមានចាត់ទុកអ្នកណាជា
សត្រូវឡើយ រស់នៅដោយចិត្តត្រជាក់ ប្រាសចាកពៀរ
ប្រាសចាកចិត្តព្យាបាទ ។ ទាំងអស់នេះ រមែងបានសម្រេច
មកអំពីពូជមេត្តា ដែលខ្លួនបានបណ្តុះទុកហើយដោយល្អ
និងបានស្រោចទឹកជាប្រចាំហ្នឹងឯង ។

មិត្តសម្លាញ់រមែងនាំសុខមកឱ្យ
នៅពេលមានការអ្វីមួយ

២៤-ទន់ភ្លន់

បាយដែលបរិភោគទទួលទាន បើរឹងស្រួយពេកទៅ ក៏គេលំបាកទំពា លំបាកលេប ឯសំពត់អាវស្លៀកពាក់វិញ បើសាច់គ្រោតគ្រាតខ្លាំង ក៏មិនមានអ្នកណានិយមស្លៀកពាក់ដែរ ។ បាយដែលគេនិយមបរិភោគ គឺបាយទន់មាន ជ័រ ល្មមល្មែ មិនជ្រាយពេក មិនស្រួយពេក និងមិននៅ ឯសំពត់អាវ គឺគេត្រូវការសំពត់សាច់ម៉ដ្ឋ សាច់ទន់ល្អល្អិត ស្លៀកពាក់ទៅសប្បាយកាយ ។ សេចក្តីនោះយ៉ាងណា ចំពោះមនុស្សយើងដែលមានកិរិយារឹងៗគ្រោតគ្រាត មិនចេះទន់ភ្លន់ មានពាក្យសម្តីមិនសុភាពរាបសា រមែងមិនមានបុគ្គលណានិយមចូលចិត្តរាប់រកឡើយ ព្រោះរឿងគ្រោតគ្រាត ច្រងេងច្រងាង មិនទន់ភ្លន់ មិនរាបសា រមែងមិនជាការពេញចិត្តរបស់មនុស្សដោយទូទៅ ។

កិរិយាទន់ភ្លន់ វាចាសុភាពជាស្នេហ៍ដ៏ប្រសើរធ្វើឱ្យមនុស្សនិយមចូលចិត្តស្ម័គ្រស្មាល ដូចបាយល្អមានរសជាតិ

គួរដល់ការទទួលទាន និងដូចសំពត់សាច់មីដ្ឋ ទន់ល្មើ
ដែលជាទីពេញនិយមនៃមនុស្សទាំងឡាយដូច្នោះឯង ។

ដោយហេតុនេះ មនុស្សដែលមានកិរិយាមារយាទ
ល្អ និងមានពាក្យសម្តីទន់ភ្លន់ រាបសា ដូចផ្កាក្រអូប ឬ
ផ្កាមីល្អមដូចទឹកឃ្មុំ ទើបមានប្រៀបលើមនុស្សដែលរឹង
គ្រាតគ្រាត ខាងផ្នែកចរិយាមារយាទ និងពាក្យសម្តី ។

មនុស្សព្រហ្មើនកោងកាចរមែងមានពៀរ

២៥-សម្បត្តិពិត

កាលនៅពីតូច យើងយល់ថា ខ្លួនយើងជាសម្បត្តិរបស់ឪពុកម្តាយ ព្រោះលោកទាំងពីរនៅជិតជិតនិងថែទាំយើងដ៏ក្រៃលែង ។ តមកយើងក៏បានធំឡើង មានមិត្តមានភក្តិ យើងក៏យល់ថា យើងជាសម្បត្តិរបស់មិត្តភក្តិ ឬមិត្តភក្តិជាសម្បត្តិរបស់យើង ព្រោះមិត្តភក្តិបានឱ្យភាពលេងសប្បាយរីករាយ ភ្លើតភ្លើនដល់យើង (មានកូនខ្លះចោលម៉ែ ចោលឪទៅតាមមិត្តភក្តិទៀតផង) ។ លុះដល់វ័យដែលចេះស្រឡាញ់ផ្លូវភេទ និងមានមនុស្សណាដែលខ្លួនស្រឡាញ់ ក៏មានការយល់ជាថ្មីថា មនុស្សដែលជាទីស្រឡាញ់របស់យើង ជាសម្បត្តិដ៏សំខាន់ថ្លៃថ្លា ព្រោះជីវិតរបស់យើងនឹងមានសេចក្តីសុខ ក៏ដោយសារបាននៅរួមជាមួយបុគ្គលនោះៗ បើមិនបានបុគ្គលដែលជាទីស្រឡាញ់នោះទេ យើងរមែងមិនបាននូវសេចក្តីសុខឡើយ ។

លុះដល់គ្រាកាលបានគ្នាជាគូគ្រង ស្វាមីក៏យល់ថា

ភរិយាជាសម្បត្តិរបស់ខ្លួន រីឯភរិយាវិញ ក៏យល់ថា ស្វាមី
ជាសម្បត្តិរបស់ខ្លួនដូចគ្នា ។ ក្រោយមកក៏មានបុត្រធីតា
ការដូរផ្លាស់ចិត្តក៏ចេះតែដូររហូតដែរ ឥឡូវក៏មានសេចក្តី
ដឹងខ្លួនជាថ្មីថា បុត្រធីតាគឺកូនប្រុសស្រី ទើបជាសម្បត្តិដ៏
វិសេសវិសាលជាងអ្នកណាៗទាំងអស់ ។

នៅពេលដែលកូនៗធំឡើង ហើយបានបែកចាកពី
ទ្រូងម៉ែឪទៅមានគូគ្រងរៀងៗខ្លួន ភាពឯកោ ឬភាព
ស្ងាត់ជ្រងំក្នុងចិត្ត ក៏បានប្រាកដឡើងដល់ម៉ែ ដល់ឪយ៉ាង
គួរឱ្យស្រងេះស្រងោច ព្រោះក្នុងរយៈពេលនេះអាយុរបស់
ម៉ែឪក៏ត្រូវច្រើន ចូលដល់វ័យចាស់ ហើយត្រូវបានដូរផ្លាស់
នូវការយល់ នូវសេចក្តីដឹងខ្លួនព្រមទាំងដូរផ្លាស់នូវសេចក្តី
សង្ឃឹមក្នុងសម្បត្តិរបស់ខ្លួន មានតែការសង្ស័យថា « តើ
អ្វីជាសម្បត្តិរបស់ខ្លួនពិតប្រាកដ » ។

ដល់វ័យចាស់ជរា គួរឱ្យអាណិតម៉ែឪ ជាពិសេសម៉ែ
ឪដែលត្រូវកូនបោះបង់ចោល ដូច្នេះទើបបានដឹងនូវ
សេចក្តីពិតថា « ខ្លួននេះឯងដែលជាសម្បត្តិរបស់ខ្លួន »

មិនមែនអ្នកដទៃទាំងឡាយ ដែលខ្លួនធ្លាប់សំដៅទៅរក
ដោយសេចក្តីសង្ឃឹមថា ជាសម្បត្តិរបស់ខ្លួននោះឡើយ ។
អ្នកដទៃគ្រប់គ្នាគេបានដូរផ្លាស់ទៅអស់តាមកាល តាមវ័យ
និងទៅតាមកម្មវៀងខ្លួន តែខ្លួនរបស់យើងនៅជាប់ជាមួយ
នឹងយើងជានិច្ច និងជាសម្បត្តិកាន់ពិដេមរហូតមក ។

ខ្លួនយើងទើបជាសម្បត្តិរបស់យើង ព្រោះហេតុ
ដូច្នេះ យើងត្រូវព្យាយាមយកសម្បត្តិសាងសម្បត្តិក្នុងវ័យ
នេះឯង គឺលែងគិត លែងប្រកាន់ទៅរកអ្នកដទៃ ដើម្បី
ចាប់យកមកជាសម្បត្តិរបស់ខ្លួនតទៅទៀត ហើយត្រូវ
ព្យាយាមសាងបុណ្យកុសល ដែលជាគ្រឿងជាប់តាមខ្លួន
ទៅក្នុងទីគ្រប់ស្ថាន ព្រោះមានតែបុណ្យប៉ុណ្ណោះជាសម្បត្តិ
ដែលល្អពិតរបស់ខ្លួន អ្វីៗដទៃទៀត មិនអាចជាប់តាមខ្លួន
ទៅឯងបានឡើយ ។

គួរធ្វើបុណ្យ ព្រោះបុណ្យនាំសុខមកឱ្យ

២៦-សម្បត្តិស្តេចចក្រពត្តិ

ស្តេចចក្រពត្តិ ជាស្តេចធំគ្រប់គ្រងលើពិភពនៃ
មនុស្សទាំងអស់ ប្រកបដោយសុចរិតធម៌ ហើយដឹកនាំ
ពពួកជនឱ្យកាន់សីល ៥ បានទៀតផង ។ ព្រះអង្គមាន
រតនៈ ៧ ប្រការ ៖

១-ចក្ខុរតនៈ នាំចតុរង្គសេនាហោះទៅគ្រប់ទីកន្លែង

២-ហត្ថិរតនៈ ដំរីដែលអាចហោះបាន

៣-អស្សរតនៈ សេះដែលអាចហោះបាន

៤-មណីរតនៈ កែវមណីភ្លឺខ្លាំងពេលយប់

៥-ឥន្ទ្រិរតនៈ មហេសីជំនួញខ្លាំងក្រអូប

៦-គហបតិរតនៈ នាយឃ្លាំងដ៏ពូកែរកទ្រព្យ

៧-បរិនាយករតនៈ ព្រះរាជបុត្រច្បងគ្រប់គ្រង
ការងារ ជំនួសព្រះរាជបិតា ។

កាលបើស្តេចចក្រពត្តិប្រព្រឹត្តធម៌ រតនៈ ៧ ប្រការ
ក៏រមែងសម្រេចដោយបរិបូណ៌ ព្រះអង្គអាចផ្សាយនូវ

ព្រះតេជះឱ្យទូលំទូលាយទៅបាន រហូតគ្រប់ទិសទាំងពួង
ហើយទ្រង់ក៏បានដល់ព្រមដោយរាជសម្បត្តិ តាមព្រះរាជ-
ហឫទ័យ ។

គ្រប់គ្នា បើនឹងប្រៀបថាខ្លួនឯងជាស្តេចចក្រពត្តិ
ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅបានទាំងអស់គ្នា ព្រោះមានរតនៈដ៏
វិសេសប្រចាំខ្លួនគ្រប់ទាំង ៧ មុខ ដែលមានអត្ថន័យដូច
តទៅ :

១-ឥរិយាបថទាំង ៤ របស់មនុស្សយើង អាច
ប្រព្រឹត្តទៅបានក្នុងកិច្ចការងារ នេះចាត់ទុកជាចក្ខុរតនៈ។

២-ជើងស្តាំចាត់ទុកជាហត្ថិរតនៈ ។

៣-ជើងឆ្វេងចាត់ទុកជាអស្សរតនៈ ។ ជើងទាំងពីរ
ជាអរិយៈនាំរាងកាយទៅក្នុងទីផ្សេងៗតាមប្រាថ្នា ។

៤-កែវភ្នែកទាំងគូ ចាត់ទុកជាមណីរតនៈ ព្រោះ
អាចមើលអ្វីៗទាំងពួងឃើញ តាមដែលនិយាយថាភ្នែកភ្លឺ។

៥-សកលកាយ ចាត់ទុកជាឥន្ទ្រិរតនៈ ព្រោះជាទី
ស្រឡាញ់ ជាទីឱបក្រសោប ថែរក្សាស្លៀកពាក់ប្រដាប់

ដោយអាករណៈផ្សេងៗ ។

៦_ដៃទាំងពីរ ចាត់ទុកជាគហបតិរតនៈ ព្រោះត្រូវធ្វើការងារដើម្បីបានទ្រព្យសម្បត្តិ ។

៧_មាត់និងអណ្តាត ចាត់ទុកជាបរិនាយករតនៈ ព្រោះពោលស្តីឱ្យសម្រេចការងារ ។

រាងកាយនិងអវយវៈមួយមុខៗ ប្រៀបបាននឹងរតនៈដ៏វិសេសដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

គ្រប់គ្នាគួររីករាយចិត្ត ព្រោះថាខ្លួនយើងមានរតនៈដ៏វិសេស ដូចជាសម្បត្តិរបស់ស្តេចចក្រពត្តិជាស្រេចហើយ ទើបគួរព្យាយាមប្រើរតនៈដែលមាន ដើម្បីរក្សា និងពង្រីកនូវនគរកាយរបស់ខ្លួនឯង ដែលមានអាណាខេត្តកំណត់ ត្រឹមទទឹង ១ ហត្ថ បណ្តោយ ១ ព្យាម និងកម្រាស់ ១ ចំអាម ឱ្យរុងរឿង និងសុខសប្បាយ ។

ក្នុងសេចក្តីនេះ គឺយើងមិនត្រូវប្រើរបស់ល្អដែលមានក្នុងខ្លួនទៅក្នុងផ្លូវខុស ឬអំពើថោកទាបផ្សេងៗឡើយ ត្រូវផ្សាយតេជានុភាព បង្ហាបសត្រូវនៅក្នុងខ្លួនដោយការ

ប្រព្រឹត្តធម៌ ។

ស្តេចចក្រពត្តិប្រព្រឹត្តធម៌ ទើបដល់ព្រមដោយរតនៈ
៧ ប្រការ យ៉ាងណា មនុស្សយើងលុះត្រាតែប្រព្រឹត្តធម៌
ទើបសកលកាយនិងអវយវៈផ្សេងៗ សម្រេចបានជារតនៈ
ដ៏វិសេសនាំមកនូវជ័យជម្នះដ៏ក្រៃលែងទៅបាន ។

អវយវៈមានតម្លៃ

វិស័យបីដូចជារតនៈ

គួរប្រើឱ្យល្អនិងទុកដាក់

ឱ្យសមអន័គ្គថ្នាក់ឧត្តម ។

មិនត្រូវប្រព្រឹត្តការទាបថោក

សម្លាប់ឆបោកចាប់បង្ខំ

វិចិត្រច្នៃពិតពិតពុំសម

គួរតែខិតខំរក្សាធម៌ ។

ការប្រព្រឹត្តធម៌នាំមកនូវសេចក្តីសុខ

២៧-មរតករបស់ម៉ែឪ

មានអ្នកដែលតែងតែពោល ទំនងជាអន់ចិត្តថា
«ខ្លួនជាមនុស្សអភ័ព្វ ព្រោះម៉ែឪ ជីដូនជីតាមិនបានឱ្យនូវ
មរតកដូចជាអ្នកដទៃ ម្ល៉ោះហើយត្រូវប្រឹងប្រែងដោយ
កម្លាំងរបស់ខ្លួនឯង » ។

តាមពិត អ្នកដែលពោលដូច្នេះ គឺជាអ្នកមានការ
យល់ខុសទៅលើការពិត ព្រោះគ្រប់គ្នាសុទ្ធតែបានទទួល
នូវមរតកពីបុព្វជនរបស់ខ្លួនដូចៗគ្នា គឺបានអរិយធម៌ខ្លួន
ប្រាណដៃជើងក្បាលមុខមាត់ រហូតដល់សតិបញ្ញាដែល
មាតាបិតាបានបង្វឹកបង្ហាត់ ។ តិចគ្នាណាស់ដែលកើតមក
ហើយ ត្រូវពិភពល្បិការខុសធម្មតានោះ ។

អរិយធម៌រូបរាងកាយព្រមដោយសតិបញ្ញា ដែលគ្រប់
គ្នាបានមាននេះនោះ ជាសម្បត្តិដ៏ប្រសើរជាទីបំផុត គឺ
វិសេសជាងទ្រព្យមរតកណាៗទាំងអស់ ព្រោះគ្រប់គ្នាបាន

ប្រើសម្បត្តិដែលជាប់តាមខ្លួននេះ ធ្វើការចិញ្ចឹមជីវិតខ្លួន
ឯងបានជារៀងរហូត ទាំងជាគ្រឿងសាងសេចក្តីសុខ
ដែលពិតប្រាកដឱ្យដល់ខ្លួនឯងទៀតផង ។

មាសប្រាក់ផ្ទះសំបែងទឹកនៃងស្រែចម្ការ ដែល
សន្មតថាជាសម្បត្តិនោះ រមែងមានវិបត្តិផ្លាស់ប្តូរប្រែប្រួល
ជាខាងក្រោយ ទាំងមិនអាចនាំយកទៅទិញដូរឱ្យបាននូវ
សេចក្តីស្ងប់ចិត្តផងឡើយ ។ ចំណែករាងកាយសតិបញ្ញា
ជាទ្រព្យសម្បត្តិជាប់តាមខ្លួន បើអ្នកមានបញ្ហានាំយកទៅ
ប្រើឱ្យជាប្រយោជន៍ រមែងទទួលបាននូវសេចក្តីស្ងប់ចិត្ត
ដែលចាត់ថាជាសេចក្តីសុខដែលពិតប្រាកដរហូតតទៅ ។

ព្រោះដូច្នេះ យើងចូររីករាយចិត្តក្នុងសម្បត្តិដែល
ខ្លួនមានដោយការនឹករលឹកយ៉ាងឆ្លង់ចិត្តថា « រាងកាយ
អវយវៈ សតិបញ្ញា និងជីវិត ទាំងអស់នេះសុទ្ធតែជាមរតក
របស់មាតាបិតានៃយើង ដែលលោកបានប្រគល់ឱ្យមក »
ហើយចូរព្យាយាម ប្រើប្រាស់គ្រប់យ៉ាងនូវរបស់ដែលមាន
ឱ្យកើតប្រយោជន៍ពិតប្រាកដដល់ខ្លួនឯង កុំរលំតែអង្គុយ

គិត ដេកគិត ហើយអន់ចិត្តថាខ្លួនអភ័ព្វ ដែលវាជាការនាំ
ឱ្យខូចពេលវេលា ប្រាសចាកនូវប្រយោជន៍ ។

ពាក្យមេទាំងអស់ប្រដូចនឹងម៉ែ

ភ្នំព្រះសុមេរុគីជាមេភ្នំ ធំក្រៃលែងធំទ្រព្យត្រីង្សឋាន
តែគង់នៅតូចជាងម៉ែកល្យាណ ព្រោះម៉ែទ្រឋានព្រះព្រហ្មមុខបួន។
ម៉ែពិតជាធំនៅក្នុងលោកា មេទ័ពខ្លាំងក្លាសំពះម៉ែខ្លួន
ទោះស្តេចចក្រពត្តិត្រងទ្វីបទាំងបួន អំណាចមាំមួនក៏នៅខ្លាចម៉ែ។
ពាក្យមេក្នុងលោកមានច្រើនពេកក្រៃ មេជើងមេដៃមេស្រុកមេស្រែ
ពាក្យមេទាំងនោះប្រដូចនឹងម៉ែ ពាក្យមេហូរហែគឺម៉ែទាំងអស់។
ព្រោះម៉ែជាធំម៉ែអ្នកបង្កើត ម៉ែឱ្យកំណើតម៉ែឱ្យចៅដោះ
ម៉ែបង្ហាត់កូនម៉ែមានចិត្តស្មោះ ម៉ែគឺជាកោះនៃជីវិតកូន ។

២៨. មេមាន់និងកូនមាន់

ពេលស្រាងៗ មេមាន់ក្រោកឡើងឈរ បន្ទាប់ពី ដេកក្រុងកូនតូចៗ ទុកក្នុងស្លាបអស់ពេញមួយយប់មក ។ មេមាន់បបួលកូនចេញរកស៊ី ដោយជើងកកាយ និងភ្នែក សម្លឹងរកចំណី បានអ្វីៗ ហៅកូនមកជុំ បើចំណីរាងធំ មេ ចឹកបំបែកឱ្យជាបំណែកតូចៗ ។

ពេលមេមាន់ដឹងថា មានសត្រូវហើរឆ្វេលពីលើ មានខ្លែងជាដើម គឺក្រែលែងក្នុងការហ្វូងហែងកូន ស្រែក ហៅកូនយ៉ាងប្រញាប់ ឱ្យកូនរត់មកជិតៗ ប្រាប់ឱ្យកូនចេះ ក្រាប ចេះគេចពួនពីសត្រូវ និងបើកស្លាបឱ្យកូនរត់ចូល ។

មេមាន់បណ្តើរកូន ចិញ្ចឹមកូន រក្សាកូន តាំងពី ព្រលឹមស្រាងរហូតដល់ព្រលប់ រាល់ៗថ្ងៃ មេមាន់ត្រូវ នឿយហត់យ៉ាងគួរឱ្យអាណិត ។ ដល់ពេលព្រលប់ត្រូវ ឈប់សម្រាក មេតែងតែហៅកូនៗឱ្យចូលមកនៅក្រោម ស្លាប ដោយក្រាបឱ្យកូនដេកលក់យ៉ាងសប្បាយវាស់ព្រឹក។

ឱ! សេចក្តីស្រឡាញ់របស់ម៉ែ កុំថាតែមនុស្សឡើយ
សូម្បីមាន់ក៏ព្រមលំបាកដោយការចិញ្ចឹមកូនរបស់ខ្លួន រហូត
ទាល់តែកូនទាំងអស់ធំ ដុះស្លាបក្រាស់ចាស់ជើង រកស៊ីខ្លួន
ឯងបាន នោះឯង ទើបបានផុតចាកពីទ្រូងរបស់មេទៅ
តាមកន្លែងរៀងខ្លួន ។

កូនមាន់ ដែលធំរហូតដល់ជាមេមាន់ធំមែនទែន
ហើយ តើមានមាន់ណាខ្លះដែលចិញ្ចឹមនូវមេដើម្បីតបស្នង
សងគុណ ?

មិនមានឡើយ ព្រោះវាជាសត្វ ដូច្នេះទើបមិនចេះ
ដឹងគុណរបស់មេដែលចិញ្ចឹមខ្លួនមក ។ អនិច្ចា ! មេមាន់
គួរឱ្យអាណិតណាស់ ចិញ្ចឹមកូនមកហើយ រហូតដល់កូន
ធំៗ តែមិនអាចពឹងកូនណាមួយបានឡើយ ។

ឪពុកម្តាយរបស់យើងគ្រប់គ្នា ក៏ដូចគ្នានឹងមេមាន់
ដោយត្រូវលំបាកក្នុងការចិញ្ចឹមកូនប្រុសស្រីតាំងតែពីគភ៌
ចាប់ផ្តើម ដោយសេចក្តីស្រឡាញ់យ៉ាងពិតប្រាកដ មាន
ការយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងក្រៃលែង ។ មាតាបិតាឡើយ

ហត់ទាំងកាយទាំងចិត្ត ពិតប្រាកដខ្លាំងក្លា ប៉ុន្តែមានកូនខ្លះ
ក៏ដូចជាកូនមាន់ មិនមានខុសអ្វីឡើយ ។

ចូរយកតម្រាប់តាមមេមាន់ ដែលមិនព្រមចោល
កូន តែកុំយកតម្រាប់តាមកូនមាន់ឡើយ សឹងដែលធំឡើង
ហើយ លះបង់ចោលមេរបស់ខ្លួន ។

ឪពុកម្តាយរបស់យើងនោះ មានត្រឹមតែពីរនាក់
ប៉ុណ្ណោះ ហើយនឹងនៅឱ្យយើងជាកូនចិញ្ចឹមតបគុណនោះ
មិនជាយូរប៉ុន្មានឡើយ ។

នឹកគុណ តបគុណ ជាបុណ្យប្រណីត

២៩- ស្រឡាញ់មេអ្នក

មេបក្សី នៅពេលដែលពងហើយ ត្រូវក្រាបត្រូវ រក្សាពងក្នុងសំបុក ឯបក្សីឈ្មោលដែលត្រូវជាគូ ក៏ដឹង តួនាទីរបស់ខ្លួន ត្រូវទៅស្វែងរកចំណីដើម្បីខ្លួនឯងផង ដើម្បីគូគ្រងរបស់ខ្លួនផង និងជួយក្រាបពងក្នុងវេលាផ្ទាល់ ប្តូរគ្នាផង ។ យ៉ាងនេះ រហូតដល់កូនញាស់ចេញចាកស៊ុត ទាំងមេទាំងឈ្មោលត្រូវមានភារៈបន្ថែមយ៉ាងធ្ងន់ ដោយ ការហើរឡើង ហើរចុះ ដើម្បីរកចំណីមកចិញ្ចឹមកូនតូចៗ ទាំងព្រឹកទាំងល្ងាច ។

អ្នកណាដែលថា មានតែមនុស្សប៉ុណ្ណោះដែលស្រឡាញ់កូននោះ គឺពុំមែនឡើយ ។ តាមពិត យើងសង្កេត ឃើញប្រភេទសត្វតិរច្ឆានច្រើនណាស់ ដែលស្រឡាញ់កូន ដ៏គួរឱ្យសិក្សាពិចារណា គ្រាន់តែផ្សេងគ្នាត្រង់ដែលមនុស្ស ស្រឡាញ់កូនរហូតដល់ស្លាប់បាត់បង់ជីវិត មិនព្រមលះបង់ ចោលកូនឡើយ ឯចំណែកសត្វ កាលបើកូនធំ ដុះស្លាប

ហើរបាន មានកម្លាំងល្មមរកស៊ីខ្លួនឯងកើតហើយ ក៏បែក
ចាកពីមេធារបស់ខ្លួន ទៅតាមទំនើងចិត្ត ។

ចាស់បុរាណធ្លាប់បានពោលរឿងសត្វអក ទុកមក
ថា កាលមានមនុស្សចាប់យកកូនពីសំបុកទៅ ដល់មេវា
ត្រឡប់មកពីរកចំណីមិនឃើញកូន ក៏ខូចចិត្ត ហើយហើរ
ឡើងទៅលើខ្ពស់ រួចក្តោបស្លាបទម្លាក់ខ្លួនចុះ បោកខ្លួន
នឹងផែនដីយ៉ាងខ្លាំងរហូតដល់ស្លាប់ របៀបដូចជាការព្រាត់
គូដូច្នោះដែរ ។ ព្រោះហេតុនោះទើបចាស់ៗ ហាមកូន
ចៅមិនឱ្យទៅចាប់យកកូនសត្វអក ឬបំបែកគូវាឡើយ
ដោយខ្លាចថាមេ ឬគូរបស់វាបោកខ្លួនឱ្យស្លាប់ព្រោះតែ
អាល័យ នាំឱ្យជាប់បាបកម្មពៀរវេរវាដែលគួរឱ្យខ្លាច ។

ចាករឿងសត្វអកនេះ មានគតិឱ្យមនុស្សគ្រប់គ្នា
ពិចារណាថា សូម្បីវាជាសត្វ តែវាស្រឡាញ់កូន ស្រឡាញ់
គូគ្រងស្មើជីវិតរបស់ខ្លួន បើមានការព្រាត់ប្រាស យំរកមិន
ឃើញច្រើនថ្ងៃ ក៏នឹកថាកូន ឬគូរបស់វាស្លាប់ទៅហើយ
ខ្លួនឯងក៏សុខចិត្តស្លាប់តាមដែរ ទាំងដែលសេចក្តីស្លាប់នេះ

ជាក្បែររបស់សាមញ្ញសត្វដ៏ក្រៃលែងនោះ ។

កូនមនុស្សខ្លះព្យាយាមគេចចេញពីម៉ែពីឪ ដែលម៉ែ ឪខំព្យាយាមទូន្មានប្រៀនប្រដៅណែនាំឱ្យបានជាមនុស្សល្អ គឺមិនជឿមិនស្តាប់ និងមិនព្រមប្រព្រឹត្តតាមឡើយ ។ ជា កូន ដែលវង្វេងទៅសេពគប់ជាមួយមនុស្សអាក្រក់ជាមិត្ត ឬម ហើយប្រព្រឹត្តខ្លួនជាមនុស្សចៃសង្គម រហូតក្លាយជា មនុស្សអន្ធពាល ដូច្នេះទើបនៅនឹងផ្ទះជាមួយម៉ែឪមិនបាន ត្រូវគេចាប់យកទៅឱ្យនៅក្នុងគុក ជាប់ឃុំឃាំងតាមទោស កំហុសរបស់ខ្លួន ។ របៀបនេះ វាស្រដៀងគ្នានឹងកូនសត្វ អ្នកដែលត្រូវគេចាប់យកពីសំបុកទៅ ម៉ែឪត្រូវដេកមិនលក់ បាយមិនបាន កើតការក្តៅក្រហាយចិត្ត និងខូចចិត្តត្រង់ ដែលកូនជាមនុស្សលំបាកប្រដៅ ចចេសក្បាលរឹង សេព- គប់បាបមិត្ត និងប្រព្រឹត្តអាក្រក់ថោកទាប រហូតដល់ត្រូវ ទទួលទុក្ខទោសជាទម្ងន់ ។

ចូរកូនៗ សម្លឹងមើលមេបក្សាបក្សី ដែលស្រឡាញ់ កូនរបស់ខ្លួន ហើយចូរដឹងដល់ព្រះគុណរបស់មាតាបិតា ថា

លោកទាំងពីរស្រឡាញ់យើង ព្រាថ្នាល្អចំពោះយើងដ៏
 យ៉ាងក្រៃលែង ។ ចូរកូនប្រុសស្រីកុំធ្វើខ្លួនឱ្យមាតាបិតា
 សោកសៅដ៏ចៅចិត្ត ព្រោះហេតុតែយើងជាកូនប្រព្រឹត្ត
 អាក្រក់ឡើយ ។

ត្រីនៅលើគោកប្រះរកទឹក	ចមកតែងនឹករកព្រៃស្មសាន
សត្វក្នុងទីបលោកនឹករកសុខសាន្ត	មិនអាចប្រៀបបានចិត្តម៉ែមែននឹក។
នៅពេលភ្លៀងធ្លាក់រុក្ខជាតិខ្សែវង្ស	បក្សាបក្សីខ្សែវង្សរពេលព្រឹក
ម្ល៉ៃក្តៅសត្វរកជ្រកក្រោមសន្លឹក	ប្រៀបបូមកូននឹករកម៉ែពេលឈឺ។

៣០-ប្រើសជាមួយគុម្ពព្រៃ

មានសត្វប្រើសមួយ ត្រូវនាយព្រានដេញតាម
ប្រហារ ក៏ខំប្រឹងរត់ហើយគេចពួន បានចូលអែបទៅនឹង
គុម្ពព្រៃមួយ ។ ដោយផុតពីក្រសែភ្នែករបស់ព្រាន ធ្វើឱ្យ
ព្រានរត់ដេញហួសអំពីទីនោះទៅ ។

ប្រើសមានការសប្បាយចិត្ត ព្រោះគិតថា បានរួច
ផុតពីភ័យហើយ ទើបបេះស៊ីស្លឹកឈើនៃគុម្ពព្រៃនោះឯង
ស៊ីរហូតទាល់តែគុម្ពព្រៃស្រឡះ អាចមើលឃើញខ្លួនឯង
បានច្បាស់ពីផ្លូវដើរមក ។ ដល់ពេលល្ងម នាយព្រានដើរ
មកវិញតាមផ្លូវដែលទាំងខកចិត្ត ត្បិតដេញប្រើសមិន ទាន់
លុះមកដល់ទីនោះ ដាក់ភ្នែកទៅឃើញប្រើស ក៏
លាន់មាត់ថា « យើះ អាដែងនេះ នៅទីនេះទេតើ » ។

ប្រើសឃើញព្រានម្តងទៀត ខំប្រឹងគេច តែវា
កៀកជិតណាស់ទៅហើយ នាយព្រានទាញព្រួញបាញ់ប្រីប
ត្រូវប្រើសដួលស្លាប់ តែមុននឹងស្លាប់ក៏បាននឹកដល់ទោស

ដែលខ្លួនទម្លាយនូវគុម្ពព្រៃ ទើបប្រើសប្រដៅខ្លួនឯងថា
« នេះឯង ទោសនៃការទម្លាយរបស់ដែលមានគុណ » ។

គតិចាករឿងនេះ ដាស់តឿនចិត្តឱ្យមនុស្សយើងគិត
ដល់ឧបការៈនៃអ្នកដ៏មានគុណរបស់ខ្លួន ហើយមិនទម្លាយ
ឬប្រទូសវាយចំពោះគុណឡើយ ។

បើពោលឱ្យទូលាយទៅ អ្នកមានគុណដល់ខ្លួននោះ
មានទាំងអ្នកធំ មានទាំងអ្នកតូច ។ នឹងគិតថា អ្នកតូចជា
បុគ្គលប្រាសចាកនូវសេចក្តីសំខាន់មិនបានឡើយ ព្រោះ
ដែលអាចបានជាអ្នកធំ ក៏មកអំពីមានអ្នកតូចដែរ ឬថា ជា
ចៅហ្វាយនាយរបស់គេទៅបាន ក៏ត្រូវតែមានទោសកម្មករ
ហ្នឹងឯង ។

តាមផ្លូវលោក តែងអប់រំឱ្យអ្នកតូច នឹកដល់គុណ
របស់អ្នកធំជាប្រមាណ តែតាមផ្លូវធម៌ មានការរំលឹកឱ្យ
អ្នកធំព្យាយាមគិតដល់គុណរបស់អ្នកតូច ព្រោះថាជាអ្នក
លើកតម្កើង ជួយទំនុកបម្រុង និងបម្រើឱ្យដល់ខ្លួនជាអ្នកធំ
យ៉ាងជិត និងដិតដល់ជាទីបំផុត ដូច្នោះ កាលបើពោល

ដល់បុគ្គលអ្នកមានគុណ រមែងមានទាំងអ្នកធំ និងអ្នកតូច
មិនមែនមានចំពោះតែអ្នកធំប៉ុណ្ណោះឡើយ ។

ការទម្លាយអ្នកតូច ដោយការច្រណែនក្តី ដោយ
ព្យាបាទក្តី ឬដោយអំណាចនៃអគតិក្តី ស្មើគ្នានឹងការទម្លាយ
ខ្លួនឯង ឬទុកដូចជាការកាត់ដៃ កាត់ជើងខ្លួនឯងចោល ។
ដូច្នេះចូរកុំឱ្យដូចជាសត្វប្រើស ដែលសប្បាយចិត្តពេក
ហើយបរិភោគស្លឹកឈើ សឹងដែលជាទីកំបាំងរបស់ខ្លួន
ទើបត្រូវស្លាប់ ព្រោះធ្វើឱ្យនាយព្រានមើលឃើញរូបកាយ
បានយ៉ាងច្បាស់នោះឡើយ ។

បុរាណភាសិត

អ្នកធំកុំមើលងាយអ្នកតូច ស្មៅវេល្លិវេញកូចចងដីរ
ស្តេចពីងរាស្ត្រសង្ឃពីងវិន័យ មច្ឆាជលស័យពិតពីងទឹក ។

៣១~ព្រះតេជ~ព្រះគុណ

ក្នុងលោកនេះ មានធម្មជាតិដែលនាំឱ្យមានពន្លឺភ្លឺ
ស្វាងសឹងឃើញបានដោយងាយ ២ ប្រការគឺ ១ដួងអាទិត្យ
និង ១ ទៀតគឺដួងចន្ទ ។

ដួងអាទិត្យនោះ មានលក្ខណៈក្តៅខ្លាំង មាន
អំណាចតេជះជាទីគួរខ្លាច គួរញញើត ចំណែកដួងចន្ទវិញ
មានលក្ខណៈត្រជាក់ ស្រទន់ ជាទីគួរឱ្យរីករាយ ព្រោះភ្លឺ
ស្វាងព្រមដោយសភាពស្ងប់ស្ងាត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ដួង-
អាទិត្យជាដួងភ្លើងដ៏ធំក្រៃលែង អណ្តែតកណ្តាលវេហា
មិនមានបរិវារដោយផ្កាយដទៃឡើយ ឯដួងចន្ទមានផ្កាយ
ដទៃជាបរិវារ ហែហមឡោមព័ទ្ធសន្លឹកសន្ធាប់ ។

ដួងអាទិត្យនោះ ប្រៀបដូចជាព្រះតេជ គឺអំណាច។
អ្នកមានអំណាច សូម្បីមានមនុស្សភ័យខ្លាចជាមួយ តែក៏
មិនមានអ្នកណាស្រឡាញ់ឡើយ ។ ដួងចន្ទឧបមាដូច
ព្រះគុណ សឹងនាំមកនូវភាពត្រជាក់ត្រជុំដល់ចិត្តនៃអ្នក

ដែលបិតនៅក្រោមព្រះគុណនោះ ។ អ្នកមាននូវព្រះគុណ
មានធម៌មេត្តា រមែងមានអ្នកស្រឡាញ់ស្ម័គ្រស្មោះ មាន
ស្វាមីភក្តិគួរឱ្យកក់ក្តៅ ។

ព្រះតេជ នឹងព្រះគុណនេះ សូម្បីចាំបាច់ដែលអ្នកធំ
ត្រូវប្រើជាគូក្នុងពិធី ប៉ុន្តែគួរឱ្យឆ្ងល់រឿងព្រះគុណក្រែង
ជាងព្រះតេជ ព្រោះបើប្រើតែព្រះតេជ ឬឆ្ងល់ដោយ
ព្រះតេជពេកទៅ រមែងបានផលបែបដូចអាទិត្យ គឺភ្លឺស្វាង
ជាប្រយោជន៍ពិត តែភ្លឺក្តៅចែងចាំងរហូតដល់មិនមាន
បរិវារ ។ អ្នកធំដែលឆ្ងល់ដោយព្រះគុណ រមែងមានប្រៀប
ជាង ទោះជាភ្លឺស្វាងមិនសូវខ្លាំង តែក៏មិនក្តៅ ជះតែពន្លឺ
លាយឡំដោយភាពត្រជាក់ ឱ្យដល់អ្នកតូចទាបដោយទូទៅ
ព្រោះហេតុដូច្នេះ បរិវារទើបឡោមព័ទ្ធដោយប្រកប
ដោយស្វាមីភក្តិ ដូចជាដួងតារាសិករត្រាច់ចរ ឡោមព័ទ្ធ
ដួងចន្ទក្នុងរាត្រីនៃសុក្តបក្ខដូច្នោះឯង ។

អ្នកធំដែលឆ្ងាត រមែងធ្វើខ្លួនឱ្យដូចជាដួងចន្ទ គឺ
ប្រើព្រះគុណជាគោលក្នុងការគ្រប់គ្រង មិនធ្វើខ្លួនជាដួង-

អាទិត្យ គឺមិនប្រើព្រះតេជឱ្យជាប្រថាំ សូម្បីក្នុងកាលដែល
មិនចាំបាច់ត្រូវប្រើនោះឡើយ ។

យើងគ្រប់គ្នាជាអ្នកតូចតាចនៅក្រោមឱវាទ និយម
ចូលចិត្តនូវភាពត្រជាក់ត្រជំ ហើយសូមប្រាថ្នាចំពោះអ្នកធំ
ណាដែលពេញប្រៀបទៅដោយព្រះគុណ ព្រមដោយ
ប្រាជ្ញាញាណក្នុងការដឹកនាំ ។

អ្នកណាធ្វើបាបក្នុងកាលមុន ក្រោយមកមានបុណ្យបិទបាបធម៌
អ្នកនោះញ៉ាំងលោកឱ្យភ្លឺល្អ ដូចដូងចន្ទចរចាកពពក ។

៣២. ឈប់

អង្គុលិមាលចោរ យាវដាវ ដេញតាមព្រះពុទ្ធអង្គ មានបំណងនឹងប្រហារព្រះអង្គ ដើម្បីឱ្យបានចំនួនមនុស្ស ស្លាប់ដោយដែរបស់ខ្លួន គ្រប់មួយពាន់នាក់ ។ មានសេចក្តី អស្ចារ្យក្នុងចិត្តជាខ្លាំង ដែលខ្លួនតាមព្រះពុទ្ធអង្គមិនទាន់ កាលដែលហត់ពេកមិនអាចរត់តទៅទៀតបាន ទើបហៅឱ្យ ព្រះអង្គទ្រង់ឈប់ថា « សមណៈឈប់ សមណៈឈប់ » ។

ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា « ម្ចាស់អង្គុលិមាល តថាគតឈប់ហើយ អ្នកឯងទេដែលមិនទាន់ឈប់នោះ » ។

អង្គុលិមាលសួរព្រះអង្គថា « បពិត្រព្រះសមណៈ ព្រះអង្គកំពុងស្តេចយាង តែពោលថា តថាគតឈប់ ទាំង ពោលចំពោះខ្ញុំដែលឈប់ ថាជាបុគ្គលមិនទាន់ឈប់ដូច្នេះ វិញ ។ បពិត្រព្រះសមណៈ ខ្ញុំសូមសួរសេចក្តីនោះនឹង ព្រះអង្គ ព្រោះហេតុអ្វី បានជាព្រះអង្គឈ្មោះថាឈប់ ឯខ្ញុំ ព្រះអង្គឈ្មោះថាមិនទាន់ឈប់ » ។

ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា « ម្ចាស់អង្គុលិមាល
តថាគតឈ្មោះថាលយបំ ព្រោះដាក់ចុះនូវអាជ្ញា ចំពោះសត្វ
ទាំងពួងគ្រប់ពេលវេលាហើយ ចំណែកឯអ្នកវិញ ជា
បុគ្គលមិនសង្រួមក្នុងពពួកសត្វ ព្រោះហេតុនោះ តថាគត
ទើបឈ្មោះថាលយបំ ឯអ្នកឈ្មោះថាមិនទាន់ឈប់ទេ » ។

អង្គុលិមាលចោរបាននូវសតិ ឃើញទោសរបស់
ខ្លួនឯង ត្រូវវែងចោលដាវព្រមទាំងអាវុធផ្សេងៗទៀត
ហើយចូលទៅថ្វាយបង្គំព្រះបាទនៃព្រះបរមសាស្តា សូម
ផ្លូវនឹងព្រះអង្គ លះបង់ចោលនូវបាបកម្ម អំពើអាក្រក់
ដែលធ្លាប់ធ្វើទាំងពួងនោះ លុះក្រោយមកក៏បានសម្រេច
ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

ចំណែកយើងវិញ ឈប់ហើយឬនៅ ? ឈប់ធ្វើ
អាក្រក់ ឈប់ឈ្មោះគ្នា ... ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធជារបស់
ចំពោះយើងខ្លួនឯង ។

អ្នកណាប្រមាទក្នុងកាលមុន ក្រោយមកមានគុណមិនប្រមាទ
អ្នកនោះញ៉ាំងលោកឱ្យស្វាងស្អាត ដូចចន្ទផុតឃ្លាតចាកពពក ។

៣៣-រូបស្អាត ក្លិនក្រអូប

ផ្កាលើដែលចេញពីចុងមែកក្តី ចេញពីដើមក្តី សូម្បីថាដើមនៅទាបក្បឿជាប់នឹងផែនដីក៏ដោយ ឱ្យតែថា រូបស្អាត ហើយមានក្លិនក្រអូប មនុស្សទាំងឡាយគេមិន រង្គៀសអ្វីឡើយ គេរមែងបេះ ឬកាត់ចេញពីដើម នាំយក មកក្រងដើម្បីប្រដាប់សិសៈ ឬក៏ដាក់ចូលដើម្បីថ្វាយព្រះ ពុំនោះសោតទេ គេដាក់ភាជនៈណាមួយដោយល្អ ហើយ តាំងទុកក្នុងបន្ទប់ទទួលភ្ញៀវជាដើម ដោយមិនចាំបាច់រំពឹង គិតទៅដល់ដើមផ្កានោះៗ ថាមានសភាពយ៉ាងណា និង កើតនៅទីណាឡើយ ។

សេចក្តីខាងលើនេះ យ៉ាងណាមិញ មនុស្សយើង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ទោះជាកើតក្នុងត្រកូលក្រីក្រ ឬមាន កំណើតក្នុងឋានៈដែលគេសន្មតថាអន់ថយ ឬក៏មានរូបរាង មិនសូវល្អស្អាតយ៉ាងណា តែបើថាជាអ្នកមាននូវវិជ្ជា មាន ចំណេះចេះដឹងប្រពៃពិតហើយ គឺរមែងក្លាយជាមនុស្ស

មានតម្លៃ ជាទីនិយមរាប់អាននៃអ្នកដទៃទាំងពួង ដោយ
មិនមានអ្នកណារង្វៀសចំពោះទៅលើរូបរាង ឋានៈ ឬវង្ស
ត្រកូលឡើយ ព្រោះសេចក្តីល្អដែលបុគ្គលនោះមាន បាន
ដល់ចំណេះវិជ្ជា ដែលជាគ្រឿងបិទបាំងនូវអ្វីដែលគួរឱ្យ
រង្វៀសដទៃបាត់អស់ទៅហើយ ដូចជាផ្កាឈើរូបស្អាត
ថែមទាំងមានក្លិនក្រអូបទៀតនោះ ធ្វើឱ្យមនុស្សទាំងពួង
ប្រាថ្នា ដោយមិនត្រូវចាំបាច់អ្វីទៅគិតដល់សភាពនៃដើម
របស់វាឡើយ ។

ដោយហេតុនេះ មនុស្សយើងទើបត្រូវសាងតម្លៃ
ឱ្យដល់ខ្លួនឯង ដោយការប្រឹងប្រែងស្វែងរកនូវចំណេះវិជ្ជា
មកប្រដាប់ខ្លួន ។

ផ្កាឈើ ពិតហើយថាស្អាត និងក្រអូប រមែងមាន
តម្លៃជាទីនិយមនៃមនុស្សទាំងឡាយ តែនេះដោយចំពោះ
ក្នុងខណៈនៅស្រស់តែប៉ុណ្ណោះ បើស្លឹកក្រៀមទៅហើយ
នោះ គឺអស់ស្អាត បាត់ក្រអូប និងមិនមានតម្លៃក្នុងការ
ប្រដាប់តាក់តែងឡើយ នឹងយកទៅថ្វាយព្រះក៏មិនកើត

តាំងទុកដើម្បីលម្អ ឬដើម្បីក្លិនក្រអូបអ្វីៗ ក៏មិនបាន
ទាំងអស់ ម្ល៉ោះហើយវាជាសំរាមដែលគេត្រូវចោល ។

ក្នុងចំណុចខាងលើនេះ យ៉ាងណាមិញ មនុស្ស
ដែលមាននូវចំណេះវិជ្ជាក៏ដូចគ្នាដែរ បើភ្លើភ្លេចសតិ
តម្កើងឬក ប្រកាន់ខ្លួន និងថោកទាប វាក៏ក្លាយទៅជា
មនុស្សអស់តម្លៃ ព្រោះថា ការចេះដឹងនឹងជាប្រយោជន៍
ពិតទៅបាន គឺត្រូវអាស្រ័យមានមារយាទល្អជាទីរ៉ាប់រង
និងជាគូគ្នារហូតទៅ ។ បើមានតែចំណេះវិជ្ជា ឆ្លាតក្នុង
ការងារប៉ុណ្ណោះ ឯមារយាទវិញនោះ អន់ថយថោកទាប
ប្រព្រឹត្តឡេះឡោះ មិនសង្រួមក្នុងកាម ប្រព្រឹត្តអនាចារ
។ល។ គឺមិនខុសអ្វីអំពីផ្កាដែលស្លឹកក្រៀមនោះដែរ សូម្បី
មានគេលើកតម្កើងក្នុងកាលមុនក៏ដោយ ដល់ពេលក្រោយ
មានការស្លឹកក្រៀម ពោលគឺមានមារយាទអាក្រក់ គេនឹង
បោះបង់ចោល ថែមទាំងស្អប់ខ្ពើមទៀតផង តាមវិស័យនៃ
មនុស្សទូទៅ ដូចជាគេចោលផ្កាដែលអស់ស្អាត បាត់ ក្រអូប
ស្លឹកស្អុយ ទៅក្នុងធុងសំរាមដូច្នេះឯង ។

៣៤. រាជសីហ៍មិនបរិភោគសាច់ស្អុយ

ជាតិជាស្តេចម្រឹកមានចិត្តអង់អាច	សព្វសត្វកោតខ្លាចអំណាចរាជសីហ៍
មិនបរិភោគស្មៅដូចសត្វដទៃ	សំណល់អ្វីៗក៏មិនបរិភោគ ។
បរិភោគតែសត្វដែលខ្លួនសម្លាប់	ដល់ពេលទៅចាប់តែងតែមានជោគ
បើអត់ស៊ូស្លាប់មិនឱនក្បាលឈ្មោក	មិនបរិភោគស្មោកគ្រោកសាច់ស្អុយ ។
ធីរជនអ្នកប្រាជ្ញប្រៀបដូចរាជសីហ៍	រស់ក្នុងវិន័យស្គាល់អ្វីជានុយ
ចិញ្ចឹមជីវិតមិនស្មានប្រថុយ	សុខចិត្តអត់លុយមិនលួចមិនប្លន់ ។
ប្រឹងប្រែងធ្វើការដោយកម្លាំងខ្លួន	ការល្អធ្វើផ្លូវមិនពួនបន់ស្រន់
មិនពួនស៊ីពែមិនលក់បំភាន់	មិនជិះមិនជាន់មិនចាញ់អាត្មា ។
គោរពខ្លួនឯងធ្វើការហ្មត់ចត់	រក្សាបែបបទឧត្តមចរិយា
ចិត្តជារាជសីហ៍សម្រេចកិច្ចការ	អត់ឃ្លានយ៉ាងណាអាហារបរិសុទ្ធ ។

អ្នកដែលដល់ព្រមដោយការចេះដឹង មានទាំងទីពឹងគឺការប្រព្រឹត្ត
អ្នកនោះប្រសើរក្នុងលោកដោយពិត អ្នកផងចូលចិត្តនៃបនិត្យមិនណាយ ។
ដូចផ្កាមានក្លិនក្រអូបហើយស្អាត ស្រស់តាមធម្មជាតិព្យាបាលប្រដាប់កាយ
ដោតក្រងដាក់ថ្ងក្រាបសំពះថ្វាយ មនុស្សផងទាំងឡាយមិនឆ្ងាយពីក្លិន ។

៣៥_បង្ហាញធានាមាស

ព្រះរាជឧទ្យានមានបង្ហាញមួយ	មានបុណ្យលើកស្ទួយឱ្យចេះគារវៈ
ដាក់ក្បាលបង្គំស្តេចទ្រង់ទតជាក់	ហើយត្រាស់ឱ្យដាក់ទានជាប្រថាំ ។
ថ្ងៃមួយពុំមានសាច់ជាចំណី	ត្រូវដូរលាភថ្មីដូរទាំងបុព្វកម្ម
បង្ហាញឡើងចាងធ្វើខុសចំណាំ	ពាក់មាសរងកម្មព្រោះហេតុតែល្ងង់ ។
បង្ហាញបានមាសលះបង់គារវៈ	ស្តេចបានជ្រាបជាក់ទាន់ហឫទ័យទ្រង់
លើកការឱ្យទានរឿងនេះយូរលង់	តែនៅគង់វង្សជាគ្រូប្រដៅ ។
សិរីឆ្មារព្វដេកស្រួលមានលាភមានយស	លោកធម៌ទាំងអស់សម្លាប់មនុស្សខ្លៅ
ឱ្យឃ្លាតពីគុណឆ្ងាយពីទិសដៅ	រងទុក្ខសោកសៅក្នុងវង្សសង្សារ ។
រក្សាគុណធម៌ទទួលលាភយស	មិនវាយប្លកខ្ពស់ជីវិតថ្លៃថ្លា
បង្ហាញបានមាសយើងគួរសិក្សា	កុំលង់អាត្មានៅក្នុងលោកីយ៍ ។

នាមពុទ្ធបរិសំណុំអ្នកមានឧបការៈ

ក្នុងការងារធម្មទាន

១. ឧបាសក សំរឹង វណ្ណ	២. ឧបាសក យន្ត សួន
៣. ឧបាសក គួង លាងផេង	៤. ឧបាសក មួង យេន
៥. លោកគ្រូ រស់ សូផាត	៦. ឧបាសក អ៊ិត ប្រាំង
៧. នាង ជា សុណារី	៨. នាង យុន សូនីម៉ា
៩. ឧបាសិកា ហួនចាន់បូដា	១០. ឧបាសក វ៉ាន់ ខុនណា
១១. ឧបាសក គុយ សុធន	១២. ឧបាសក ជឹង រឹងអ៊ាវ
១៣. ឧបាសក ជឹម ជំនិត	១៤. ឧបាសក ហាយ ចំរើន
១៥. ឧបាសិកា ប៊ុត ម៉ាលី	១៦. ឧបាសិកា ហាយ ចំនួនរី
១៧. លោកគ្រូ ជួ ប៊ុនយូ	១៨. លោកគ្រូ លាក់ តុង
១៩. ឧបាសក ង្វីវ តា	

~~~~~

រាយនាមពុទ្ធបរិស័ទក្នុងសហគមន៍ធម្មនាទ

ឧបត្ថម្ភរដ្ឋាករដ្ឋប្បវេណីរដ្ឋប្រចាំឆ្នាំ

១. ឧ.ស. យូស៊ាង-ងួនលី និង ឧ.សិ. លីម-យឹម ..... ស.រ.អ.
២. ឧ.ស. ឆាយ-អ៊ុំស៊ាង និងឧ.សិ.ហុង-គឹមសែ .... ស.រ.អ.
៣. ឧ.ស. ឆាយអ៊ុំ-ស្រែងលីម និងឧ.សិ.ហុង-យឹម... ស.រ.អ.
៤. ឧ.ស. ហៃ-ប៊ុនណារិន និងឧ.សិ.អោង-ស៊ីថាន់ ... ស.រ.អ.
៥. ឧ.ស. ហៀប-បេ និងឧ.សិ. ឡៅ-កែវម្លិះ ..... ស.រ.អ.
៦. ក្រុមឧ.ស. ឈុំ-កុសល និងឧ.ស. អ៊ុន-ឆាយត្រី.... ស.រ.អ.
៧. ក្រុមឧ.ស. លឹម ស៊ាង (ហៅ ទូច) ..... ស.រ.អ.
៨. ឧ.ស. យន្ត-សួន ឧ.សិ. តាំង ឈុងប៊ូយ និងបុត្រ .... ភ.ព.
៩. ឧ.ស.ប៊ុន-ហេង ឧ.សិ.ជុំ-សុខុម ព្រមទាំងបុត្រ... អូស្រ្តាលី
១០. ឧ.សិ.ឱម-លក្ខណា ព្រមទាំងបុត្រធីតា ..... អូស្រ្តាលី
១១. លោក យូណូស អាស៊ីស អ្នកស្រី ហុក ណារី + បុត្រ .បារាំង
១២. ឧ.ស.អ៊ុំ ជួនណារេត ឧ.សិ.អ៊ុំ សោភ័ណ+ បុត្រ.....បារាំង
១៣. ឧ.ស. ម៉ៅ វ៉ង់ និង ឧ.សិ. ឆាន់ កាន់ជួង ..... ស.រ.អ.
១៤. ឧ.ស.សយ ស៊ីផាន់ណា និងឧ.សិ.ម៉ៅ សុផល + បុត្រ ភ.ព.
១៥. ឧ.សិ. ច័ន្ទ-បុប្ផាណា ព្រមទាំងបុត្រធីតា ..... ភ.ព.

១៦. ឧ.សិ. អ៊ា នៅ ព្រមទាំងបងប្អូនកូនចៅ ..... កាណាដា
១៧. ឧ.ស. ឡុក ប៉ុនអ៊ីវ និងឧ.សិ.តាន់ ស៊ីវឡាង+ បុត្រ . បារាំង
១៨. ឧ.សិ.ប៊ីកថងខាំ និង ឧ.សិ.សាន គីន + ឧ.សិ.សាន ផល្លីន.
១៩. ឧ.ស. យូ ម៉េង ..... ក.ព.ស.
២០. ឧ.ស.ម៉ៅសុកន្ទ ឧ.សិ.អ៊ីងយ៉េកហ្វាយ និងបុត្រ .. ក.ព.
២១. ឧ.សិ. អ៊ីងយ៉េកសាង ព្រមទាំងបុត្រ ..... បារាំង
២២. ឯ.ឧ. អ៊ុក-ប្រាំង និង ជ.ទ.ញ៉ែមសេដ្ឋា + បុត្រ .... ក.ព.
២៣. ឯ.ឧ. ងី តាយី និង ជ.ទ. ហេង មុនីវត្ត + បុត្រ ..... ក.ព.
២៤. ឯ.ឧ.ចែម វីឡា និង ជ.ទ.សុខា ស្វីលីវណ្ណ + បុត្រ .... ក.ព.
២៥. ឯ.ឧ.ឧកញ៉ា ប៊ុត គឹមសាន និងជ.ទ.ឈួន ទូច+ បុត្រ ប.ប.
២៦. ឯ.ឧ.ប៉ុលនាង និង ជ.ទ.ត្រៀលស៊ីយ៉ា + បុត្រ ..... ក.ព.
២៧. ឧ.ស. ស៊ុន សុខា និងឧ.សិ. សុខា ផល្លី និងបុត្រ ... ក.ព.
២៨. ឧ.សិ. ស៊ីវ យក់លុយ ..... ស.វ.អ.
២៩. ឧ.ស. អ៊ុកនៃវ៉ាន ឧ.សិ. ធាន ស៊ុនលី និងបុត្រ .. ស.វ.អ.
៣០. ឧ.ស. ប្លោកងួនថៃ ឧ.សិ.ធាន ត្រលុច និងបុត្រ . ស.វ.អ.
៣១. ឧបាសិកា អ៊ីង ស៊ីវន ..... ស.វ.អ.
៣២. ឧ.សិ.ហេងស៊ីវខេង + ម្តាយឈ្មោះ អៀងហ្គិច ..កណ្តាល
៣៣. ឧ.ស.យឹមស៊ីមុន្នី ឧ.សិ.យូប្លូលីន និងបុត្រ ..... ក.ព.
៣៤. ឧ.ស. ឡាយសុខុម ឧ.សិ. សួនចន្ទា និងបុត្រ .....ក.ព.

៣៥. ឧ.ស.ធីមញ្ញាណ ឧ.សិ. កាំង_ប្លូលីន និងបុត្រ ...ក.ព.ស.
៣៦. ឧបាសិកា អ៊ុំអ៊ុំ
៣៧. ឧ.សិ. ប្លូអាន_ស៊ីវុត្តា ..... ភ.ព.
៣៨. ឧ.សិ. ប្លូ ផាវ៉ាណ .....ភ.ព.
៣៩. ឧ.សិ. ម៉ៅ សុន្តា .....ភ.ព.
៤០. ឧ.សិ. សាក់_ស៊ាងអេង ព្រមទាំងបុត្រ
៤១. ឧ.សិ. ជា_ផាត ព្រមទាំងបុត្រ
៤២. ឧ.ស. ស៊ីវ សៅវ៉េ និង ឧ.សិ. ស្រៀង រូចលាង
៤៣. ឧ.ស.សូ ហុកឡុង ឧ.សិ.កាន់ ឈីវហា ..... ស.វ.អ.
៤៤. ឧបាសិកា គា_ស៊ីន ..... ប.ប.
៤៥. ឧ.ស.អ៊ុក_សាម៉ាណាវ៉ា ឧ.សិ.ហ៊ាប_តេង និងបុត្រ ...ភ.ព.
៤៦. ឧ.ស. ម៉ៅ_ស្រ៊ិន ឧ.សិ. ទូច_ស៊ីនហ៊ិន និងបុត្រ..... ភ.ព.
៤៧. ឧ.ស.ពុធ_ប៉ោលាង ឧ.សិ. ហ៊ុន_ស៊ីវអៀង ..... កាណាដា
៤៨. Chhem Sokreth et Puth Kunthea ..... កាណាដា
៤៩. ឧ.ស. ឡោ សេងជ្រុន ឧ.សិ.ផាំង លី និងបុត្រ..... បារាំង
៥០. ឧ.ស. ម៉ែន_សៀន ឧ.សិ. អៀង ណារី និងបុត្រ .... ភ.ព.
៥១. ឧ.សិ. សយ វណ្ណា និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
៥២. ឧ.សិ.ហេង ប៊ុរីស្រីនាថ និងកូនឯមភក្តី+ភរិយា+ បុត្រ ភ.ព.
៥៣. ឧ.សិ. ចំណាន ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ ..... កាណាដា ៥៤.

- ១.សិ. លី វន ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ ..... កាណាដា ៥៥.
- ១.ស. ហួន ប៉ាន់ ១.សិ. ថៃ នាថ និងបុត្រ
៥៦. លោក ស៊ា រស់ អ្នកស្រី ញ៉ែប ជាវ៉ែត និងបុត្រ
៥៧. លោក រឿង សេដ្ឋា អ្នកស្រី នាង ជួនអេង និងបុត្រ
៥៨. លោក សែន-សុវណ្ណវិទ្យា និងភរិយា ..... ភ.ព.
៥៩. ១.ស. ប៊ូច ប៊ូរី ព្រមទាំងបុត្រ
៦០. ១.ស. អៀង ឆាយ និង១.សិ. អៀ-កេសរ + បុត្រ... ស.វ.អ.
៦១. លោកតា តាន់-ឈីវហា និងលោកយាយ ស្វី-ចិត្ត្រា
៦២. ១.សិ. តែ-សាយជូ ព្រមទាំងកូនចៅ
៦៣. ១.សិ. តាន់-ជាលី និងពុទ្ធបរិស័ទខេត្តសៀមរាប ..... ស.វ.
៦៤. ១.សិ. ឯម សុខន ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ ..... ភ.ព.
៦៥. ១.សិ. ម៉ិល-យ៉ែម ..... ស.វ.អ.
៦៦. ១.សិ. កង-ភីម
៦៧. ១.សិ. ម៉ក់-នាង
៦៨. ពុទ្ធបរិស័ទ ចាន់ នារីសុខ និងក្រុមគ្រួសារ ..... ស.វ.អ.
៦៩. ពុទ្ធបរិស័ទ ភឿក.កុំ
៧០. ១.សិ. ជុំ ឆាយ
៧១. ១.សិ. ស៊ីវ យក់លី ..... ភ.ព.
៧២. ១.ស. ជាន យ៉ែត ១.សិ. សុក ចេង ព្រមទាំងបុត្រ ...ភ.ព.

៧៣. ឧ.ស. សោម រតនៈ ឧ.សិ. ស៊ីប វណ្ណា ព្រមទាំងបុត្រ ព.វ.
៧៤. ឧ.ស. ហេង សម្បជ្ជ ឧ.សិ. ស៊ិនគន្ធា ..... ភ.ព.
៧៥. ញោមប្រុសនិងញោមស្រីរបស់សាមណេរ ជា សុភ័ក្ត្រ.ភ.ព.
៧៦. ឧ.ស.សារឿន ឧ.សិ.លាប+ឧ.ស.ហ៊ីស៊ី ឧ.សិ.អាន ស.វ.អ.
៧៧. លោក សួន បូកា អ្នកស្រី ហួន ចាន់ផ្ទ ព្រមទាំងបុត្រ
៧៨. លោកស្រី ហ៊ុយ សុខម៉ា និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ
៧៩. ឧបាសក តាំង ស៊ិនម៉ាប
៨០. ឧបាសិកា ចៅ សារួន
៨១. ឧបាសិកា ឱប រះ ..... ស.វ.អ.
៨២. ឧ.ស.គង់ សុគន្ធ ហៅជូតឹមសែ + បុត្រីគន្ធច័ន្ទដារា....ភ.ព.
៨៣. ឧ.សិ. វណ្ណ មុនី ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ ..... ភ.ព.
៨៤. ឧ.សិ. លឹម ប៊ូ ព្រមទាំងបុត្រធីតា
៨៥. ឧ.សិ. ឈុន លន
៨៦. ឧ.ស. ស៊ុយ ជួន និងឧ.សិ. តាំង ទៀង
៨៧. ឧ.សិ. ព្រំ សុភាព ..... ភ.ព.
៨៨. ឧ.ស.ហេង គឹមរិន ឧ.សិ. ហោ ចន្ទ ព្រមទាំងបុត្រ...បារាំង
៨៩. ឧ.សិ. សុខ ភួង និង ឧ.សិ. សុខ ផៃ
៩០. ឧ.សិ. អួន ញ៉ ឧ.សិ. រស់ លីនណា និងបុត្រ ..... ស.វ.អ.
៩១. លោក ចក់ ឈុន និង អ្នកស្រី វណ្ណារី សុខ

៩២. ឧ.សិ. អ៊ុក លន់ និងក្រុមវេន ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
៩៣. ឧ.សិ. ជា គឹមហឿន ព្រមទាំងបុត្រ
៩៤. ឧបាសិកា អ៊ីវ ថា ព្រមទាំងកូន និងចៅ
៩៥. ឧបាសិកា ឈុន តាំងសៀក ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ
៩៦. ឧ.សិ. ជា ម៉ាក់លាង
៩៧. ឧ.ស.ហ្វាន់ វ៉ាន់ហូ និងឧ.សិ.ហ្វាន់ យូលាង..... បារាំង
៩៨. ឧ.ស.លីម ធីនសូ ឧ.សិ. អ៊ុង ឆាយហូ + បុត្រ. ... អូស្ត្រាលី
៩៩. ឧ.ស.ឡុង អាំងលី ឧ.សិ. សេង ចិន្តា + បុត្រ ..... អូស្ត្រាលី
១០០. ឧ.សិ. ទិត នាង ..... អូស្ត្រាលី
១០១. ឧ.ស. ប៉ូច រឿត ឧ.សិ.ញូង សាំងម៉េង + បុត្រ .. អូស្ត្រាលី
១០២. ឧ.ស.ឌុង ឆែម ឧ.សិ.អុយ អាក និងបុត្រ ....
១០៣. ឧ.ស. ឡឿ សេង ឧ.សិ.លីម យី និងបុត្រ .....
១០៤. ឧ.ស. សុខ សារឿន ឧ.សិ.ទូច ម៉ុម និងបុត្រ ..
១០៥. ឧ.សិ. ទូច លីមអាំង និងឧ.សិ.ទូច សុផានី .....
១០៦. ឧ.សិ. គង់ ម៉ៃ ច្បារអំពៅ ..... ភ.ព.
១០៧. ឧ.ស. កែវ ឆាត ឧ.សិ.កាន គីរីសុខា + កូនចៅ ..
១០៨. លោកយាយ ពិន សាត ..... ស.វ.អ.
១០៩. លោក ចាន់ ម៉ល់ និងអ្នកស្រី ជា សុផា ..... ស.វ.អ.
១១០. ភិក្ខុ ឈម បូ (វិជ្ជាសម្បទា)..... ស.វ.អ.

១១១. ឧ.ស.ឈឹម ហុកអាន ..... បារាំង
១១២. ឧ.សិ.មុំ ទូច និងកូនឧ.សិ.សាមុល គឹមធន់ ..... ភ.ព.
១១៣. លោក ងួន បាន និងអ្នកស្រី លិន ដាណារី ..... ស.វ.អ.
១១៤. ឧ.សិ.រស់ សេរី និងឧ.សិ.សៀ ចន្ទា
១១៥. ឧ.សិ.លី ស៊ីវជ្ជ ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
១១៦. ឧ.សិ. ឈ គឹមស៊ីន និង ក្រុមគ្រួសារ ..... អូស្ត្រាលី
១១៧. លោក ជា ស៊ីវត្តានា និង អ្នកស្រី យុន សួនីម៉ា .. ស.វ.អ.
១១៨. ឧ.សិ.លីប្លូលីនស៊ីមប៊ូ ព្រមទាំងបុត្រធីតា ..... ស.វ.អ.
១១៩. ឧ.ស.ហាក់ ច័ន្ទសុផល ឧ.សិ.រ៉ាំង ស៊ីណា+បុត្រ ស.វ.អ.
១២០. ឧ.សិ.ស្រង់ អែ ..... ស.វ.អ.
១២១. ឧ.ស.ស៊ុន ដារិន និង ឧ.សិ.ទូច ចន្ទី ..... ស.វ.អ.
១២២. ឧ.សិ.រស់ សុផល និងកូន ស៊ុន ..... ស.វ.អ.
១២៣. ឧ.សិ.ង៉ៅ ស៊ីអេង ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ ..... ស.វ.អ.
១២៤. ឧ.សិ.ស្រី រ័ត្ន ..... ស.វ.អ.
១២៥. ឧ.សិ.សក់ សាន់នី និង ឧ.សិ.សក់ សាលី ..... ស.វ.អ.
១២៦. លោក សម ហ៊ិន និង អ្នកស្រី ខាំ យ៉ាន ..... ស.វ.អ.
១២៧. ឧ.សិ.ថេង ម៉េងជ្ជ ព្រមទាំងបុត្រធីតា ..... ស.វ.អ.
១២៨. ឧ.សិ.សុផាណី ..... ស.វ.អ.
១២៩. ឧ.សិ.សៀង ភាច ..... ស.វ.អ.

- ១៣០. ឧ.សិ.ស៊ុន យួង + លោក គយ សេង និងគ្រួសារ .....
- ១៣១. អ្នកស្រី គយ ហ្លួច .....
- ១៣២. អ្នកស្រី ផាន់ ណាលី និងក្រុមគ្រួសារ .....
- ១៣៣. ឧ.សិ.ផុច ហួល ព្រមទាំងកូនចៅ .....
- ១៣៤. ឧ.សិ.ម៉ម នាង .....
- ១៣៥. ឧ.ស.គឹម ចាន់ជា .....
- ១៣៦. ពុទ្ធបរិស័ទ វត្តសុរិយរង្សី ..... ស.វ.អ.
- ១៣៧. ឧ.សិ.ស៊ុយ ជារលី ព្រមទាំងកូនចៅ ..... កាណាដា
- ១៣៨. ឧ.ស.ឡាវ លាងថេង និង ឧ.សិ.ពីង ឈីវឆាន.កាណាដា
- ១៣៩. ឧ.សិ.គឹម មុយ ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ ..... បារាំង
- ១៤០. ឧ.សិ.ទាវ គឹមហ៊ុន ព្រមទាំងកូនចៅ ..... បារាំង
- ១៤១. ឧ.សិ.ជៀប រុន ព្រមទាំងបុត្រធីតា ..... បារាំង
- ១៤២. ឧ.សិ.ឡោត កិណរី ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ ..... បារាំង
- ១៤៣. ឧ.សិ.តា យូអេង ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ ..... ក.ព.
- ១៤៤. លោក ម៉េង ហិ អ្នកស្រី ម៉ាន ស៊ីសុថា និងបុត្រ ..ក.ព.
- ១៤៥. ឧ.ស.ចៅ ហ្វា ឧ.សិ.ឡា គឹមសាន និងបុត្រ ... ក.ព.
- ១៤៦. ឧ.ស.ជិន ដេត និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ ..... ក.ព.
- ១៤៧. ឧ.សិ.រៀន គង់+ស្វាមី និង ឧ.សិ.អ៊ុច សានី+ស្វាមី ក.ព.
- ១៤៨. ក្រុមឧ.ស.អ៊ុច សុខុន វេនប្រចាំខែវត្តសុវណ្ណបទុម. ក.ព.

១៤៩. ក្រុមឧ.ស. ម្លង យេន វត្តសំពៅមាស ..... ភ.ព.
១៥០. ក្រុមឧ.ស. ផាន់ សារី វត្តទួលទំពូង ..... ភ.ព.
១៥១. ក្រុមវេនចង្កាន់ ១កើតសំពៅមាស ៦កើតចំបក់មានជ័យ
 ១១កើតសុវណ្ណបទុម ១រោចផុតង្គ ៦រោចនិគ្រោធវ័ន
 ១០រោចវេឡូវ័ន ..... ភ.ព.
១៥២. មណ្ឌលសិក្សាព្រះពុទ្ធសាសនាមណីវត្ត ខេត្តពោធិ៍សាត់ ..
១៥៣. ក្រុមពុទ្ធបរិស័ទនៅទីក្រុងស៊ីតនី ប្រទេសអូស្ត្រាលី .....
១៥៤. ក្រុមពុទ្ធបរិស័ទស្រុកមង្គលបូរី+សិរីសោភ័ណ ... ប.ម.ជ.
១៥៥. ក្រុមពុទ្ធបរិស័ទចិត្តបុណ្យក្នុងសហគមន៍ធម្មទាន

~~~~~

នាមពុទ្ធបរិស័ទដែលមានសន្ទ
បរិច្ចាគប្រាក់បោះពុម្ពសៀវភៅនេះ

+ ០០០០០០០០០ +

១- ប្រាក់បូជាព្រះធម៌នៅវត្តអែវ៉ាប់ បុណ្យឧបាសក អ៊ុន ឆែត្រី....	៥២៥ \$
២- បេង ស៊ីវ៉ា+ភិរិយា PENG SIV CAHEANG PANG CHORN..	៥០០ \$
៣- ឧ.សិ.សុផានី	៥០០ \$
៤- ប្រាក់បូជាព្រះធម៌នៅវត្តអែវ៉ាប់ បុណ្យឧបាសិកា សុំ	៥០០ \$
៥- ឧ.សិ.ឡៅ ប៊ូតា	៥០០ \$
៦- ឧ.ស.ឡាយ សុខុម និង ឧ.សិ.សួនចន្ទា ព្រមទាំងបុត្រ .	៣២០ \$

៧-	សាមណេរ សោម ហួន	៣០០ \$
៨-	ឧ.សិ.លីប៊ូលីនស៊ីប៊ូ និងក្មួយប្រុស សេងលីប៊ូនណាត+ក្មួយ+ចៅ	៣០០ \$
៩-	ឧ.សិ.ទុំ ផៃ ព្រមទាំងកូនចៅ	៣០០ \$
១០-	ឧ.សិ.លី ភិនហែម និង ឧ.សិ.ថេង ឡាំគី	៣០០ \$
១១-	ឧ.សិ.ស្នំ ស្រីន ព្រមទាំងបុត្រ	៣០០ \$
១២-	ក្រុមអ្នកទិញកាសែត នៅម៉ែលប៊ិន ប្រទេសអូស្ត្រាលី	២៦០ \$
១៣-	ផេង ហៀក+ផេង នាង+រ៉ុន ចរណ៍+ចាន់ សុខកាន់+វេស្មី+...	២៥០ \$
១៤-	លោកយាយ ឧត្តម ពេជ្រអូន	២០០ \$
១៥-	ឧ.សិ.ផាវ សារឿប	២០០ \$
១៦-	ឧ.សិ.ភន សៀងហៃ ព្រមទាំងបុត្រ	២០០ \$
១៧-	ឧ.សិ.ជៀវ អេងលី ហៅនាង	២០០ \$
១៨-	ពុទ្ធបរិស័ទ ម៉ាលីនដា អ៊ុង និង គ្រួសារ	២០០ \$
១៩-	ឧ.សិ.មុនីវត្ត ព្រមទាំងកូនស្រី	២០០ \$
២០-	ឧ.ស.ពៅ រ៉ែន និង ឧ.សិ.ឡាច យៀម	២០០ \$
២១-	លោក ហេង ផៃទិត និង លោកស្រី រស់ ម៉ារី ព្រមទាំងបុត្រ ...	២០០ \$
២២-	ឧ.សិ. ស៊ុយ ជាវលី	២០០ \$
២៣-	លោកអាចារ្យ មាស សារ៉េត	១៨០ \$
២៤-	ឧ.ស.សោម រតនៈ និង ឧ.សិ.ស៊ុប វណ្ណា ព្រមទាំងបុត្រ	១៧០ \$
២៥-	ឧ.ស.ម៉ាក់ អ៊ុយ ឧ.សិ.យឹម ហ៊ុន+បុត្រ និងលោក មិន អាន ..	១៦០ \$
២៦-	លោកតា កុងឡោង្គុយឡៃ ឧ.សិ.សិន ឡេង ព្រមទាំងបុត្រ	១៥០ \$
២៧-	ឧ.ស.ប៊ូ ហោនាង ឧ.សិ.អ៊ុង វិទ្យាវី និងកូនឧ.សិ.អ៊ុង មារីនណា	១៥០ \$
២៨-	លោក ឡេវី ផាង និងអ្នកស្រី លឹម ឡេង ព្រមទាំងបុត្រ	១៥០ \$

២៩-	ឧ.ស.ប៉ុង អាង និង ឧ.សិ.អៀង លាងជុន	១៥០ \$
៣០-	ឧ.សិ.ឡេង អម	១៥០ \$
៣១-	ឧ.ស.ផាត សារ៉ុយ ឧ.សិ.វ៉ាត អម+បុត្រ+ ឧ.ស.មិន អាន	១៣០ \$
៣២-	ឧ.សិ.អ៊ឹម តិប និងឧ.សិ.ពេជ្រ បុទុម ព្រមទាំងបុត្រធីតា	១២០ \$
៣៣-	ឯកឧត្តម អ៊ុត ប្រាំង លោកជំទាវ ព្រៃម សេដ្ឋា ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ \$
៣៤-	ពុទ្ធបរិស័ទ ជូ គឹមស្រាយ	១០០ \$
៣៥-	លោកគ្រូ អៀ សៅ និងអ្នកម្តាយ នូ ប៉ុក	១០០ \$
៣៦-	ឧ.ស.អៀង វ៉ាន ឧ.សិ.សុខ សោរិន+បុត្រ និង លោក មិន អាន	១០០ \$
៣៧-	ឧ.សិ.ធីក ស្រីន និងកូន អ៊ុង វិទ្ធី+ភរិយា អ៊ុង វិទ្ធីថាវី+ស្វាមី	១០០ \$
៣៨-	ឧ.សិ.ទិន ឈីវ និងកូនស្រីឧ.សិ.ទូច ផាន់នី +គ្រួសារ និងបុត្រ	១០០ \$
៣៩-	ឧ.ស.ជឹម អេងស្រីន និងឧ.សិ.វ៉ា សុខគីន ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ \$
៤០-	ឧ.សិ.ព្រះ ឈៀង ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ \$
៤១-	ឧ.សិ.លី គឹមស្បៀ	១០០ \$
៤២-	ឧ.ស.អ៊ុង ម៉េង និង ឧ.សិ.ស៊ីវ៉ា ហ៊ាង	១០០ \$
៤៣-	ឧ.ស.វីរ៉ាត David Viradet Krend	១០០ \$
៤៤-	ឧ.សិ.ហៀក ព្រមទាំងកូនចៅ	១០០ \$
៤៥-	ឧ.សិ.ណែស្រីម ធីក ហៅ នួន ផន ព្រមទាំងបុត្រធីតា	១០០ \$
៤៦-	ឧ.ស.ម៉ក់ គឹមឡុង និងឧ.សិ.សេក សារឿន ព្រមទាំងបុត្រ ..	១០០ \$
៤៧-	ឧ.ស.ឈាង អេង និងឧ.សិ.ង៉ាន ម៉ុម ព្រមទាំងបុត្រធីតា	១០០ \$
៤៨-	ឧ.សិ.លីម ហ៊ួចឆាយ	១០០ \$
៤៩-	អ្នកស្រី ទូច ង៉ា	១០០ \$
៥០-	ឧ.សិ.ចៅ សារួន	១០០ \$

៥១-	ឧ.សិ.ទី សារីន -ហិរិម៉ា	១០០ \$
៥២-	ឧ.សិ.អ៊ុន សារឿន	១០០ \$
៥៣-	ឧ.ស.ឡុង សុវត្ថិ	១០០ \$
៥៤-	ឧ.ស.ពុធ ប៉ោលាង និងឧ.សិ.ហ៊ុន ស៊ីវអៀង ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ \$
៥៥-	M. CHHEM SOKRETH et Mme PUTH KUNTHEA	១០០ \$
៥៦-	M.SU SOKUNORA MmeINN VISAL÷NARITA et RAKSA .	១០០ \$
៥៧-	ឧ.សិ.ច័ន្ទ បុណ្ណា ព្រមទាំងបុត្រីតា	១០០ \$
៥៨-	ឧ.សិ.ភូ ហ្លួចឡាន	១០០ \$
៥៩-	ឧបាសិកា THARY UNG	១០០ \$
៦០-	ឧ.ស.ទិត ស្និនី និង ភរិយា មាយ សារ៉ាន់ ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ \$
៦១-	ឧ.សិ. សក់ សាន់លី និង ឧ.សិ.សក់ សាលី	១០០ \$
៦២-	.CHEA NEANG	១០០ \$
៦៣-	ឧ.សិ.អ៊ា នៅ	១០០ \$
៦៤-	ឧ.ស.ឡាវ លាងថេង និង ឧ.សិ.ពឹង ឈីវអ៊ាន	១០០ \$
៦៥-	ឧ.សិ.ម៉ី សុគន្ធារី	១០០ \$
៦៦-	ឧ.សិ.ឡាច រ៉ុ	១០០ \$
៦៧-	ឧ.សិ.ស្រង់ អែ	១០០ \$
៦៨-	ឧ.ស.ឡាង រតនៈមុនី និង ឧ.សិ.ចន្ទ លីដា ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ \$
៦៩-	ឧ.ស.រស់ ប៊ុនឈឿន និង ភរិយា បញ្ចេ	១០០ \$
៧០-	ឧ.សិ.ចាន់សុកាន់*ចាន់ស៊ីហាយ*ចាន់ហេង*ចាន់តាក់*ចាន់តេង	១០០ \$
៧១-	ឧ.សិ.យ៉ោក សំ	១០០ \$
៧២-	លោក ហ៊ឹម ណាំង និងលោកស្រី ស៊ីណា ណាំង	១០០ \$

៧៣-	ឧ.សិ.លីម ស៊ីវឆែង	១០០ \$
៧៤-	ឧ.សិ ភោគ ស្បៀន	១០០ \$
៧៥-	ឧ.សិ.តាំង ប៉ោណៃ ព្រមទាំងបុត្រ និង ចៅ	១០០ \$
៧៦-	ដូនជី នាង ទួច	៤០.០០០ រៀ + ១០០ \$
៧៧-	ឧ.ស.លីម ហួយ និង ឧ.សិ.ចេក ឡាំង ព្រមទាំងបុត្រធីតា	១០០ \$
៧៨-	ឯកឧត្តម គឹម សាន្ត និងលោកជំទាវ សារ៉ាវ៉ាត់ គឹមសាន្ត .	១០០ \$
៧៩-	ឧ.ស.ឈីវ ឃួយ និង ឧ.សិ.ស៊ីវ លាង	១០០ \$
៨០-	ឧ.ស.ហុក ណារី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រធីតា	១០០ \$
៨១-	លោក លី សុងស្រែង	១០០ \$
៨២-	ពុទ្ធបរិស័ទ លីម ស្បៀកអាន	១០០ \$
៨៣-	ឧ.សិ.តាំង គឹមលាង	៨០ \$
៨៤-	ឧ.ស.អឹម ព្យាណ និង ឧ.សិ.កាំង ប៊ូលីន ព្រមទាំងបុត្រ	៨០ \$
៨៥-	លោកអាចារ្យ ម៉ែន វិត និងឧ.សិ.ស្មាន់ ឈឿន ព្រមទាំងបុត្រ	៧០ \$
៨៦-	ឧ.សិ. សារ៉ាត យឹម ព្រមទាំងបុត្រ	៧០ \$
៨៧-	ឧ.សិ.បែន សារីយ និង ឧ.សិ.ថាប់ ជុំផន ហៅយីង	៧០ \$
៨៨-	ឧ.សិ.គិន ស្រីន + សុភាត់ ហង់ + គ្រួសារ+នាងសុចិត្រា+គ្រួសារ	៦០ \$
៨៩-	វេជ្ជបណ្ឌិត លន់ គឹមវុធ និង ចាន់ ថន	៦០ \$
៩០-	ឧ.សិ.ជឹង គឹមស៊ាង ព្រមទាំងកូនចៅ	៦០ \$
៩១-	ឧ.ស.អ៊ុច ហាន និង គ្រួសារ	៦០ \$
៩២-	ឧ.ស.ឡោ សេងជ្រុន និងឧ.សិ.ផាំង លី ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ \$
៩៣-	ឧ.ស.ខឹប ឡាយហៀង និងឧ.សិ.ខៀវ ស៊ីន្ទន	៥០ \$
៩៤-	ឧ.ស.យិន យ៉ាន់ និង ឧ.សិ.គង់ យ៉ែន	៥០ \$

៩៥-	ឧ.សិ.អេង សុខយ៉ាង	៥០ \$
៩៦-	ឧ.សិ.ឆង អឹម ហៅ ណាច្ចតី	៥០ \$
៩៧-	លោកយាយ ខៀវ មឿន	៥០ \$
៩៨-	លៀវ គឹមរួច ព្រមទាំងកូនចៅ	៥០ \$
៩៩-	ឧ.សិ.សេង ពុធ ព្រមទាំងបុត្រធីតា និងចៅៗ.....	៥០ \$
១០០-	ឧ.ស.ខៀវ ស៊ីណារ៉ុន ឧ.សិ.ស៊ឹម បុត្តា+ឧ.ស.ខៀវ ស៊ីណារ៉ុត	៥០ \$
១០១-	ឧ.សិ.ហេង រី ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ \$
១០២-	ឧ.សិ.ទឹម ហិន ព្រមទាំងកូនចៅ	៥០ \$
១០៣-	ឧ.សិ.លី ណារី	៥០ \$
១០៤-	លោក ដាវីដ ហេង និង អ្នកស្រី ឡា ណារី	៥០ \$
១០៥-	អ្នកស្រី សេង ម៉ាស៊ី ប៉ៃជូ	៥០ \$
១០៦-	ឧ.សិ.កែវ មុំ +គ្រួសារ និង ឧ.សិ. កែវ ប៊ុនរ័ត្ន +គ្រួសារ	៥០ \$
១០៧-	ពុទ្ធបរិស័ទ សឹម លៀងហួត ហាក់ជន	៥០ \$
១០៨-	ឧ.សិ.ណែ ស៊ីណា	៥០ \$
១០៩-	ឧ.សិ.ខាំមី កែវហ៊ុនតា	៥០ \$
១១០-	ឧ.សិ.គឹម លាង	៥០ \$
១១១-	ពុទ្ធបរិស័ទ ឃូ ប៊ួយហេង	៥០ \$
១១២-	ឧ.សិ.ចាន់ សុខុម ព្រមទាំងកូនចៅ	៥០ \$
១១៣-	លោក យឹម បុណ្ណា អ្នកស្រី ទុន សុគន្ធ ព្រមទាំងបុត្រធីតា ..	៥០ \$
១១៤-	លោក ស្រី ត្រិន និងអ្នកស្រី ម៉ៅ ស្មើន	៥០ \$
១១៥-	ឧ.សិ.អ៊ុន លន	៥០ \$
១១៦-	អ្នកស្រី ពេជ្រ មុនីចាន់ និងគ្រួសារ	៥០ \$

១១៧-	Mrs.Leaphy-sak	៥០ \$
១១៨-	លោក គង់ ភឿន គង់លី ទឹម សីហា	៥០ \$
១១៩-	ឧ.ស.អៀង សាក់កុស៊ិន និង ឧ.សិ.គង់សៅវរ័ត	៥០ \$
១២០-	អ្នកស្រី អោក ផាន	៥០ \$
១២១-	លោក ពេជ្រ សារ៉ែន និងអ្នកស្រី ជា សុខបាន	៥០ \$
១២២-	លោក ទេព សំអាត ហៅ យួម និងភរិយា ឌី និងកូនចៅ	៥០ \$
១២៣-	ឧ.ស.ពៅ សូនិត និងឧ.សិ.អេង លី ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ \$
១២៤-	ឧ.ស.ស៊ុន ស៊ឹម និងឧ.សិ.សូ ស៊ុន ហៅ ម៉ុំ	៥០ \$
១២៥-	ឧ.ស.វិរៈ និង ឧ.សិ.សារិន សូ	៥០ \$
១២៦-	ឧ.ស.សម ហ៊ិន និងអ្នកស្រី ខាំ យ៉ាន	៥០ \$
១២៧-	ឧ.ស.ស៊ុយ សុវណ្ណ	៥០ \$
១២៨-	ឧ.សិ.អាន់ ទួច	៥០ \$
១២៩-	ឧ.ស.ទុំ តេង និង ឧ.សិ.សុវណ្ណារី	៥០ \$
១៣០-	ឧ.សិ.ទេង គុណារី	៥០ \$
១៣១-	ឧ.សិ.ឆាយ សិន ព្រមទាំងកូនចៅ	៥០ \$
១៣២-	ឧ.សិ.ស យុត ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ \$
១៣៣-	ឧ.សិ.ឡុង ស៊ឹម	៥០ \$
១៣៤-	អ្នកស្រី ប៊ុន គឹមលី	៥០ \$
១៣៥-	ឧ.សិ.គួយ សី	៥០ \$
១៣៦-	ឧ.សិ.ណាន ម៉ិច ព្រមទាំងកូនចៅ	៥០ \$
១៣៧-	ឧ.សិ.យង់ ប៊ូរី	៥០ \$
១៣៨-	ឧ.សិ.ថ្លាង ធុច	៥០ \$

១៣៩-	លោក អ៊ឹង ជុង	៥០ \$
១៤០-	ឧ.សិ.អ៊ុំ មួយឡាយ ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ \$
១៤១-	ឧ.សិ.អែម មៀច ហៅ ជុន ព្រមទាំងកូនចៅ	៥០ \$
១៤២-	ឧ.ស.ស៊ុន ដាវិន និង ឧ.សិ.ទូច ចន្ទី	៥០ \$
១៤៣-	ឧ.សិ.នៅ សោភ័ណ	៥០ \$
១៤៤-	ឧ.សិ.ម៉ិល យ៉ែម	៥០ \$
១៤៥-	ឧ.សិ.តុច ហួល ព្រមទាំងកូនចៅ	៥០ \$
១៤៦-	ឧ.សិ.រដ្ឋ យុន	៥០ \$
១៤៧-	ឧ.សិ.នួន ប៊ុច ព្រមទាំងកូនចៅ	៥០ \$
១៤៨-	ឧ.សិ.រស់ សុផល	៥០ \$
១៤៩-	ឧ.សិ.ចោម សាវិន ព្រមទាំងបុត្រធីតា	៥០ \$
១៥០-	ឧ.សិ.លាស់ ស៊ឹម	៥០ \$
១៥១-	ឧ.សិ.ទី គឹមជឹង ព្រមទាំងកូនចៅ	៥០ \$
១៥២-	ឧ.សិ.អៀង គឹមហួយ	៥០ \$
១៥៣-	ឧ.សិ.សយ ម៉ែងស៊ីវ ព្រមទាំងបុត្រធីតា	៥០ \$
១៥៤-	ឧ.សិ.បេស្កាលីន	៥០ \$
១៥៥-	ឧ.សិ.កែ មីមី	៥០ \$
១៥៦-	ឧ.សិ.កោ ទាង	៥០ \$
១៥៧-	ឧ.ស.លន់ គឹមស៊ុយ និង ឧ.សិ.លាង មួយហួយ + កូនចៅ	៥០ \$
១៥៨-	ឧ.សិ.ចាន់ សុកាន់	៥០ \$
១៥៩-	ឧ.សិ.ជា ជឹម ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារកូនចៅ	៥០ \$
១៦០-	ឯកឧត្តម ថែម វីឡា លោកជំទាវ សុខា ស៊ូលីវណ្ណ + បុត្រ	៥០ \$

១៦១-	ឧ.ស.ស៊ុន សុខា និងឧ.ស.សុខា ផល្លី ព្រមទាំងបុត្រធីតា ...	៥០ \$
១៦២-	ឧ.ស.តាន់ កូឡា	៥០ \$
១៦៣-	ឧ.ស.មួយ ចេង ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ \$
១៦៤-	ឧ.ស.ផាំង ស្រួយ ព្រមទាំងបុត្រធីតា និងចៅ	៥០ \$
១៦៥-	ឧ.ស.ប៉ាន់ ហូ និង ឧ.ស.សាំង ឡេង ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ \$
១៦៦-	ឧ.ស.សែម នួន និង ស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ	៥០ \$
១៦៧-	ឧ.ស.ចាន់ នី និង សំអាតងួន ព្រមទាំងបុត្រ	៤៩ \$
១៦៨-	ឧ.ស. ហៅ យូអ៊ុន	៤១ \$
១៦៩-	អ្នកស្រី ផាត់ ម៉ុ	៤០ \$
១៧០-	លោកយាយ មិជ ទួន	៤០ \$
១៧១-	ឧ.ស.ឈ គឹមហោ	៤០ \$
១៧២-	ឧ.ស.ឃួយ គី ព្រមទាំងកូនចៅ៥ កាណាដា+	៤០ \$
១៧៣-	ឧ.ស.គន រូចឡេង ព្រមទាំងបុត្រធីតា	៤០ \$
១៧៤-	ឧ.ស.ឡេង ប៉ែត	៤០ \$
១៧៥-	ឧ.ស.តាំង ប៉ៃជីង ហៅថែទន់ ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារកូនចៅ	៤០ \$
១៧៦-	ឧ.ស.ពូ ហាំង	៤០ \$
១៧៧-	ឧ.ស.ឡុង អ៊ុយ	៣៩ \$
១៧៨-	ឧ.ស.សំ យិន	៣០ \$
១៧៩-	លោក ខង គឹមហាន និង អ្នកស្រី ចាន់ សីហា	៣០ \$
១៨០-	លោក ថា ភី និង អ្នកស្រី លី ភីព្រមទាំងបុត្រ	៣០ \$
១៨១-	ឧ.ស.លុយ ចាន់ថន និងឧ.ស.នីន ហាក់ ព្រមទាំងបុត្រ	៣០ \$
១៨២-	ពុទ្ធបរិស័ទ ខៀវ សាន និងលោកយាយ ខេម៉ា	៣០ \$

១៨៣-	Mrs.Borin-sak	៣០ \$
១៨៤-	អ្នកស្រី គឹម ហាក់តិក	៣០ \$
១៨៥-	ឧ.សិ.លីម រ៉ូចហ៊ាង ព្រមទាំងកូនចៅ	៣០ \$
១៨៦-	លោក អាន រ៉ាមី និងលោកស្រី សេក សេរីរដ្ឋ ព្រមទាំងបុត្រ	៣០ \$
១៨៧-	ឧ.ស.សុផា និង ឧ.សិ.ធីតាដុស+កូនស្រី កល្យាណ+កូន វិសិដ្ឋ	៣០ \$
១៨៨-	ឧ.ស.នឹង ម៉ាន និង ឧ.សិ.យ៉ែម រើន	៣០ \$
១៨៩-	.LOR PEK HOUY	៣០ \$
១៩០-	លោក ពេជ្រ សីហា និង អ្នកស្រី ចាប់ សុវត្ថ	៣០ \$
១៩១-	ឧ.សិ.ឱប រះ	៣០ \$
១៩២-	ឧ.ស.រស ឆន និង ឧ.សិ.អម គឿន	៣០ \$
១៩៣-	ឧ.សិ. ហាន ព្រមទាំងបុត្រ (ព្រៃទទឹង កំពង់ចាម)	៣០ \$
១៩៤-	ពុទ្ធបរិស័ទ សំ ណារី	៣០ \$
១៩៥-	ឧ.សិ.ហេង សំអាត និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៣០ \$
១៩៦-	ឧ.សិ.ជា គឹមហឿន ព្រមទាំងបុត្រធីតា និងចៅ	៣០ \$
១៩៧-	ឧ.សិ.ហ្វូរ អ៊ី	៣០ \$
១៩៨-	ឧ.ស.ឡុង ផេង និង ឧ.សិ.គុយ ឡេងស៊ុយ ព្រមទាំងបុត្រ..	៣០ \$
១៩៩-	ឧ.សិ.ឡេង សុជាតិ	៣០ \$
២០០-	ឧ.ស.ហ៊ុយ កេង និងឧ.សិ.លីម គៀម ព្រមទាំងបុត្រ	២៥ \$
២០១-	ឧ.ស.លីម ប៉េងខេង និងឧ.សិ.ហម ឈុនណាត និងបុត្រ	២៥ \$
២០២-	ឧ.សិ.អ៊ុន អ៊ុម	២៥ \$
២០៣-	ឧ.ស.នូ ឡឿន ឧ.សិ.ហេង លន់	២៥ \$
២០៤-	ពុទ្ធបរិស័ទ សុខ ប៊ុនរេត ព្រមទាំងកូនចៅ	២៥ \$

២០៥-	ឧ.សិ.ជា សុណារី	២៥ \$
២០៦-	កូនចៅលោកតា តុង សំអូន យាយបីគឹមហ៊ាន ..៥៦០០០រ+	២២ \$
២០៧-	ឧ.សិ.អ៊ុន ខាត់ណា និងបុត្រ អ៊ុន សេរី និង អ៊ុន ទួច	២០ \$
២០៨-	ឧ.សិ.ប៉ៅ ឡេង និង ឧ.សិ.ហុង ស៊ូអ៊ាន ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$
២០៩-	ឧ.សិ.សុត្តា	២០ \$
២១០-	ឧ.សិ.ឈឹម ម៉ុស	២០ \$
២១១-	អ្នកស្រី ហួន សាន	២០ \$
២១២-	លោក រស់ មួន និង ភរិយា	២០ \$
២១៣-	នុត សូផាត	២០ \$
២១៤-	ឧ.សិ.វ៉ាន ជុំ ហៅវ៉ាន ចាន់ និងកូនប្រុស វង់ ជុំ និង អាក័ក .	២០ \$
២១៥-	ឧ.ស.ទឹម ឡាច និងឧ.សិ.ចាន់ ណេត	២០ \$
២១៦-	លោក អួន ហួន និង អ្នកស្រី ចាន់ ស៊ីវ៉ាត	២០ \$
២១៧-	ឧ.សិ.តូច ផល្លា និង កុមារ ខេវិន ឈឹម	២០ \$
២១៨-	ពុទ្ធបរិស័ទ ម៉ូ លីវត្ថ	២០ \$
២១៩-	អ្នកស្រី ពៅ និង ម៉ុ ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$
២២០-	ពុទ្ធបរិស័ទ ឆេ គឹមឆាយ ម៉ាឡៃ	២០ \$
២២១-	ឧ.សិ.ហ៊ូ ប៉ុនណា ព្រមទាំងបុត្រធីតា	២០ \$
២២២-	ឧ.សិ.អារ ប៊ួយ ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
២២៣-	លោក សរិត សុណាង អ្នកស្រី ឈុន អ៊ាង ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$
២២៤-	ឧ.សិ.ទេព យ៉ុម	២០ \$
២២៥-	ឧ.សិ. អាន និង លោកតា ស៊ុក	២០ \$
២២៦-	ឧ.សិ.ហាំង ឡាញ់	២០ \$

២២៧-	ឧ.ស.កាន់ រ៉ាត់ និង ឧ.សិ.កែវ កល្យាណ	២០ \$
២២៨-	កញ្ចក់ កាន់ សុថវ័ត្ត	២០ \$
២២៩-	ឧ.ស.ជ័យ សាវ័ង្ស និង ឧ.សិ. នង រើ ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$
២៣០-	ឧ.ស.យន្ត សួន និង ឧ.សិ.តាំង ឈុងប៊ុយ	២០ \$
២៣១-	ឧ.ស.ធូរ ម៉ៅ	២០ \$
២៣២-	ឧ.សិ.សុខា នីសាំង	២០ \$
២៣៣-	ឧ.សិ.យឹម លីឡា	២០ \$
២៣៤-	ឧ.សិ.ចាង ឡាងអេង	២០ \$
២៣៥-	អ្នកស្រី គឹម លី	២០ \$
២៣៦-	ផ្លូវ ភីរីក	២០ \$
២៣៧-	ឧ.សិ.នាង ពៅ	២០ \$
២៣៨-	ឧ.សិ.ជាម ថុន ហៅ អង្គម្ចាស់តូ ញឹម លោកយាយ លី ស៊ឹម	២០ \$
២៣៩-	ឧ.សិ.ហួន ជាត និង ក្រុមគ្រួសារ	២០ \$
២៤០-	ឧ.សិ.ហៀក ទួន	២០ \$
២៤១-	លោក ប៊ុត ប៊ុនហាន និង ភរិយា នួន ផល	២០ \$
២៤២-	ឧ.សិ.លឹម គៀន និង គ្រួសារ ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$
២៤៣-	ឧ.ស.អ៊ឹង គឹមណែ និង ឧ.សិ.សុផាណា	២០ \$
២៤៤-	ឧ.ស.ប៊ុត ផល និង ឧ.សិ.អាំង លំអង	២០ \$
២៤៥-	លោកយាយ អ៊ុច ពេច	២០ \$
២៤៦-	លោកយាយ កុល ស៊ឹម	២០ \$
២៤៧-	ឧ.ស.គុយ សុផន និង ឧ.សិ.ខាន់ កាន ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
២៤៨-	លោកយាយ តាន់ ស៊ីវឡេង និងយាយៗនៅកាណាដា..	២០ \$

២៤៩-	លោកយាយ អ៊ុក ឃើម និង ឧ.សិ.គង់ សម្បត្តិ	២០ \$
២៥០-	ឧ.សិ. គង់ សារិន	២០ \$
២៥១-	ឧ.សិ.ប៊ែន ថន +ឧ.សិ.ពៅ សារ៉ាន +ឧ.សិ.សុង ស៊ីថាវីត្ត	២០ \$
២៥២-	លោក លឹម ស៊ឹមហុក និងអ្នកស្រី លី ស៊ានថូ ព្រមទាំងបុត្រ .	២០ \$
២៥៣-	លោកយាយ សូវ លន់អេង ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$
២៥៤-	ឧ.សិ.បិ	២០ \$
២៥៥-	ឧ.សិ.ជីវ រ៉ូចម៉េង	២០ \$
២៥៦-	លោក នូ ឆរីវណ្ណ និង អ្នកស្រី ម៉ក់ យ៉ាត	២០ \$
២៥៧-	ឧ.សិ.ហូ វ៉ាន់ ណែ	២០ \$
២៥៨-	ឧ.សិ.តាំង ប៉ៅណែ ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារកូនចៅ	២០ \$
២៥៩-	ឧ.ស.យ៉ាន់ សារឿន និង ឧ.សិ.តាន់ សម្រេច	២០ \$
២៦០-	ឧ.ស.អ៊ូវ គា និង ឧ.សិ.ឈុន គឹមអេង ព្រមទាំងបុត្រធីតា ...	២០ \$
២៦១-	ឧ.ស.គួង លាងផេង និង ឧ.សិ.ជូ ស៊ូហៀង ព្រមទាំងបុត្រ ..	២០ \$
២៦២-	ឧ.សិ.គង់ ដាវ៉ាត និង លោក សេង ធីម ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$
២៦៣-	ឧ.ស.ជាន យ៉ែត និង ឧ.សិ.សុក ចេង ព្រមទាំងបុត្រធីតា	២០ \$
២៦៤-	ឧ.ស.ព្រំ សុន និង ឧ.សិ.ស៊ុន យុត ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ	២០ \$
២៦៥-	លោក ម៉ែន សេស លោកស្រីវេជ្ជ.ដូង សុភី ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$
២៦៦-	ឧ.សិ.ម៉ូ លីកាលី ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$
២៦៧-	ឧ.សិ.វណ្ណ មុនី ព្រមទាំងកូនចៅ	២០ \$
២៦៨-	ព្យោមប្រុស និងព្យោមស្រីរបស់សាមណេរ ជា សុភក្ត្រ	២០ \$
២៦៩-	ឧ.សិ.ថាន់ សុខរី ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$
២៧០-	ឧ.ស.រស់ ពេជ្រ និង ឧ.សិ.តូច គឹមហឿន ព្រមទាំងបុត្រ ...	២០ \$

២៧១-	ឧ.សិ.៣ សៀមម៉ែង	២០ \$
២៧២-	ឧ.សិ.គុយ ឡេងស៊ីង ព្រមទាំងបុត្រ	២០ \$
២៧៣-	ឧ.សិ.វង់ យុតខាន់	២០ \$
២៧៤-	លោក ជា ស៊ីវត្ថានា និង អ្នកស្រី យុន សូនីម៉ា	២០ \$
២៧៥-	ឧ.ស.សុខ ហេង និង ឧ.សិ.ហង់ សាណាបេកា និងកូនចៅ	២០ \$
២៧៦-	ឧ.ស.សាយ សូលី ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារកូនចៅ	២០ \$
២៧៧-	ឧ.ស.ជុំ លាង និង ឧ.សិ.ជៀម អ៊ិន	១៧ \$
២៧៨-	ឧ.ស.វន និង លោកម៉ារឌី ជាកូន + គ្រួសារកូនចៅ	១៦ \$
២៧៩-	ឧ.សិ.ខ្លឹង ណាត ព្រមទាំងបុត្រ	១៥ \$
២៨០-	ឧ.ស.យន្ត សីលា	១៥ \$
២៨១-	អ្នកស្រី សិរី សំណាង	១៣ \$
២៨២-	ឧ.ស.ម៉ឺន នក	១០ \$
២៨៣-	ឧ.ស.កឹម វិត្តារា និងឧ.សិ.ត្រួច សុភា ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
២៨៤-	លោកអាចារ្យ ឱ ហេង និង ភរិយា វត្តស្វាយដូនកែវ	១០ \$
២៨៥-	ឧ.ស.វ៉ាន់ ខុនណា និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
២៨៦-	លោក ឡុង សំអាត និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
២៨៧-	ឧ.ស.សៀង ទ្រី និង ឧ.សិ.ហ៊ុយ លានអ៊ឹង	១០ \$
២៨៨-	ឧ.ស.សូ យិន និង ឧ.សិ.ហ៊ុយ យេង ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
២៨៩-	ឧ.សិ.តាន់ គឹមឆើង ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
២៩០-	ឧ.សិ.អ៊ុន ផល្លា ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
២៩១-	ឧ.សិ.នាង ហួន ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
២៩២	ឧ.សិ.ខៀវ បុប្ផា	១០ \$

២៩៣-	ឧ.សិ.ឯក បរិន និងបុត្រី ប៊ុន សិតា ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
២៩៤-	លោក តាន់ ឈុន និង តាន់ យក់នី ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
២៩៥-	លោក យ៉ាន់ យឿត និងអ្នកស្រី មែន សារ៉ង់ ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
២៩៦-	លោក តាន់ ប៊ុនាន និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
២៩៧-	ឧ.ស.ញ៉ុប ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
២៩៨-	ឧ.ស. ឡាច ផូ និង ឧ.សិ.ឱក យ៉ន ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
២៩៩-	លោក កាយគន្ធរជីវ និងឧ.សិ.ជា នាង	១០ \$
៣០០-	ឧ.សិ.សៀវ វ៉ាន់ និង ឧ.សិ.ឆាយ សែង	១០ \$
៣០១-	ឧ.ស.កាន់ គង់ និង ឧ.សិ.ជីវ យូម	១០ \$
៣០២-	លោកយាយ ប្រាក់ ផៃ	១០ \$
៣០៣-	ឧ.សិ.ឡាយ ស៊ុន	១០ \$
៣០៤-	ឧ.សិ.ហ៊ុន ឡាយហ៊ាង	១០ \$
៣០៥-	អ្នកស្រី ចាន់ សារីសុំ	១០ \$
៣០៦-	លោកយាយ សរ អេងហ៊ាង	១០ \$
៣០៧-	អ្នកស្រី ឈឹម រ៉ូច	១០ \$
៣០៨-	សុវណ្ណ ស្រីលក្ខ	១០ \$
៣០៩-	ជា នាង និង ស្វាមី	១០ \$
៣១០-	ជា ទូច និង ភរិយា	១០ \$
៣១១-	ជា ខ្លឹង	១០ \$
៣១២-	លោកយាយ អ៊ែន រីចជា	១០ \$
៣១៣-	អៀង និមល	១០ \$
៣១៤-	សារី វ៉ាស៊ុត	១០ \$

៣១៥-	កឹម វីនវ៉ាសៀប	90 \$
៣១៦-	ស៊ូច ញៀន	90 \$
៣១៧-	ឈឿវី ហេង	90 \$
៣១៨-	ចាំង អួន	90 \$
៣១៩-	ឧ.សិ.អែម ថែម	90 \$
៣២០-	ឆេង ឈាន	90 \$
៣២១-	ឆេង ឆៃ	90 \$
៣២២-	លោកយាយ ទិត ឡេន	90 \$
៣២៣-	នាង ភោគ សម្បត្តិ	90 \$
៣២៤-	លោក លឹម សេរី និង អ្នកស្រី អក់ សាវ៉ាត់	90 \$
៣២៥-	ឧ.សិ.គឹម ស៊ី	90 \$
៣២៦-	ឧ.សិ.ប៊ូ សៀង	90 \$
៣២៧-	ឧ.សិ.ឃឹម និង លោកតា មេង ហូ	90 \$
៣២៨-	លោក ដែង ការី និង អ្នកស្រី កែវ ប៊ុនតា	90 \$
៣២៩-	ឧ.សិ.គឹម ទី	២០ កាណដា* 90 \$
៣៣០-	ឧ.សិ.អ៊ុយ អៀងមិញ ព្រមទាំងបុត្រ	90 \$
៣៣១-	ឧ.សិ.ស្នង សុផាត	90 \$
៣៣២-	ហួង	90 \$
៣៣៣-	ឧ.សិ.ឈឿង ប៊ុច ព្រមទាំងបុត្រ	90 \$
៣៣៤-	ឧ.ស.ជុល ហែម	90 \$
៣៣៥-	ឧ.សិ.ប្រាង ចាន់ថា	90 \$
៣៣៦	. DIP ROEUY	90 \$

៣៣៧-	. CHIN SOPHEA	១០ \$
៣៣៨-	. TEA CINA	១០ \$
៣៣៩-	ឧ.សិ.សុខា ខ្នុត ព្រមទាំងបុត្រធីតា	១០ \$
៣៤០-	ពុទ្ធបរិស័ទ យាន ច័ន្ទលី	១០ \$
៣៤១-	លោក ឈាន សុភក្រ្ត និង អ្នកស្រី យាន ថាវី	១០ \$
៣៤២-	អ្នកស្រី តា យូរ៉ុង ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
៣៤៣-	ឧ.សិ.ឈី គង់ ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
៣៤៤-	អ្នកស្រី ពៅ សារឿន ព្រមទាំងកូនចៅ	១០ \$
៣៤៥-	ពុទ្ធបរិស័ទ សំ សាមុន្ត	១០ \$
៣៤៦-	ឧ.ស.សេង ឆៃអ៊ូ និង ឧ.សិ.គុជ ឡាំងអេង	១០ \$
៣៤៧-	ឧ.សិ.ឆាង ធន ព្រមទាំងកូនចៅ	១០ \$
៣៤៨-	ឧ.ស.ឱម ជិនប្បទិ និង ឧ.សិ.វណ្ណ ទីណា និងកូនស្រីឱម ទេវី	១០ \$
៣៤៩-	អ្នកស្រី ចៅ យ៉ាន់	១០ \$
៣៥០-	ឧ.សិ.ប៊ុន សារីន ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
៣៥១-	ឧ.សិ.ឈឹម ប៊ុយកាសីកា និង ឧ.សិ.មួយ យាង	១០ \$
៣៥២-	ឧ.សិ.ជា ថាវ ព្រមទាំងញាតិមិត្ត	១០ \$
៣៥៣-	លោក កឹក សុវណ្ណ និង អ្នកស្រី លី សុខា	១០ \$
៣៥៤-	ឧ.សិ.ឈឹម ផលវិទ្យា និងមាតាបិតា + បងប្អូនប្រុសស្រី	១០ \$
៣៥៥-	ឧ.សិ.សេង ស៊ាងអូយ និង ឧ.សិ.សេង ស៊ាងអ៊ឹម	១០ \$
៣៥៦-	ដូនជី ទួត អាត ព្រមទាំងកូនចៅ	១០ \$
៣៥៧-	ពុទ្ធបរិស័ទ កុល បូឌី	១០ \$
៣៥៨-	ឧ.សិ.ឆាយ សែង ព្រមទាំងកូនចៅ	១០ \$

៣៥៩-	ឧ.ស.ជឹង រឹងអ៊ាវ និង ឧ.ស.គឹម យឿង ព្រមទាំងបុត្រ ...	១០ \$
៣៦០-	ឧ.ស.បែន ឆរី ព្រមទាំងកូនចៅ	១០ \$
៣៦១-	ឧ.ស.វង្ស ឆាត និង ឧ.ស.ថាប សៅរី ព្រមទាំងបុត្រធីតា ..	១០ \$
៣៦២-	ឧ.ស.ជឹង ហួច និង ឧ.ស.ទីវ ឈឺវហួច	១០ \$
៣៦៣-	ឧ.ស.ស៊ុយ ឆុន ព្រមទាំងកូនចៅ	១០ \$
៣៦៤-	ឧ.ស.ង្គ័រ មុយអ៊ុំ ព្រមទាំងបុត្រធីតា	១០ \$
៣៦៥-	ឧ.ស.ពៅ សុរាង ហោយ៉ាង	១០ \$
៣៦៦-	លោកយាយ យឹម ស៊ុយ ព្រមទាំងកូនចៅ	១០ \$
៣៦៧-	ឧ.ស.ឈុន សិន ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
៣៦៨-	ឧ.ស.ត្រី លាងឈើម	១០ \$
៣៦៩-	ឧ.ស.ត្រី សុត្តា	១០ \$
៣៧០-	ឧ.ស.មុច កុយ និង ឧ.ស.ចេង ជិនថ្ម	១០ \$
៣៧១-	ឧ.ស.អ៊ុំ ណារិន និង ឧ.ស.ជា សាម៉េត	១០ \$
៣៧២-	ឧ.ស.ម៉ី សារ៉ន និង ឧ.ស.ឡាំង គឹមជាង ព្រមទាំងបុត្រ ...	១០ \$
៣៧៣-	ឧ.ស.កុច ហួរ និង ឧ.ស.អ៊ុយ តាំងអ៊ុម ព្រមទាំងបុត្រ ធីតា..	១០ \$
៣៧៤-	លោក ឡុង សុផេង លោកស្រី កុច សុថាន និងមាតាបិតា ..	១០ \$
៣៧៥-	ឧ.ស.ឃ្លួន ឃ្លៀន	១០ \$
៣៧៦-	ឧ.ស.ខាំ អ៊ុក និង ឧ.ស.សាយ សាវ៉េន ព្រមទាំងកូនចៅ ...	១០ \$
៣៧៧-	ឧ.ស.ឆាយ ស្លឹក ព្រមទាំងកូនចៅ	១០ \$
៣៧៨-	ឧ.ស.យឹម ណែបួយ	១០ \$
៣៧៩-	ឧ.ស.ឡាំ ប៉េង និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រធីតា	១០ \$
៣៨០	ឧ.ស.នាង ជុន និង ឧ.ស.ឃ្លួន ចេងយី ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$

៣៨១-	ឧ.សិ.អ៊ុង វ៉ុនខេង ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
៣៨២-	លោក ឃឹម ងួន និង ឧ.សិ.សួន ឆេងណាង	១០ \$
៣៨៣-	ឧ.សិ.លី ស៊ីវង្គ ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
៣៨៤-	ឧ.ស.ឈឹម សាមុត និង ឧ.សិ.ណឹម ច័ន្ទលី ព្រមទាំងបុត្រ ..	១០ \$
៣៨៥-	ឧ.ស.ម៉ៅ ស្រីន និង ឧ.សិ.ទួច ស៊ីនហ៊ាន ព្រមទាំងបុត្រធីតា	១០ \$
៣៨៦-	ឧ.ស.អ៊ុក សាម៉ាណារ៉ា និង ឧ.សិ.ហ៊ាប តេង ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
៣៨៧-	ឧ.ស.ហ៊ុំ អ៊ិនសេង និង ឧ.សិ.ហ៊ុង ស៊ុមណែ ព្រមទាំងកូនចៅ	១០ \$
៣៨៨-	លោក ម៉េង ហិ និង អ្នកស្រី ម៉ារ ស៊ីសុថា ព្រមទាំងបុត្រ ..	១០ \$
៣៨៩-	លោក ណាក តាណារុខ និង អ្នកស្រី ចាន់ នី ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
៣៩០-	កុង ហ៊ុំ និង លោកយាយ ពេញ ព្រមទាំងកូនចៅ	១០ \$
៣៩១-	ឧ.សិ.ហ៊ាង ឡុងលី	១០ \$
៣៩២-	ឧ.ស.ជុក មុល សន្តិភាព ឧ.សិ.ជា កែវមុនី ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
៣៩៣-	ឧ.សិ.ពេជ្រ សុវណ្ណ	១០ \$
៣៩៤-	លោក ហៀង សារ៉ា និង ឧ.សិ.ស្រី ស៊ីវុឌ្ឍថា ព្រមទាំងបុត្រ	១០ \$
៣៩៥-	ឧ.ស.នាក់ ឌីឡែន និង ឧ.សិ.ខៀវបុណ្យថា ព្រមទាំងបុត្រ .	១០ \$
៣៩៦-	ឧ.សិ.អ៊ុក លន់ និងក្រុមវេន ព្រមទាំងបុត្រធីតា	១០ \$
៣៩៧-	ឧ.ស.ទួច សុន្ទរី និង ឧ.សិ.សាង មួយទាង ព្រមទាំងបុត្រ ...	១០ \$
៣៩៨-	កញ្ញា ស៊ុយ ដាណែត	១០ \$
៣៩៩-	ឧ.ស.ម៉ៅ ជុន	១០ \$
៤០០-	ឧ.សិ.ឃុត ម៉ាស័យ និង ឃុត ម្លិះ ព្រមទាំងបុត្រធីតានិងចៅ	១០ \$
៤០១-	កញ្ញា សុខ សាបូរក្ស ហៅស្រីពៅ	១០ \$
៤០២-	ឧ.សិ.ហេង ស៊ីវខេង	១០ \$

៤០៣-	ឧ.ស.តាន់ ម៉េង និងឧ.ស.ម៉េង គឹម ព្រមទាំងបុត្រ	៦ \$
៤០៤-	.Bunnarith Bunnarout Simora Kerry Jhom KolabRoseEmmaly.	៦ \$
៤០៥-	ឧ.សិ.ឈុន ស្រីម៉ៅ	៦ \$
៤០៦-	ឧ.សិ.ដូង ស៊ីនួន ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៤០៧-	ឧ.សិ.ស៊ុំ សុត ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៤០៨-	ឧ.សិ.សោម សុវណ្ណ	៥ \$
៤០៩-	ឧ.សិ.យិន ស៊ីនី ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៤១០-	ឧ.ស.កែវ ហ៊ាន និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៤១១-	ឧ.សិ.ហេង ស៊ីនួន	៥ \$
៤១២-	ឧ.ស.ម៉ៅ និង ឧ.សិ.យិន យីន	៥ \$
៤១៣-	ឧ.សិ.យិន យីម ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៤១៤-	ឧ.សិ. ជា ស៊ីវទាង	៥ \$
៤១៥-	ឧ.សិ.ជា សាយទាង	៥ \$
៤១៦-	ឧ.ស.ញឹម គុជ និង ឧ.សិ.តាន់ សិត់	៥ \$
៤១៧-	អ្នកគ្រូពេទ្យ ទេព គឹមហ៊ី	៥ \$
៤១៨-	លោក រឿម ស៊ីផុន និងអ្នកស្រី ទេព វឌ្ឍនា ព្រមទាំងបុត្រ ...	៥ \$
៤១៩-	កញ្ញា ស៊ុន ពីន	៥ \$
៤២០-	ឧ.សិ. ប៊ី អម និង ស្វាមី	៥ \$
៤២១-	ឧ.សិ.ហួត លាងស៊ីម	៥ \$
៤២២-	ឧ.សិ.កែន សារីន	៥ \$
៤២៣	ឧ.សិ.គី យក់បូយ ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៤២៤	ឧ.សិ.លី ហាំង ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$

៤២៥-	លោកយាយ ប្រាក់ មី	៥ \$
៤២៦-	អ្នកស្រី រិន យ៉ែន	៥ \$
៤២៧-	នាង ម៉មចន្ថា	៥ \$
៤២៨-	អៀង ចន្ថា	៥ \$
៤២៩-	ទីង រត្នា	៥ \$
៤៣០-	ទីង វិចទៀន	៥ \$
៤៣១-	ឧ.សិ.ឆោម ឆាវិន	៥ \$
៤៣២-	ឧ.ស.ចាន់ សុនី និង ឧ.សិ.អ៊ុក សុផល ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៤៣៣-	ឧ.ស.ម៉ីង ខុម និង ឧ.សិ.ឡេង យ៉ឺន ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៤៣៤-	ឧ.សិ.វ៉ា លាងឆេង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៤៣៥-	ឧ.សិ.ឡេង មួយ ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៤៣៦-	ឧ.សិ.ត្រី ណែប៊ួយ ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៤៣៧-	ឧ.សិ.សុខ បិន ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៤៣៨-	ឧ.សិ. សូ ណាត្រី និង ឧ.សិ. សូ សុផាត	៥ \$
៤៣៩-	ឧ.សិ.ឃុត គឹមសាំង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៤៤០-	ឧ.សិ.ចាន់ ឆេង	៥ \$
៤៤១-	ឧ.សិ.អ៊ុង សូភាន់	៥ \$
៤៤២-	ឧ.សិ.ចាន់ ពិសិទ្ធ	៥ \$
៤៤៣-	ឧ.សិ.ចាន់ វិមាន	៥ \$
៤៤៤-	ឧ.សិ.ចាន់ ដាវា	៥ \$
៤៤៥-	ណាត តាន់	៥ \$
៤៤៦-	ភាព តាន់	៥ \$

៤៤៧-	អេ ឡេង សុខធារី តាន់	៥\$
៤៤៨-	អាឡិក សុខាវី តាន់	៥\$
៤៤៩-	អ៊ែរិន សុថាវី តាន់	៥\$
៤៥០-	អាសិស្សា សុខាធារី តាន់	៥\$
៤៥១-	អ៊ឹម រិន	៥\$
៤៥២-	តាន់ ម៉ាប	៥\$
៤៥៣-	តាន់ គ្រឿ	៥\$
៤៥៤-	ឧ.ស.ឈុន គឹមស៊ាន និង ឧ.សិ.យូ ណែស្រៀន	៥\$
៤៥៥-	ពុទ្ធបរិស័ទ អ៊ាត ទៀង និង ដូង សោភា	៥\$
៤៥៦-	ឧ.ស.សយ ស៊ីផាន់ណា និង ឧ.សិ.ម៉ៅ សុផល ព្រមទាំងបុត្រ	៥\$
៤៥៧-	ភិក្ខុ វៃ	៥\$
៤៥៨-	អ្នកស្រី គី សំភី ព្រមទាំងបុត្រធីតា	៥\$
៤៥៩-	ឧ.ស.ហ៊ុយ សារេត និង ឧ.សិ.តិប ឡឺហ៊ុ	៥\$
៤៦០-	ឧ.សិ.អេង ណែកេង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៥\$
៤៦១-	ឧ.សិ.ទូច សាមៀន ហៅម៉ែពោធិវង្ស ព្រមទាំងកូនចៅ	៥\$
៤៦២-	ឧ.សិ.យ៉ែម ម៉ៅ	៥\$
៤៦៣-	ឧ.ស.ជា យ៉ែម និង ឧ.សិ.វ៉ាត់ សាវ៉ន	៥\$
៤៦៤-	អ្នកស្រី ថ្លាង ស្រីមុំ និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៥\$
៤៦៥-	សាមណេរ ខៀវ ណារ៉ុន	៥\$
៤៦៦-	អ្នកស្រី រឿន ណូ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៥\$
៤៦៧-	អ្នកស្រី វ៉ាត់ សារេត និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៥\$
៤៦៨-	ឧ.ស.ស៊ឹម ង៉ា និង ឧ.សិ.យ៉ាន់ សុខន	៥\$

៤៦៩-	សាមណេរ ស៊ីម សៀង	៥\$
៤៧០-	ឧ.សិ.ថេត ថុន	៥\$
៤៧១-	ឧ.សិ.អ៊ា គឹមយូ ព្រមទាំងកូនចៅ	៥\$
៤៧២-	ឧ.សិ.កែន ណារីន និង កែវ ចិន្តា	៥\$
៤៧៣-	កុមារា ថែម វណ្ណវប្បទិ	៥\$
៤៧៤-	កុមារា ថែម ចេស្ដា	៥\$
៤៧៥-	កុមារី ថែម រសសាន្តសិរីវឌ្ឍនា	៥\$
៤៧៦-	កញ្ញា សុខា គងពិសី	៥\$
៤៧៧-	លោក នុត អ៊ុន វណ្ណា និងលោកស្រី សុខា អ៊ុនន	៥\$
៤៧៨-	ឧ.ស.ពៅ សុផុត និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥\$
៤៧៩-	ឧ.សិ.ហុក គឹម	៥\$
៤៨០-	ឧ.សិ.ប៊ុន សារីន ព្រមទាំងបុត្រ	៥\$
៤៨១-	ឧ.សិ.ប៊ែង សុខលីម ព្រមទាំងបុត្រ	៥\$
៤៨២-	ឧ.សិ.រាម សាយុត	៥\$
៤៨៣-	ឧ.ស.ឡុង ត្រី និងលោកយាយ ឈាង វេង	៥\$
៤៨៤-	ឧ.ស.សម សាន្ត ឧ.សិ.ឡៅ ស្រួយ	៥\$
៤៨៥-	ឧ.ស.ឡាយ ច្រឹង និងឧ.សិ.គង់ សាមេឡិន	៥\$
៤៨៦-	ឧ.ស.ហ៊ុន សាន្ត និង ឧ.សិ.សុខ ណារី	៥\$
៤៨៧-	ឧ.ស.ដាន វត្តា និង ឧ.សិ.ឈឿង ស៊ីម	៥\$
៤៨៨-	ឧ.ស.ហែម ផាន និង ឧ.សិ.កែន សារួន	៥\$
៤៨៩-	ឧ.ស.ថាច់ សាង និង ឧ.សិ.សិណា	៥\$
៤៩០-	ឧ.ស.ម៉ម ព្រឿង និង ឧ.សិ.ពៀម រឿង	៥\$

៤៩១-	ឧ.ស.កឹម ធូក និង ឧ.ស.វៃម សុន	៥ \$
៤៩២-	ឧ.ស.ហែម ស៊ីមាន និង ឧ.ស.តូច សាស្ត្រ ព្រមទាំងកូនចៅ ..	៥ \$
៤៩៣-	ឧ.ស.ខៀវ ញ៉ែប និង ឧ.ស.ថោង លាម	៥ \$
៤៩៤-	ឧ.ស.ឃ្លោក ប៉ង និង ឧ.ស.ឱម សារឿន	៥ \$
៤៩៥-	ឧ.ស.សួរ សារឹម និង ឧ.ស.បុង ផល្លី	៥ \$
៤៩៦-	ឧ.ស.គឹម សុផល	៥ \$
៤៩៧-	ឧ.ស.ហាស់ សុខុម	៥ \$
៤៩៨-	ឧ.ស.កាន់ គីសុខា	៥ \$
៤៩៩-	ឧ.ស.សួរ យឿន និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៥០០-	អ្នកគ្រូ គឹម គួយ និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៥០១-	ឧ.ស.លឹម អេង ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៥០២-	ឧ.ស.នី រឿន ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៥០៣-	ឧ.ស.ហាស់ សៀន ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៥០៤-	ឧ.ស.លឹម ម៉េងជូ ព្រមទាំងកូនចៅ	៥ \$
៥០៥-	លោក ទេព ម៉ន្ទឆាយា និង អ្នកស្រី ជាន ថាវី ព្រមទាំងបុត្រ .	៥ \$
៥០៦-	លោក សួស សល់ និង អ្នកស្រី ជាន ថាវុធ ព្រមទាំងបុត្រ ...	៥ \$
៥០៧-	លោក ជាន ថាយុទ្ធ	៥ \$
៥០៨-	កញ្ញា អ៊ុក ស្រីពៅ	៥ \$
៥០៩-	ឧ.ស.សុខ ម៉េង ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៥១០-	ឧ.ស.ស៊ឹម យ៉កហួយ	៥ \$
៥១១	ឧ.ស.ឈួរ ទ្រី ហៅសាន្ត និង ឧ.ស.សុខ ម៉ន្ទ	៥ \$
៥១២	ឧ.ស.កែវ ជិន និង កូន តន់ វីរៈ និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ ..	៥ \$

៥១៣-	ឧ.សិ.ជា សារីត៍	៥ \$
៥១៤-	ឧ.សិ.លីម មុនី ព្រមទាំងកូនចៅ	៥ \$
៥១៥-	ឧ.សិ.ហួត អៀងហៀង	៥ \$
៥១៦-	ឧ.សិ.អ៊ុច សារណាម	៥ \$
៥១៧-	ឧ.ស.ណុប ជ្រុន និង ឧ.សិ.ចាប ពៅ	៥ \$
៥១៨-	ឧ.សិ.វី គឹមឈង់	៥០.០០០រ* ៥ \$
៥១៩-	ឧ.សិ.ដូង សាមៀន ព្រមទាំងកូនចៅ	៥ \$
៥២០-	ឧ.សិ.ឯក សុផល	៥ \$
១-	ឧ.ស.ប៊ុន ហេង និង ឧ.សិ.ជុំ សុខុម ព្រមទាំងបុត្រ	២០០អូស្ត្រាលី
២-	ឧ.ស.ឡៅ គឹមងួន និង ឧ.សិ.ដូង លី ព្រមទាំងបុត្រ	១០០អូស្ត្រាលី
៣-	ឧ.សិ.ម៉េង សំបូរ	១០០អូស្ត្រាលី
៤-	ឧ.សិ.លីវ ទួច	១០០អូស្ត្រាលី
៥-	ឧ.សិ.មាយ សុផាន	៥០អូស្ត្រាលី
៦-	លោក ឡើវីដ តាំង អ្នកស្រី ពិសិដ្ឋ ឈុន និងបុត្រី២នាក់	៥០អូស្ត្រាលី
៧-	លោកកីរី ឈុន និង អ្នកស្រី ខ្នងថ្ម ពិសិ ព្រមទាំងបុត្រ	៥០អូស្ត្រាលី
៨-	ឧ.សិ. ផន ដាវ៉ា	៥០អូស្ត្រាលី
៩-	លោក ត្រី ប្រសើរ អ្នកស្រី អេនណា វ៉ា ព្រមទាំងបុត្រី	៥០អូស្ត្រាលី
១០-	ឧ.សិ.ម៉េង ប៊ុនធារី	៥០អូស្ត្រាលី
១១-	ឧ.សិ.កាំង ជូ	៥០អូស្ត្រាលី
១២-	លោក កាំង ប៊ុនហុង និងលោកស្រី លាវ ស៊ីវហ្គិច	៥០អូស្ត្រាលី
១៣-	ឧ.សិ.លីម ស៊ីវឆេង	៥០អូស្ត្រាលី
១៤-	ឧ.សិ.បាក់ លីលាងហេង ព្រមទាំងកូនចៅ	៤០អូស្ត្រាលី

១៥-	ឧ.ស.អ៊ុង ស្បែង និង ឧ.ស.ណាំ សាំងអ៊ុង ព្រមទាំងបុត្រ	២៥អូស្ត្រាលី
១៦-	លោក ផាណ្ណា អ៊ុង អ្នកស្រី ហ្គីច អ៊ុង	២៥អូស្ត្រាលី
១៧-	ឧបាសក ស ប៊ុនឈឿង	២០អូស្ត្រាលី
១៨-	លោក ពៅ ប៊ុណ្ណារ៉ាក់ និងភរិយា ជា វ៉ាន់ភិរុម	២០អូស្ត្រាលី
១៩-	កញ្ញា ផ្លែក វណ្ណា	២០អូស្ត្រាលី
២០-	ឧ.ស.សុខ ណារី និងកូនស្រី	២០អូស្ត្រាលី
១-	ឧ.ស.ឡោត កិណរី	២០០អឺរ៉ូ
២-	លោក យូណូស អាស៊ីស អ្នកស្រី ហុក ណារី ព្រមទាំងបុត្រ	១០០អឺរ៉ូ
៣-	ឧ.ស.ដៀប រុន ព្រមទាំងបុត្រធីតា	៧០អឺរ៉ូ
៤-	លោក ជិន ឡុង	៣០អឺរ៉ូ
៥-	អ្នកស្រី លីម ស៊ីវីផាន់	៣០អឺរ៉ូ
៦-	ឧ.ស.លី ឈុនសិ (ម្តាយម្តងស្រីពៅ)	២០អឺរ៉ូ
៧-	ទីវ ណារី ហៅសំអយ	១០អឺរ៉ូ
៨-	ឧ.ស.អ៊ុង ហ្គេកសាង និងគ្រួសារ	១០អឺរ៉ូ
៩-	ពុទ្ធបរិស័ទវត្តស្វីសខេមរាភម នៅប្រទេសស្វីស ១០០ស្វីស +	១០អឺរ៉ូ
១-	ឧ.ស.គង់ មត្តាអ៊ុង និងគ្រួសារ	១០០កាណាដា
២-	ឧ.ស.ង្វ័រ វ៉ូចលី និង ឧ.ស.អ៊ុង វ៉ែងនី	១០០កាណាដា
៣-	ឧកញ៉ា មហាឧ.ស.យិត ឆេង និងមហាឧ.ស.ប្រាក់ ចន្ទផន	១០០កាណាដា
៤-	ឧ.ស.ខេង ឆែលន់ ព្រមទាំងកូនចៅ	៦០កាណាដា
៥-	លោកតា ខន និង លោកយាយ យុន	៥០កាណាដា
៦-	លោកយាយ ចាយ ម៉ុ	៥០កាណាដា
៧-	ឧ.ស.លីប ស៊ុនថា និងឧ.ស.ង្វ័រ វ៉ូចលុយ	៥០កាណាដា

៨-	ឧ.សិ.ជា ស្រីយុទ្ធចូ	៥០កាណាដា
៩-	ឧ.សិ.កង ពរិត្តារ	៤០កាណាដា
១០-	ឧ.ស. អឿង	៣០កាណាដា
១១-	ឧ.ស.អ៊ឹម កុសល+គ្រួសារ និងឧ.សិ. តៃ ឆឹងអ៊ី+កូនចៅ	២៥កាណាដា
១-	ឧ.ស.អោន អៀន ឧ.សិ.សារ៉ាយ គឹមលឿន និងបុត្រ	៣០០០បាត
២-	ឧ.សិ.កាន់ គីន ព្រមទាំងកូនចៅ	១០០០បាត
៣-	អ្នកគ្រូពេទ្យ ហ៊ឹង ព្រមទាំងបុត្រ	៥០០បាត
១-	គ្រូចៅអធិការវត្តសុខារាមត្រមូង ស្រុកមេមត់ កំពង់ចាម	៤២០.០០០រ
២-	ពុទ្ធបរិស័ទវត្តសុខារាមត្រមូង ស្រុកមេមត់ ខេត្តកំពង់ចាម	៣៦០.០០០រ
៣-	ពុទ្ធបរិស័ទវត្តពិជ័យសាគរ តាមរយៈអាចារ្យ ជុំ ហ៊ឺ	១៦០.០០០រ
៤-	ពុទ្ធបរិស័ទវត្តបុស្សីក្រោក ស.មង្គលបូរី បន្ទាយមានជ័យ	១១៤.០០០រ
៥-	ពុទ្ធបរិស័ទ វត្តពិជ័យសាគរ	១០៥.៥០០រ
៦-	ឧ.សិ.វិ និង ឧ.សិ. សិ (នៅតាគ្រាម)	១០០.០០០រ
៧-	ឯកឧត្តម បណ្ឌិត កុល ផេង លោកជំទាវ កុល កឹមផល្លា .	១០០.០០០រ
៨-	ឧ.ស.ទក ស្រង់	១០០.០០០រ
៩-	ឧ.ស.សយ សំអុល និងឧ.សិ.សៀ មួយ ព្រមទាំងបុត្រ ...	៥០.០០០រ
១០-	លោកអាចារ្យ នេត នន់ លោកយាយ ផន	៥០.០០០រ
១១-	អ្នកស្រី ពាញ ផល្លា ព្រមទាំងបុត្រ	៥០.០០០រ
១២-	ពុទ្ធបរិស័ទ អូរញ្ច	៥០.០០០រ
១៣-	ឧ.ស.ចេង សោភ័ណ ឧ.សិ.សារ៉ាយ គឹមឡើង និងកូនចៅ	៥០.០០០រ
១៤-	ឧ.សិ.ឆាង រឿន ព្រមទាំងកូនចៅ	៥០.០០០រ
១៥-	ឧ.ស.ពេជ្រ វិសុទ្ធិ ឱម និង ឧ.សិ.សូត សុខន	៥០.០០០រ

១៦-	ឧ.ស.ញូង ក្បឿន និង ឧ.ស.ស សារ៉ាន់	៥០.០០០ រ
១៧-	ឯកឧត្តម ជូ សុផា (ង៉ា វិសាម៉ូ) និងលោកជំទាវ ចាន់ នី	៥០.០០០ រ
១៨-	យុវជន គង់ ពៅ	៥០.០០០ រ
១៩-	ឧ.សិ.កាំង ប៉ៅទាង និង ស្វាមី	៤២.០០០ រ
២០-	ឧ.ស.អ៊ឹម រ៉ុន និង ឧ.សិ.ហេង ស៊ឹម	៤០.០០០ រ
២១-	ឧ.សិ.សុខ ណែ	៤០.០០០ រ
២២-	ឧ.សិ.អ៊ុក សេនី	៤០.០០០ រ
២៣-	លោក ហេង សុផិ និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៤០.០០០ រ
២៤-	ឧ.ស.អ៊ុយ ចេង និង ឧ.សិ.ហ៊ុយ លានហ៊ាវ ព្រមទាំងបុត្រ	៤០.០០០ រ
២៥-	ឧ.ស.ឃួន យ៉ា និង ឧ.សិ.មាស ឡែស្រួយ	៤០.០០០ រ
២៦-	ពុទ្ធបរិស័ទ ស៊ុយ លីន + អ៊ុក សម្បស្ស និង អ៊ុក លក្ខណា .	៤០.០០០ រ
២៧-	ឧ.ស.ប្លុយ ពៅ និង ឧ.សិ.គឹម ឡេង	៤០.០០០ រ
២៨-	ឧ.សិ.សុខ ឆិល និង ពុទ្ធបរិស័ទ	៣៨.០០០ រ
២៩-	លោកយាយ នេត គាល	៣៥.០០០ រ
៣០-	ឧ.សិ.សយ ចាំងអេង	៣០.០០០ រ
៣១-	ភិក្ខុ រក្ខិតោ លន់ សារិន	៣០.០០០ រ
៣២-	លោក ហៃ ហ៊ាង និង អ្នកស្រី ហុង ជិន	៣០.០០០ រ
៣៣-	ឧ.សិ.ឃុត យិន ព្រមទាំងកូនចៅ	៣០.០០០ រ
៣៤-	លោកតា គី យូតិច	៣០.០០០ រ
៣៥-	ឧ.ស.សៀង និង ឧ.សិ.ប្រុក ព្រមទាំងបុត្រ	៣០.០០០ រ
៣៦-	ឧ.ស.ហង្ស ជិន និងឧបាសិកា	៣០.០០០ រ
៣៧-	ឧ.ស.ង៉ា កុយ និង ឧ.សិ.សុខ ពៅ	៣០.០០០ រ

៣៨-	ឧ.សិ.ញិប នីម ឧ.សិ.ម៉ៅ ស្រីន និង ឧ.សិ.សុខ សៀង ..	៣០.០០០ រ
៣៩-	ឧ.សិ.ញេប ម៉េងអៀង	៣០.០០០ រ
៤០-	ឧ.ស.ង៉ែត ញ៉ន និងលោកយាយ លន់	២៨.០០០ រ
៤១-	ឧ.ស.ម៉ាន់ សោ និង ភរិយា	២៥.០០០ រ
៤២-	ឧ.ស. ស្រី និង ឧ.សិ. គិត ព្រមទាំងបុត្រ	២១.០០០ រ
៤៣-	ឧ.ស.ត្រួច លាំង និងឧ.សិ.យិន ពណ៌ង	២០.០០០ រ
៤៤-	ឧ.ស.ស្រី វណ្ណា និងឧ.សិ.ត្រួច សុមាលី	២០.០០០ រ
៤៥-	ឧ.សិ.ចក់ សន	២០.០០០ រ
៤៦-	ឧ.សិ.សុខ ហេង	២០.០០០ រ
៤៧-	ឧ.សិ.ទាន់ ទុំ និង បុត្រ	២០.០០០ រ
៤៨-	កញ្ញា ហឹម ច័ន្ទលក្ខណា	២០.០០០ រ
៤៩-	ឧ.ស.ងួន លឹម និងឧ.សិ.ស៊ុន ហ៊ី	២០.០០០ រ
៥០-	ឧ.ស.អ៊ុច អឹម និងឧ.សិ.ផាត់ ស្រឡឹង	២០.០០០ រ
៥១-	ភិក្ខុ ព្រាប សម្បូរ	២០.០០០ រ
៥២-	ភិក្ខុ សុគន្ធារ	២០.០០០ រ
៥៣-	ឧ.ស.ឆេង ហាំង ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
៥៤-	ឧ.ស.បួន រ៉ុន ឧ.សិ.លឹម ហ៊ុន	២០.០០០ រ
៥៥-	លោក ថាន់ និង លោក ធៀង	២០.០០០ រ
៥៦-	ឧ.ស.អ៊ុក មឿន និងឧ.សិ.ហ៊ុយ លានទី ព្រមទាំងបុត្រ ...	២០.០០០ រ
៥៧-	ឧ.ស.សោម ផាត់ និងឧ.សិ.កែវ សាម៉ៃ ព្រមទាំងបុត្រ ..	២០.០០០ រ
៥៨-	ឧ.ស.អៀ វណ្ណាវ៉ា និងឧ.សិ.ណែ សុភ័ណ ព្រមទាំងបុត្រ ..	២០.០០០ រ
៥៩-	ឧ.ស.តាំ ទែន និងឧ.សិ.រឿង សារុន ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ

៦០-	ឧ.ស.យន្ត សីលា	២០.០០០រ
៦១-	ឧ.សិ.សោ យិន ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០រ
៦២-	ឧ.សិ.ជួ យក់នី	២០.០០០រ
៦៣-	ឧ.សិ.អ៊ឹម អឿម	២០.០០០រ
៦៤-	ឧ.សិ.ប្រាក់ ចន្ទី និង ឧ.ស.ង៉ា	២០.០០០រ
៦៥-	ឧ.សិ.ស៊ុន យុង និង កូនស្រី កិច្ច	២០.០០០រ
៦៦-	ឧ.សិ.ហុក យន	២០.០០០រ
៦៧-	ឧ.សិ.ហួត វី	២០.០០០រ
៦៨-	ឧ.សិ.លិម អាំងហ្គិច	២០.០០០រ
៦៩-	ឧ.សិ.លូង ឆែម	២០.០០០រ
៧០-	ឧ.សិ.សៅ សាកប	២០.០០០រ
៧១-	លោកត្រូ គួន បូយ (វិទ្យាល័យភ្នំសំពៅ)	២០.០០០រ
៧២-	ពុទ្ធបរិស័ទ ទិត្យ សុផល និង យឹម សាធា	២០.០០០រ
៧៣-	ឧ.សិ.យក់ មុយ ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០រ
៧៤-	ឧ.ស.ឈា លាងហៃ និង ឧ.សិ.វ៉ូច ឆេង ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០រ
៧៥-	ឧ.ស.លិម និង ឧ.សិ. ឡាញ់ ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០រ
៧៦-	ឧ.ស.ជុំ ជាន់ និង ឧ.សិ. ប្រិច ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០រ
៧៧-	ឧ.សិ.ភីវ៉ូ សៀន ព្រមទាំងកូនចៅ	២០.០០០រ
៧៨-	ឧ.សិ.គីម ឡាង ព្រមទាំងកូនចៅ	២០.០០០រ
៧៩-	ឧ.សិ.មាស សោភា ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០រ
៨០-	អ្នកស្រី មាស សៅយ៉ិន	២០.០០០រ
៨១-	ឧ.ស.ចេវី និងឧ.សិ. ភី ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០រ

៨២-	ឧ.សិ.ហែម ប៊ុច និងបងប្រុស អ៊ឹង ញ៉ាក់	២០.០០០រ
៨៣-	ឧ.ស.ហ៊ាន់ ហេង និងឧ.សិ.មាច ផល្លា ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០រ
៨៤-	ឧ.ស.គឹម សុង និង ឧ.សិ.ពន់ ប៊ុច	២០.០០០រ
៨៥-	ឧ.ស.ស៊ុន សួន និង ឧ.សិ.លឹម សុផាណារ៉ា	២០.០០០រ
៨៦-	ឧ.ស.ហួយ សេងហៀង និង ឧ.សិ.គឹម ឆេង	២០.០០០រ
៨៧-	ឧ.ស.បាន ថុង និង ឧ.សិ.យុង លាត	២០.០០០រ
៨៨-	ឯកឧត្តម ឆេង សារឿន និងលោកជំទាវ ជុំ វិទ្យា	២០.០០០រ
៨៩-	ឧ.ស.ពេជ្រ សុវណ្ណ និងបុត្រធីតា	២០.០០០រ
៩០-	ឧ.ស.ស្រីន សៀងហឿន និង កូនចៅ	២០.០០០រ
៩១-	ឧ.ស.ម៉ម ដន ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០រ
៩២-	ឧ.ស.ផាង ថាន និង ឧ.សិ.ង៉ែត ណារឿន	២០.០០០រ
៩៣-	ឧ.សិ.សូ ស៊ុនណារី និង ឧ.សិ.សៀក ហៀង	២០.០០០រ
៩៤-	ឧ.ស.អ៊ុត ឆែវ៉ាន និង ឧ.សិ.ធាន ស៊ុនលី	២០.០០០រ
៩៥-	ឧ.ស.អ៊ុយ សំអឿន	២០.០០០រ
៩៦-	ឧ.សិ.គង់ ស៊ីឡឿន និង លោក ម៉ី សំអុល ព្រមទាំងបុត្រ .	២០.០០០រ
៩៧-	ឧ.ស.ប៉ាក់ ប៊ុច និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០រ
៩៨-	ឧ.សិ.កែវ ជិន និង ឧ.សិ.ចាន់ ថា	២០.០០០រ
៩៩-	ឧ.សិ.ហ៊ាន់ ហេង	២០.០០០រ
១០០-	ឧ.ស.នោ យី	២០.០០០រ
១០១-	ឧ.ស.ចាន់ សុត និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០រ
១០២-	ឧ.សិ.អ៊ុង ពុំ	២០.០០០រ
១០៣-	ឧ.ស.ដែន សាមៀន	២០.០០០រ

១០៤-	ឧ.ស.លុក ញ៉ិន	២០.០០០រ
១០៥-	ឧ.សិ.ទី សុផិ ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០រ
១០៦-	ឧ.សិ.ឯក សុគុណធា និង ស្វាមី	២០.០០០រ
១	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល ១៣.០០០រ មានចំនួន	១ នាក់
២	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល ១២.០០០រ មានចំនួន	១ នាក់
៣	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល ១០.០០០រ មានចំនួន	៤១ នាក់
៤	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល ៥.០០០រ មានចំនួន	៣៥ នាក់
៥	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល ៤.០០០រ មានចំនួន	២ នាក់
៦	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល ៣.០០០រ មានចំនួន	៥ នាក់
៧	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល ២.៥០០រ មានចំនួន	១ នាក់
៨	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល ២.០០០រ មានចំនួន	១០ នាក់
៩	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល ១.០០០រ មានចំនួន	១៧ នាក់
១០	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល ៣ ដុល្លារ មានចំនួន	១ នាក់
១១	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល ២ ដុល្លារ មានចំនួន	១ នាក់
១២	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល ១ ដុល្លារ មានចំនួន	៣ នាក់
១៣	ពុទ្ធបរិស័ទអ្នកដែលចូល ១០០បាត មានចំនួន	១ នាក់

បោះពុម្ពជាធម្មទាន ៥០.០០០ ក្បាល
ក្នុងថ្លៃ ១៥.០០០ ដុល្លារ រោងពុម្ពភ្នំពេញ

I

ស្ថានីយវិទ្យុ ផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌ព្រះពុទ្ធសាសនា ដោយសហគមន៍ធម្មទាន នៃពុទ្ធបរិស័ទ

ខេត្ត~ក្រុង	វេលាផ្សាយ	ស្ថានីយវិទ្យុ
រាជធានីភ្នំពេញ	-04h45 mn	-FM 98 MHz
	-05h00 mn	-FM 99 MHz
	-12h15 mn	-FM 96 MHz
	-18h00 mn	-FM 95 MHz
	-19h00 mn	-AM 918 KHz
	-20h00 mn	-FM 98 MHz
	-20h30 mn	-FM 96 MHz
ក្រុងព្រះសីហនុ	-05h30 mn	-FM100.5MHz
	-06h00 mn	-FM 92 MHz
	-13h00 mn	-FM 92 MHz
	-20h00 mn	-FM100.5MHz
ខេត្តបាត់ដំបង	-05h30 mn	-FM103.2MHz
	-06h00 mn	-FM 96 MHz
	-18h00 mn	-FM 91 MHz
	-18h30 mn	-FM 96 MHz
	-19h30 mn	-FM103.2MHz

សុខា បុណ្ណស្ស ឧច្ចយោ
ការសន្សំបុណ្យ នាំមកនូវសេចក្តីសុខ

II

ស្ថានីយវិទ្យុ ផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌ព្រះពុទ្ធសាសនា ដោយសហគមន៍ធម្មទាន នៃពុទ្ធបរិស័ទ

ខេត្ត-ក្រុង	វេលាផ្សាយ	ស្ថានីយវិទ្យុ
ក្រុងប៉ៃលិន	-18h00 mn	-FM 90.5 MHz
ខេត្តសៀមរាប	-05h00 mn -18h30 mn	-FM 98 MHz -FM 100.5 MHz
ខេត្តពោធិ៍សាត់	-06h00 mn	-FM 98.5 MHz
ខេត្តកំពត	-05h00 mn -18h30 mn	-FM 93.25 MHz -FM 103.5 MHz
ខេត្តកំពង់ចាម	-05h30 mn	-FM 100.5 MHz
ខេត្តព្រះវិហារ	-18h30 mn	-FM 99 MHz
ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	-05h20 mn -17h30 mn	-FM 96.5 MHz
ខេត្តស្វាយរៀង	-05h30 mn	-FM103.75MHz

សុខា សង្ឃប្បទេសនា

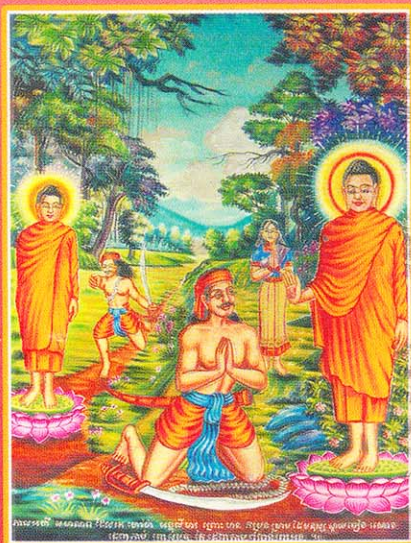
ការសម្តែងនូវព្រះសទ្ធម្ម នាំមកនូវសេចក្តីសុខ

សេរីរក្សាដែលរៀបរៀងដោយ

 ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំធាន ម៉ីត សាវណ្ណ

— ❦ —

១. ពន្លឺធម៌ព្រះពុទ្ធ
២. ជំនួយសក្តិភាគ ១ ដល់ភាគ ១០
៣. មនុស្សជាមួយនឹងការងារ
៤. សិក្ខាបទមនុស្សល្អ
៥. ពរ ៤ ប្រការ
៦. ព្រះពុទ្ធភាសិត ៤៣ គាថា
៧. ខ្លឹមសារគួរយល់ដឹង
៨. ព្រះពុទ្ធសាសនា
៩. កូនមាសឪពុក
១០. ម៉ែ !!!
១១. វិធីរម្ងាប់សេចក្តីក្រោធន
១២. សុខចិត្ត និងគុណភាពនៃជីវិត
១៣. មេរៀនជីវិត
១៤. ពាក្យពេចន៍ម៉ែឪ
១៥. បទពិចារណា

ឈប់

អង្គុលិមាលចោរ យារដាវ ដេញតាមព្រះពុទ្ធអង្គ
មានបំណងនឹងប្រហារព្រះអង្គ ដើម្បីឱ្យបានចំនួនមនុស្ស
ស្លាប់ដោយដែរបស់ខ្លួន គ្រប់មួយពាន់នាក់ ។ មានសេចក្តី
អស្ចារ្យក្នុងចិត្តជាខ្លាំង ដែលខ្លួនតាមព្រះពុទ្ធអង្គមិនទាន់
កាលដែលហត់ពេកមិនអាចរត់តទៅទៀតបាន ទើបហៅឱ្យ
ព្រះអង្គទ្រង់ឈប់ថា “ សមណៈឈប់ សមណៈឈប់ ” ។

ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា “ ម្ចាស់អង្គុលិមាល
តថាគតឈប់ហើយ អ្នកឯងទេដែលមិនទាន់ឈប់នោះ ” ។

អ្នកណាប្រមាទក្នុងកាលមុន ក្រោយមកមានគុណមិនប្រមាទ
អ្នកនោះញ៉ាំងលោកឱ្យស្វាងស្អាត ដូចចន្ទផុតឃ្លាតចាកពពក ។

